

Senat
Rzeczypospolitej Polskiej
VIII kadencja

Odpowiedzi

na oświadczenia złożone przez senatorów
na 56. posiedzeniu Senatu

Warszawa
2014 r.

SPIS TREŚCI

ODPOWIEDZI NA OŚWIADCZENIA

złożone na 56. posiedzeniu Senatu:

senatora Przemysława Błaszczyka.....	7
senator Alicji Chybickiej	21
senatora Stanisława Gogacza.....	28
senatorów Jana Marii Jackowskiego, Krzysztofa Słonia, Andrzeja Pająka, Marka Martynowskiego, Bogdana Pęka, Grzegorza Wojciechowskiego oraz Waldemara Kraski.....	30
senatora Stanisława Karczewskiego	36
senatora Ryszarda Knosali.....	40
senatora Andrzeja Kobiaka	47
senatora Zbigniewa Meresa.....	50
senatora Jarosława Obremskiego.....	54
senatora Andrzeja Persona.....	65
senatora Sławomira Preissa	68
senatorów Wojciecha Skurkiewicza, Grzegorza Wojciechowskiego, Jana Marii Jackowskiego, Bogdana Pęka, Marka Martynowskiego, Andrzeja Pająka, Krzysztofa Słonia, Bohdana Paszkowskiego, Zdzisława Pupy oraz Przemysława Błaszczyka	72
senatorów Wojciecha Skurkiewicza, Grzegorza Wojciechowskiego, Jana Marii Jackowskiego, Bohdana Paszkowskiego oraz Bogdana Pęka.....	78
senatorów Wojciecha Skurkiewicza, Grzegorza Wojciechowskiego, Jana Marii Jackowskiego, Roberta Mamałowa, Bogdana Pęka, Marka Martynowskiego, Andrzeja Pająka, Krzysztofa Słonia, Zdzisława Pupy, Bohdana Paszkowskiego oraz Przemysława Błaszczyka	89
senator Grażyny Sztark	92
senatorów Grzegorza Wojciechowskiego, Jana Marii Jackowskiego, Bogdana Pęka, Marka Martynowskiego, Andrzeja Pająka, Krzysztofa Słonia, Bohdana Paszkowskiego, Zdzisława Pupy oraz Wojciecha Skurkiewicza	96
senatorów Grzegorza Wojciechowskiego, Bogdana Pęka, Krzysztofa Słonia, Marka Martynowskiego, Andrzeja Pająka, Bohdana Paszkowskiego,	

Zdzisława Pupy, Jana Marii Jackowskiego, Wojciecha Skurkiewicza oraz Przemysława Błaszczyka	100
senatorów Grzegorza Wojciechowskiego, Jana Marii Jackowskiego, Roberta Mamątowa, Bogdana Pęka, Marka Martynowskiego, Andrzeja Pająka, Krzysztofa Słonia, Bohdana Paszkowskiego, Zdzisława Pupy, Wojciecha Skurkiewicza oraz Przemysława Błaszczyka	103
senatora Jana Wyrowińskiego.....	107
senator Alicji Zając	110

56. POSIEDZENIE SENATU

(12 czerwca 2014 r.)

Oświadczenie senatora Przemysława Błaszczyka

skierowane do prokuratora generalnego Andrzeja Seremeta

Szanowny Panie Prokuratorze!

Wnoszę o objęcie kontrolą prawidłowości sprawowania zwierzchniego nadzoru służbowego nad postępowaniem przygotowawczym:

— w prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową w Łęczycy śledztwie przeciwko osobom, sprawującym jako zawodowa rodzina zastępcza pieczę nad pięciorgiem rodzeństwa, którym postawiono zarzuty fizycznego i psychicznego znęcania się nad pięciorgiem podopiecznych oraz zarzut wykorzystywania seksualnego dzieci,

— w prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową w Łowiczu śledztwie w sprawie niedopełnienia obowiązków w zakresie sprawowania nadzoru nad rodziną zastępczą przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy.

Dodatkowo wnoszę o objęcie kontrolą prawidłowości prowadzenia postępowań przygotowawczych w wyżej wymienionych sprawach.

Uważam, iż zarówno z uwagi na charakter i wagę stawianych zarzutów, jak i z uwagi na samych podejrzanych i pełnioną przez nich funkcję rodziny zastępczej oraz status osób poszkodowanych – małoletniego rodzeństwa pozbawionego opieki i wychowania przez rodziców – niezbędne jest podjęcie wskazanych przeze mnie środków prawnych.

Pragnę zaznaczyć, iż w latach ubiegłych organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej, Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy, krewni dzieci umieszczonych w tej rodzinie zastępczej zgłaszali skargi i informacje o stosowanych w niej karach cielesnych i zastraszaniu podopiecznych. Došlo nawet do odebrania podejrzanych podopiecznych. Mimo ujawnionych wówczas okoliczności, PCPR w Łęczycy zdecydowało o kontynuowaniu współpracy z podejrzаныmi – zawodową rodziną zastępczą, i powierzeniu im kolejnych podopiecznych.

Ujawnione dotychczas okoliczności popełnienia przestępstwa na szkodę małoletnich podopiecznych wskazują na szczególne okrucieństwo osób pełniących funkcję rodziny zastępczej. Dzieci umieszczone w rodzinie zastępczej przeżyły koszmar. Zarzuty znęcania się nad podopiecznymi i pedofilią wobec nich zostały postawione również córce małżeństwa sprawującego pieczę zastępczą. Wydarzenia te wstrząsnęły opinią publiczną.

W celu sprawnego, rzetelnego i pełnego wyjaśnienia wszystkich okoliczności tej sprawy niezbędne jest zaangażowanie się również Pana jako naczelnego organu prokuratury.

Z poważaniem
Przemysław Błaszczyk

Odpowiedź

Warszawa, 6.08.2014 r.

Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na pismo Pani Marszałek z dnia 16 czerwca 2014 r., dotyczące oświadczenia Senatora RP Pana Przemysława Błaszczyka, złożonego na 56. posiedzeniu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 12 czerwca 2014 r., uprzejmie informuję, że Prokuratura Rejonowa w Łęczycy w dniu 3 kwietnia br. wszczęła pod sygn. Ds. 255/14 śledztwo w sprawie podejrzenia zaistnienia przestępstw znęcania się nad małoletnimi, umieszczonymi w rodzinie zastępczej oraz ich molestowania, tj. o czyny spenalizowane w art. 207 §1 k.k. i art. 200 §1 k.k.

W dniu 28 maja 2014 r. w sprawie tej małżonkom Janowi i Bożenie A. oraz ich córce Karolinie A. przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw określonych w wymienionych powyżej kwalifikacjach prawnych. Jan i Bożena A. są podejrzani o to, że w okresie od października 2012 r. do 28 marca 2014 r. w Łęczycy znęcali się nad pięciorgiem małoletnich, powierzonych ich opiece w ramach rodziny zastępczej, m.in. w ten sposób, że bili je, ograniczali dostęp do produktów żywnościowych, zmuszali do kilkunastogodzinnego stania w jednym miejscu. Dodatkowo Janowi A. przedstawiono pięć zarzutów o czyny określone w art. 200 §1 k.k., polegające na obcowaniu płciowym z dwójką małoletnich oraz dopuszczaniu się innych czynności seksualnych i doprowadzenia do wykonania takich czynności wobec kolejnych trojga dzieci. Ich córce zarzucono zarówno znęcanie się fizyczne i psychiczne nad czwórką małoletnich, umieszczonych w jej domu rodzinnym w ramach rodziny zastępczej, jak i dopuszczenie się wobec jednej pokrzywdzonej innej czynności seksualnej i doprowadzenia do wykonania takiej czynności. Wobec wszystkich podejrzanych stosowany jest środek zapobiegawczy w postaci aresztu tymczasowego.

W toku przedmiotowego śledztwa podejmowane są m.in. czynności zmierzające do ustalenia i przesłuchania innych osób, przebywających w latach poprzednich pod opieką podejrzanych, jako rodziny zastępczej.

Postanowieniem z dnia 2 czerwca br. z akt sprawy Ds. 255/14 wyłączono do odrębnego prowadzenia materiał dowodowy w zakresie przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków, w okresie tożsamym z objętym wyżej przytoczonymi zarzutami, przez kierownika i pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy na szkodę małoletnich dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej Jana i Bożeny A., tj. o czyn z art. 231 §1 k.k., który zarejestrowano pod sygn. Ds. 516/14 i tego samego dnia wszczęto w tej sprawie śledztwo. Następnie Zastępca Prokuratora Okręgowego w Łodzi, zarządzeniem z dnia 5 czerwca 2014 r., podjętym w trybie §122 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 marca 2010 r. — Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury [Dz. U. 2014.144 t.j.], wyznaczył do kontynuowania tego postępowania Prokuraturę Rejonową w Łowiczu, która pod sygn. Ds. 725.14 realizuje w niej czynności procesowe. Aktualnie m.in. gromadzona jest dokumentacja różnych podmiotów, dotycząca prowadzonego przez urzędników nadzoru nad wymienioną rodziną zastępczą.

W odniesieniu do zawartego w oświadczeniu Senatora RP Pana Przemysława Błaszczyka postulatu przeprowadzenia kontroli sprawowania nad opisanymi powyżej postępowaniami przygotowawczymi zwierzchniego nadzoru służbowego, uprzejmie informuję, że istotnie Prokuratura Okręgowa w Łodzi sprawuje taki nadzór, pod sygn. III Dsn 177/14 nad sprawą jednostki łowickiej i III Dsn 205/14 nad sprawą jednostki łęczycyckiej.

Prokuratura Apelacyjna w Łodzi przeprowadziła kontrolę, poprzez zapoznanie się z aktami nadzoru, w wyniku czego stwierdzono, że zwierzchni nadzór służbowy nad tymi postępowaniami realizowany jest w sposób prawidłowy. W każdej z wymienionych spraw, prokuratorzy sprawujący zwierzchni nadzór służbowy zapoznali się ze zgromadzonym materiałem dowodowym i kierowali do kierowników jednostek swoje uwagi.

Przykładowo w śledztwie Ds. 255/14 Prokuratury Rejonowej w Łęczycy prokurator nadzorujący zwrócił uwagę na uchybienie, polegające na nieobecności prokuratora podczas czynności przesłuchania małoletnich przez sąd, zlecił uzupełnienie przedstawionego mu planu czynności śledczych, a także wytknął sposób wyłączenia materiałów w zakresie czynu z art. 231 §1 k.k., niespełniający wymogów określonych w §131 ust. 2 przytoczonego powyżej regulaminu. Ponadto dzięki wdrożonym w tej sprawie czynnościom nadzorczym uznano za konieczne podjęcie na nowo zakończonego wcześniej w tej samej jednostce postępowania sygn. Ds. 1592/11 dotyczącego przedmiotu sprawy oraz dołączenia go do aktualnie prowadzonego śledztwa Ds. 255/14. Z kolei w sprawie Ds. 725/14 Prokuratury Rejonowej w Łowiczu prokurator nadzorujący omówił z prowadzącym śledztwo dalsze kierunki postępowania.

Powyższe dowodzi, iż sposób prowadzenia i przebieg przedmiotowych postępowań przygotowawczych są kontrolowane w toku prawidłowo sprawowanego przez Prokuraturę Okręgową w Łodzi zwierzchniego nadzoru służbowego.

Na zakończenie uprzejmie informuję Panią Marszałek, że omawiana sprawa pozostaje od dnia 30 maja 2014 r. także w zainteresowaniu Departamentu Postępowania Przygotowawczego Prokuratury Generalnej.

Z poważaniem

Andrzej Seremet

Oświadczenie senatora Przemysława Błaszczyka

skierowane do rzecznika praw dziecka Marka Michalaka

Szanowny Panie Ministrze!

W oparciu o przepis art. 71 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 9 ust. 1 i art. 10 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka, DzU z 2000 r. nr 6, poz. 69 z późn. zm., wnoszę o objęcie kontrolą działań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy w zakresie prawidłowości organizowania opieki w rodzinach zastępczych przez tę jednostkę.

Zgodnie z przepisem art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka, rzecznik podejmuje działania zmierzające do ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem, demoralizacją, zaniedbaniem oraz innym złym traktowaniem.

W ostatnim czasie opinią publiczną wstrząsnęła wiadomość o przestępczym traktowaniu przez jedną z łęczyckich rodzin zastępczych powierzonych jej podopiecznych. Na podstawie informacji uzyskanych od mieszkańców Łęczycy oraz krewnych byłych podopiecznych tejże rodziny ustaliłem, że PCPR w Łęczycy był już wcześniej informowany o stosowaniu przez tę rodzinę przemocy fizycznej i psychicznej jako metod wychowawczych. Około 2008 r. postanowiono o odebraniu tej rodzinie umieszczonych tam dzieci. Niestety podjęte wówczas działania okazały się zupełnie bezskuteczne, skoro dana rodzina dalej pełniła pieczę zastępczą, a zaledwie po kilku latach doszło do ujawnienia kolejnych przestępczych działań podejmowanych wobec powierzonych jej dzieci.

Zwraca uwagę fakt, jakże skutecznie musiały być zastraszane dzieci, skoro przez długi czas, bo od 2012 r., w milczeniu znosiły ból i upokarzanie stosowane wobec każdego z nich oraz ich najbliższych, ich rodzeństwa.

Jak stanowi przepis art. 40 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tekst jednolity DzU z 2013 r., poz. 135 z późn. zm., rodzina zastępcza zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności traktuje dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej. Łęczycka rodzina z pewnością nie realizowała należycie swoich zadań i ustawowych celów.

Niewiarygodny wydaje się być fakt braku reakcji najbliższej społeczności sąsiedzkiej i brak jakichkolwiek podejrzeń osób, które z założenia, na co dzień działając w imieniu organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, posiadają odpowiednie predyspozycje i kwalifikacje, powinny opiekować się rodziną, pomagać jej, ale jednocześnie ją nadzorować i kontrolować.

Wyjaśnienia wymaga także to, czy do PCPR w Łęczycy docierały jakiegokolwiek informacje o niewłaściwym wypełnianiu przez rodzinę zastępczą swej roli, a jeśli tak, to jakie czynności zostały podjęte w tej sprawie.

W niniejszej sprawie organizator rodzinnej pieczy zastępczej, PCPR w Łęczycy, zawiódł. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy, choćby nieumyślnie, dopuściło do sytuacji ciężkiego naruszania podstawowych praw dziecka, prawa do życia i ochrony zdrowia.

Prokuratura Rejonowa w Łęczycy prowadzi śledztwo przeciwko osobom sprawującym jako zawodowa rodzina zastępcza pieczę nad pięciorgiem rodzeństwa; osobom tym postawiono zarzuty fizycznego i psychicznego znęcania się nad podopiecznymi oraz zarzut wykorzystywania seksualnego dzieci. Ponadto Prokuratura Rejonowa w Łowiczu prowadzi śledztwo w sprawie niedopełnienia obowiązków w zakresie sprawowania nadzoru nad rodziną zastępczą przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy.

Ujawnione dotychczas okoliczności popełnienia przestępstwa na szkodę małoletnich podopiecznych wskazują na szczególne okrucieństwo osób pełniących funkcję rodziny zastępczej.

Objęcie PCPR w Łęczycy kontrolą jest niezbędne również po to, aby w przyszłości kolejnym dzieciom znajdującym się w szczególnej sytuacji – pozbawionym opieki i wychowania rodziców – zapewnić ochronę przed przemocą, okrucieństwem, demoralizacją, zaniedbaniem oraz innym złym traktowaniem dzieci przez „rodziców zastępczych”.

Wobec tego wnoszę o zbadanie sprawy, zażądanie wyjaśnień i informacji oraz o podjęcie dalszych działań niezbędnych do ochrony praw dzieci objętych pieczą zastępczą.

*Z poważaniem
Przemysław Błaszczyk*

Odpowiedź

Warszawa, 7 lipca 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie senatora Przemysława Błaszczyka, złożone w dniu 12 czerwca 2014 roku podczas 56. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Sprawę małoletnich S. oraz G. podjąłem z urzędu 29 maja 2014 roku z uwagi na powzięcie niepokojących informacji dotyczących zagrożenia dobra małoletnich przebywających pod opieką niespokrewnionej z dziećmi zawodowej rodziny zastępczej.

Niezwłocznie wystąpiłem do Sądu Rejonowego o przesłanie akt sądowych oraz udzielnie szczegółowych wyjaśnień dotyczących toku prowadzonego postępowania. Akta poddałem szczegółowej analizie. W toku podejmowanych czynności wystąpiłem również do Prokuratury Rejonowej w Łęczycy o poinformowanie o podjętych czynnościach i dokonanych ustaleniach oraz zażądałem przesłania całości dokumentacji dotyczącej dzieci prowadzonej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy.

Analiza wyżej wymienionych dokumentów doprowadziła mnie do przekonania o konieczności skorzystania z kompetencji zawartych w ustawie o Rzeczniku Praw Dziecka z dnia 6 stycznia 2000 roku (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), tj. zwrócenia się 2 czerwca 2014 roku do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, Wydziału Polityki Społecznej o przeprowadzenie w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy działań monitorujących w zakresie oceny funkcjonowania rodziny zastępczej, sposobu jej nadzorowania i jakości sprawowanej opieki nad dziećmi.

Następnie, po zapoznaniu się z podjętymi działaniami dokonanymi przez Wydział Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego, poddałem wnikliwej analizie dane zawarte w raporcie i zwróciłem się do właściwych instytucji o dodatkowe informacje w sprawie. Ponadto wystąpiłem do Prezesa Sądu Apelacyjnego w Łodzi o objęcie nadzorem administracyjnym spraw toczących się przed Sądem Rejonowym w Łęczycy. W oparciu o ich analizę podejmę decyzje odnośnie do dalszych czynności wynikających z moich ustawowych kompetencji.

Wskazuję, że w mojej ocenie, na tym etapie dobro dzieci jest zabezpieczone. Jednocześnie informuję, że sprawa małoletnich będzie nadal systematycznie monitorowana i analizowana w moim biurze. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości podejmę czynności zmierzające do ich wyeliminowania zgodnie z kompetencjami przewidzianymi w ustawie z 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka.

Ponadto, w związku z przygotowaniem do nowelizacji ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, po raz kolejny, zwróciłem się 5 czerwca 2014 roku do Ministra Pracy i Polityki Społecznej Władysława Kosiniaka-Kamysza o ponowne przeanalizowanie kwestii kwalifikowania i nadzoru nad

rodzinami zastępczymi oraz poparcie postulowanych wcześniej przez mnie zmian legislacyjnych. Uprzednio, w wystąpieniach generalnych z 28 września 2012 roku oraz 21 stycznia 2013 roku kierowałem uwagi dotyczące wymagań stawianych kandydatom do sprawowania funkcji zastępczej.

W powołanym powyżej wystąpieniu z czerwca 2014 roku, ponownie zwróciłem uwagę na potrzebę podniesienia standardów procedur prowadzenia kwalifikacji kandydatów na rodziny zastępcze lub prowadzących rodzinny dom dziecka. Wnioskowane procedury miałyby objąć m.in. przeprowadzanie pogłębionych wywiadów środowiskowych, rozszerzenie wymiaru godzinowego szkoleń dla kandydatów i ujednoczenie sposobu ich prowadzenia, określenie kryteriów przy badaniu braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji, w tym obowiązku przeprowadzenia badania psychiatrycznego. Wskazałem również, że istnieje konieczność doprecyzowania kompetencji wojewodów w zakresie wykonywania działań nadzorczych oraz zmniejszenia maksymalnej liczby podmiotów rodzinnej pieczy zastępczej będących pod opieką koordynatora, tak aby mogli oni w maksymalnie efektywny sposób wykonywać swoje zadania.

Bardzo dziękuję za wykazanie zainteresowania sytuacją małoletnich i zgłoszenia swojego stanowiska w sprawie.

Z wyrazami szacunku

Marek Michalak

Oświadczenie senatora Przemysława Błaszczyka

skierowane do wojewody łódzkiego Jolanty Chełmińskiej

Szanowna Pani Wojewodo!

W związku z faktem, iż Prokuratura Rejonowa w Łowiczu prowadzi śledztwo w sprawie niedopełnienia obowiązków w zakresie sprawowania nadzoru nad rodziną zastępczą przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy, zwracam się o udzielenie informacji, wyjaśnień oraz udostępnienie protokołu pokontrolnego z kontroli przeprowadzonej przez Łódzki Urząd Wojewódzki na początku czerwca 2014 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy.

Za udzielenie wyczerpujących informacji w wyżej wskazanej sprawie dziękuję.

Z poważaniem
Przemysław Błaszczyk

Stanowisko

Łódź, 25 czerwca 2014 r.

Pan
Przemysław Błaszczyk
Senator Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Senatorze,

w związku ze złożonym oświadczeniem, w załączeniu przesyłam kserokopię pisma skierowanego do Starosty Łęczyckiego opisującego stan faktyczny ustalony w wyniku przeprowadzonych czynności monitorujących na podstawie art. 186 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.) przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w dniu 3 czerwca 2014 roku, dotyczący oceny funkcjonowania rodziny zastępczej, sposobu jej nadzorowania i jakości sprawowanej opieki nad dziećmi oraz ogólną informację dotyczącą działań Powiatu Łęczyckiego w zakresie realizacji zadań wynikających z ww. ustawy oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Z poważaniem

WOJEWODA ŁÓDZKI
Jolanta Chełmińska

Załącznik
Pismo ZASTĘPCY DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ
ŁÓDZKIEGO URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO

Łódź, 10 czerwca 2014 r.

Pan
Wojciech Zdziarski
Starosta Łęczycki

Szanowny Panie Starosto,

w związku ze zdarzeniami, które miały miejsce w zawodowej rodzinie zastępczej prowadzonej przez Panią Bożenę i Jana A. informuję, iż w dniu 3 czerwca 2014 roku pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi przeprowadzili w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy działania monitorujące w zakresie oceny funkcjonowania rodziny zastępczej, sposobu jej nadzorowania i jakości sprawowanej opieki nad dziećmi.

W toku przeprowadzonych czynności monitorujących inspektorzy zapoznali się z dokumentacją rodziny będącą w posiadaniu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy, dokumentacją prowadzoną przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i notatkami psychologa oraz kuratora sądowego, sporządzonymi na okoliczność kontaktów z rodziną. Przeprowadzono również rozmowy uzupełniające z Kierownikiem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz psychologiem. Poniżej przedstawiam ustalony w wyniku przeprowadzonych czynności stan faktyczny oraz ogólną informację dotyczącą działań Powiatu Łęczyckiego w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

- Pani Iwona Zielińska została zatrudniona z dniem 12 kwietnia 2007 roku na stanowisku p.o. Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy, a z dniem 5 listopada 2013 roku objęła stanowisko Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy. Posiada upoważnienie Starosty Łęczyckiego Nr 50/2013 z dnia 6 listopada 2013 roku do wydawania decyzji w sprawach indywidualnych wynikających z zadań powiatu w zakresie pomocy społecznej, wykonywanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy oraz do podpisywania pism związanych z realizacją tych zadań, a także do wydawania decyzji z zakresu pieczy zastępczej należących do właściwości powiatu oraz postanowień i pism wychodzących z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy w związku z realizacją zadań ustawowych oraz do wykonywania czynności cywilnoprawnych z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych.
- Zarządzeniem Nr 35/2011 Starosty Łęczyckiego z dnia 2 listopada 2011 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy wyznaczone zostało na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W związku z powyższym, zgodnie z art. 76 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w Centrum utworzony został „Zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej” (Zarządzenie Nr 7/2013 p.o. Kierownika PCPR w Łęczycy). W skład Zespołu powołano pedagoga i psychologa (pracowników Punktu Interwencji Kryzysowej, przy czym wymiar czasu pracy psychologa wynosi 4 godziny tygodniowo), pracownika socjalnego (na tym stanowisku jest wakat) i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
- Powiat Łęczycki opracował i przyjął do realizacji:
 - Powiatowy program wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Łęczyckim na lata 2012–2014 (Uchwała Nr XVI/133/2012 Rady Powiatu Łęczyckiego z dnia 4 kwietnia 2012 r.);
 - Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (Uchwała Nr VI/38/2011 Rady Powiatu Łęczyckiego z dnia 9 marca 2011 r.);

- Powiatowy program służący działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (Uchwała Nr VI/39/2011 Rady Powiatu Łęczyckiego z dnia 9 marca 2011 r.).
- Starosta prowadzi rejestr danych, o którym mowa w art. 46 ust. 1 ppkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
Według stanu na dzień 3 czerwca 2014 roku na terenie powiatu łęczyckiego funkcjonują 4 rodziny zastępcze zawodowe, w których umieszczono 20 dzieci, a także 17 rodzin zastępczych niezawodowych, w których umieszczono 21 dzieci i 35 rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem, w których umieszczono 44 dzieci. Wszystkie dzieci przebywające w rodzinach zastępczych zostały w nich umieszczone na podstawie postanowienia Sądu.
- W 2013 r. i 2014 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie zatrudniony został koordynator rodzinnej pieczy zastępczej w wymiarze 1 etatu w następujących okresach: od 1 czerwca do 30 listopada 2013 r. oraz od 1 lutego do 31 lipca 2014 r. Osoba zatrudniona na stanowisku koordynatora spełnia wymagania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Powiat Łęczycki otrzymał w 2014 roku dotację na wsparcie realizacji zadania publicznego realizowanego w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014” w okresie od 1 lutego do 31 grudnia 2014 roku. W 2013 roku stałą opieką koordynatora objętych zostało 21 rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych, w których przebywało 33 dzieci. Ponadto, koordynator monitorował 5 rodzin zastępczych, w tym 3 zawodowe (także rodzinę Państwa A. – 4 wizyty) i 2 niezawodowe. Według udostępnionego wykazu rodzin zastępczych w 2014 roku koordynator współpracuje z 30 rodzinami, w których przebywa łącznie 61 dzieci. Dla każdej z rodzin opracowany został harmonogram ich wizytowania przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Wykonywane czynności koordynator rodzinnej pieczy zastępczej odnotowuje w „Kartach czynności koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej”.
- Ustalenia dotyczące oceny funkcjonowania rodziny zastępczej Bożeny i Jana A., sposobu jej nadzorowania i ocen dotyczących jakości sprawowanej opieki nad dziećmi funkcjonowania:
 - zgodnie z art. 75 ustawy z dnia 12 marca 2012 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.) w dniu 16 stycznia 2007 roku Państwo Bożena i Jan A. uzyskali zaświadczenie kwalifikacyjne wydane na podstawie odbytego szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze i adopcyjne, przeprowadzonego przez Ośrodek Rodzin Zastępczych TRAD „Szansa” w Łodzi. Ustalono również, iż powierzenie pełnienia funkcji rodziny zastępczej przez Państwa A. było zgodne z art. 73 ust. ww. ustawy, włącznie z przedstawieniem zaświadczenia o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej wydanego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej;
 - w dniu 30 kwietnia 2007 roku między Starostą Łęczyckim, a Państwem Bożeną i Janem A. została zawarta umowa zlecenie na pełnienie zadań zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem wielodzietnej rodziny zastępczej. Podstawą do zawarcia umowy były przepisy ustawy z dnia 12 marca 2012 roku o pomocy społecznej. Treść umowy nie została dostosowana do obowiązujących obecnie przepisów prawa. Umowa zawiera nieaktualną podstawę prawną zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.), nie określa m.in.: maksymalnej liczby dzieci, które można umieścić w danej rodzinie zastępczej, zakresu niezbędnej pomocy w razie choroby osób tworzących rodzinę zastępczą lub problemów z powierzonymi dziećmi oraz uprawnień starosty w zakresie bieżącej kontroli wykonywania umowy;
 - w okresie od 2007 do 2014 roku w zawodowej rodzinie zastępczej Państwa A. przebywało łącznie 16 dzieci:

w okresie od 14.02.2007 r. do 25.10.2007 r. – dziewczynka lat 12 (umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej), rodzeństwo M. (dziewczynka lat 15 i dziewczynka lat 14 – umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej),

w okresie od 14.02.2007 r. do 25.10.2009 r. rodzeństwo D. (chłopiec lat 10, chłopiec lat 5, chłopiec lat 4 – umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej, a następnie powrót do matki biologicznej), rodzeństwo M. (dziewczynka lat 13, dziewczynka lat 14, dziewczynka lat 6, chłopiec lat 8 – umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej),

w okresie od 20.10.2009 r. do 28.03.2014 r. – rodzeństwo G. (dziewczynka lat 6, dziewczynka lat 10, chłopiec lat 11, dziewczynka lat 8),

w okresie od 04.09.2012 r. do 28.03.2014 r. – rodzeństwo S. (dziewczynka lat 10 i chłopiec lat 13);

- wszystkie dzieci umieszczone zostały w rodzinie zastępczej Państwa A. na podstawie postanowień Sądu;
- rodzina objęta była nadzorem kuratora sądowego;
- pracownik PCPR sporządzał wywiady środowiskowe dotyczące osób lub rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (od 24.10.2008 r. do 23.06.2010 r.);
- z karty czynności kuratora społecznego Sądu Rejonowego w Łęczycy z dnia 3 lipca 2009 roku wynika, że Pani Bożena A. stosowała kary wychowawcze w stosunku do przebywającego w rodzinie chłopca lat 10 polegające m.in...: *„...na wydawaniu poleceń ściągnięcia spodni od piżamy i bielizny oraz leżeniu za karę nago na spaniu...”*. Z notatek kuratora społecznego, zamieszczonych w jego karcie czynności, wynika również, iż Pani Bożena A. przyznała się do zastosowania wobec chłopca wyżej opisanej kary z uwagi na bezradność wychowawczą. Ze względu na powyższe w dniu 13 lipca 2009 r. Starszy Kurator Sądowy Sądu Rejonowego w Łęczycy sporządził „notatkę urzędową” i przekazał do Sądu Rejonowego w Łęczycy (III Wydział Rodzinny i Nieletnich), w której poinformował Sąd o pogarszającej się sytuacji w rodzinie zastępczej i nasilającym się konflikcie pomiędzy Państwem A., a umieszczonymi w tej rodzinie rodzeństwami M. i D.;
- na wniosek Sądu Rejonowego w Łęczycy oraz z uwagi na zaistniałe okoliczności rodzina Państwa A. została poddana badaniu w Rodzinnym Ośrodku Diagnostyczno-Konsultacyjnym przy ul. Tokarskiej 7 w Łodzi na okoliczność ich predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej dla rodzeństwa M., w szczególności pod kątem prawidłowości stosowanych metod wychowawczych. Z opinii Rodzinnego Ośrodka Diagnostyczno-Konsultacyjnego, wydanej w dniu 07.05.2009 r. (Nr ewid. 229/09) wynika, iż Państwo Bożena i Jan A. *„...nie stanowią tzw. zdrowej rodziny zastępczej, a dalszy pobyt małoletnich pod ich bezpośrednią opieką może skutkować eskalacją konfliktu i poczucia dyskomfortu małoletnich. Badani prezentują zadaniowy styl wychowania, skoncentrowani są na osiąganiu założonych celów, niedostatecznie uwzględniają stan emocjonalno-uczuciowy oraz możliwości rozwojowe małoletnich. Z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, iż stosowane przez nich metody wychowawcze mają charakter restrykcyjny...”*.

Rodzina zastępcza dla rodzeństwa M. została rozwiązana, a dzieci umieszczono w placówce opiekuńczo-wychowawczej;

- w dniu 8 czerwca 2009 roku Sąd Rejonowy w Łęczycy zobowiązał Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy do oddelegowania pracownika socjalnego do stałej współpracy z rodziną zastępczą Państwa A. i kuratorem sądowym oraz objęcia tej rodziny działaniami pedagogicznymi i monitorowania jej funkcjonowania;
- w dniu 7 lipca 2009 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy poinformowało Sąd Rejonowy w Łęczycy, iż Państwo Bożena i Jan A. poddali się pedagogizacji w Punkcie Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Łęczycy. Z uwagi na konieczność sprawowania opieki nad małoletnimi dziećmi przebywającymi

- w rodzinie zastępczej Państwa A., zostali oni objęci oddziaływaniami pedagogicznymi w dwóch terminach: 29 czerwca 2009 roku – Pani Bożena A. i 6 lipca 2009 roku Pan Jan A.;
- niezależnie od opinii Rodzinnego Ośrodka Diagnostyczno-Konsultacyjnego i rozwiązania rodziny zastępczej dla jednego z rodzeństw, postanowieniem Sądu Rejonowego w Łęczycy (sygn. akt III Nsm 185/09) z dnia 21 października 2009 roku, w rodzinie zastępczej Państwa Bożeny i Jana A. umieszczone zostało rodzeństwo G. (dziewczynka lat 6, dziewczynka lat 10, chłopiec lat 11, dziewczynka lat 8), a także postanowieniem Sądu Rejonowego w Łęczycy (sygn. akt III 60/12) z dnia 5 września 2012 roku – rodzeństwo S. (dziewczynka lat 10 i chłopiec lat 13). Z treści uzasadnienia postanowienia Sądu Rejonowego w Łęczycy z dnia 21 października 2009 roku sygn. akt III Nsm 195/09, dotyczącego tymczasowego umieszczenia w rodzinie Państwa A. małoletnich G. wynika, że „...kurator uzgodnił z kierownikiem PCPR w Łęczycy, iż nastąpi przekazanie małoletnich zawodowej rodzinie zastępczej – Bożenie i Janowi A. zamieszkałym w Łęczycy...”;
 - w dniu 22 sierpnia 2011 roku społeczny kurator sądowy Sądu Rejonowego w Łęczycy nadzorujący rodzinę Państwa A. sporządził notatkę służbową, z której wynika, że przebywające w rodzinie zastępczej Państwa A. rodzeństwa G. i S. skarżą się na zbyt dużą dyscyplinę wychowawczą stosowaną wobec nich przez Państwa A., m.in. na: stosowanie kar cielesnych, ograniczanie dostępu do zabawek, zamykanie dzieci w ich osobistych pokojach na klucz, a także przebywanie Pana Jana A. w łazience podczas kąpieli dziewczynek. Kurator zwrócił również uwagę, że „...córka Państwa A. dominuje nad dziećmi (...), zachowuje się jak dorosły pełnoprawny opiekun dzieci będących w rodzinie, a nie jak jedno z tych dzieci”;
 - w dniu 30 sierpnia 2011 roku Sąd Rejonowy w Łęczycy przekazał do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy notatkę służbową sporządzoną przez społecznego kuratora sądowego dotyczącą funkcjonowania zawodowej rodziny zastępczej Państwa A. celem pilnego zajęcia stanowiska odnośnie do zarzutów sformułowanych przez kuratora;
 - w celu zweryfikowania informacji przekazanych przez społecznego kuratora sądowego w Łęczycy na podstawie jego wizyty w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej Państwa A., pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy w dniu 1 września 2011 roku udali się do domu Państwa A. W rozmowie z dziećmi wiele informacji o stosowanych przez Państwa A. metodach wychowawczych wobec przebywających tam dzieci, opisanych przez społecznego kuratora sądowego w Łęczycy, nie potwierdziło się. Jednakże pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie zaobserwowali, że „...p. A. nie wykazują spontaniczności i uczuciowości w relacjach z dziećmi, wszystko jest uporządkowane i zaplanowane...”. Zaznaczyć należy, iż wizyta pracowników PCPR w Łęczycy w domu Państwa A. była wizytą niezapowiedzianą;
 - w związku z trudnościami w wypełnianiu przez rodzinę zastępczą funkcji opiekuńczo-wychowawczych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy wyznaczyło koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej do współpracy z rodziną Państwa A. (pismo z dnia 03.06.2013 r.). W dniu 16 lipca 2013 roku zaproponowano Państwu A. objęcie ich rodziny opieką koordynatora na co Pani Bożena A. wyraziła pisemną zgodę (pismo z dnia 16.07.2013 r.);
 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w trakcie monitorowania sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinie Państwa A. systematycznie kontaktowało się ze szkołami, do których uczęszczają dzieci umieszczone w tej rodzinie. Z opinii wychowawców klas Szkoły Podstawowej w Łęczycy oraz Szkoły Podstawowej w P., do których uczęszczają dzieci przebywające w rodzinie zastępczej Państwa A. wynika, iż nie zaobserwowali oni niepokojących sygnałów w zachowaniu się dzieci na terenie szkoły. Uzyskiwane oceny cząstkowe z nauki są dobre, dzieci wyposażone są w niezbędne przybory, zeszyty i książki, a Pani Bożena A. utrzymuje systematyczne kontakty z ww. szkołami (opinie z dnia:

- 02.11.2009 r., 11.10.2012 r., 14.10.2013 r., 15.10.2013 r., 16.10.2013 r., 18.10.2013 r.);
- z notatki sporządzonej przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w dniu wizyty u Państwa A. tj. 16 lipca 2013 roku o godzinie 17.00 wynika, iż zachowanie dzieci oraz warunki lokalowe w domu nie budzą jego zastrzeżeń. Pani Bożena A. nie zgłaszała również problemów wychowawczych z dziećmi podczas wielokrotnych rozmów z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej odbywanych podczas spotkań poza terenem domu Państwa A. (notatki z dnia 20.11.2013 r., 28.11.2013 r.);
 - w dniu 06.03.14 r. koordynator rodzinnej pieczy zastępczej odbył kolejną wizytę w rodzinie Państwa A., podczas której zaobserwował na ciele chłopca lat 11 zadrapania, otarcia i zasinienia. Rozmowa z dziećmi prowadzona była w obecności Państwa A. czym dzieci były stremowane. Koordynator zaproponowała, że dzieci mogą prowadzić z nią rozmowę bez obecności opiekunów, gdy będą tego chcieli;
 - w dniu 28.03.2014 r. koordynator i pracownik socjalny spotkali się w Szkole Podstawowej w Łęczycy z pedagogiem szkolnym i rodzeństwem S. Podczas rozmowy chłopiec lat 13 poinformował o stosowaniu wobec niego przemocy fizycznej przez małżonków A. W wyniku powziętej informacji podczas rozmowy w szkole Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy, w trybie natychmiastowym – w dniu 28.03.2014 r. umieściło dzieci w zawodowej rodzinie zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego i rozwiązało umowę zlecenie z dnia 30.04.2007 r. zawartą pomiędzy Starostą Powiatu Łęczyckiego, a Państwem Bożeną i Janem A. na pełnienie zadań zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem wielodzietnej rodziny zastępczej (pismo z dnia 31.03.2014 r., znak PCPR/SI/753/2014);
 - z analizy zgromadzonej dokumentacji wynika, że w okresie od 06.03.2014 r. do 28.03.2014 r. koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie podejmował czynności w rodzinie Państwa A. w celu ustalenia przyczyn zasinień i zadrapań na ciele chłopca;
 - pismem z dnia 31.03.2014 r. (znak PCPR/SI/756/2014) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy zawiadomiło Sąd Rejonowy w Kutnie VIII Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w Łęczycy o umieszczeniu małoletnich przebywających dotychczas w rodzinie zastępczej Państwa A. w zawodowej rodzinie zastępczej o charakterze pogotowia opiekuńczego p. M., zam. w S.;
 - dzieci z rozwiązanej rodziny zastępczej oraz rodzina zawodowa, w której zostali umieszczeni objęci zostali współpracą z psychologiem z Punktu Interwencji Kryzysowej. W dniu 31.03.2014 roku psycholog zatrudniona w Punkcie Interwencji Kryzysowej sporządziła pisemną informację z rozmów przeprowadzonych z małoletnimi dziećmi przebywającymi w okresie od 20.10.2009 r. do 28.03.2014 r. i od 04.09.12 r. do 28.03.14 r. w rodzinie zastępczej Państwa A., z których wynika, iż dzieci skarżyły się na stosowanie kar przez Panią Bożenę A. w postaci uderzeń paskiem lub dłonią, szczypania, zakrywania ust, wyzwisk, stosowania zasad ograniczających swobodę i samodzielność, udaremniania rozmów telefonicznych. Dziewczynka lat 10 twierdzi w rozmowie z psychologiem, że *„...najtrudniejsze dla niej były sytuacje napastowania przez Karolinę A. (córkę adopcyjną Państwa A.), która każdego wieczoru przychodziła do jej łóżka i nakazywała zabawy polegające na całowaniu i dotykaniu czułych miejsc...”*, chłopiec lat 11 relacjonuje, iż *„Karolina A. „...wybudzała go w nocy, ściągała spodnie i polewała zimną wodą...”*, dziewczynka lat 10 twierdzi, iż *„...ślady po biciu paskiem były smarowane arniką i altacetem, żeby nie było widać...”*. Dzieci zapytane przez psychologa dlaczego nie poskarżyły się nikomu, twierdziły, że straszono je oddaniem do domu dziecka i rozdzieleniem rodzeństwa;
 - pismem z dnia 1.04.2014 r. (znak PCPR/R/772/2014) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zawiadomiło Prokuraturę Rejonową w Łęczycy, która przejęła sprawę do prowadzenia.

W toku prowadzonych działań monitorujących ustalono, że:

- rodzina Państwa A. nie występowała o zatrudnienie osoby do pomocy w sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarskich. W okresie sprawowania funkcji zawodowej rodziny zastępczej nie sygnalizowała też organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej potrzeby skorzystania z pomocy wolontariuszy przy wychowaniu dzieci umieszczonych w rodzinie i nie korzystała z przysługującego 30-dniowego urlopu;
- dzieci realizowały obowiązek szkolny, objęte były opieką zarówno poradni Podstawowej Opieki Zdrowotnej jak i specjalistycznych placówek ochrony zdrowia (leczone w SPZOZ Szpital im. J. Babińskiego przy ul. Aleksandrowskiej w Łodzi, Poradni NZOZ „Nowa” Psychiatrii Dzieci, Młodzieży i Dorosłych w Łodzi, przy ulicy Tatrzańskiej 108 lub w przychodni „Medar” w Łęczycy);
- wszystkie dzieci przebywające w tej rodzinie uczęszczały do szkół i przedszkoli, z których to instytucji nigdy nie było żadnego sygnału o jakichkolwiek śladach przemocy w rodzinie bądź też o niepokojących sygnałach świadczących o molestowaniu dzieci (informacja podana przez Kierownika PCPR). W dokumentach brak informacji od sąsiadów lub innych osób z najbliższego otoczenia rodziny zastępczej Państwa A., zgłaszających do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie informacji, że w zawodowej rodzinie zastępczej Państwa A. dzieje się coś niepokojącego;
- organizator rodzinnej pieczy zastępczej nie dokonywał oceny ww. rodziny i oceny sytuacji dzieci w niej przebywających. Rodzina objęta była opieką koordynatora w ramach monitorowania jej funkcjonowania;
- rodziny dzieci przebywających w pieczy zastępczej nie mają przydzielonych asystentów rodzinnych. Nie opracowywano planu pracy z rodziną i planu pomocy dziecku;
- rodzina okazała zaświadczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, o którym mowa w art. 46 ust. 3 ww. ustawy. Pani Bożena A. przedstawiła je w dniu 13.02.2012 r.;
- dodatkowo Państwo A. w dniu 23.03.2009 r. uczestniczyli w zorganizowanym przez Ośrodek Rodzin Zastępczych TRAD „Szansa” w Łodzi szkoleniu rodzin zastępczych, które odbyło się w budynku Starostwa Powiatowego w Łęczycy. Ponadto w okresie od września do listopada 2008 roku brali oni udział w zajęciach „Szkoly dla rodziców”, prowadzonych przez psychologa;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy nie informuje Sądu o całości kształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej z częstotliwością wskazaną w art. 47 ust. 5 ww. ustawy. Obecnie zadanie to jest realizowane w zakresie możliwym do wykonania przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy i w stosunku do dzieci, których rodziny objęte są opieką kuratora;
- ocena sytuacji dzieci w rodzinach zastępczych została przekazana do Sądu po zatrudnieniu koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i dotyczyła dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych objętych pomocą koordynatora. Ocena sytuacji dzieci nie uwzględnia informacji dotyczącej pracy z rodziną biologiczną i oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej z uwagi na brak pracownika socjalnego mogącego realizować to zadanie;
- w dokumentacji prowadzonej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy brak jakiegokolwiek informacji o podjętych działaniach wynikających z faktu odnotowania informacji o podejrzeniu możliwości stosowania przemocy w zawodowej rodzinie zastępczej Państwa A. Nie wdrożono procedury „Niebieskie Karty”.

Brak również informacji o podejmowaniu wspólnych działań z innymi instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu mających na celu ochronę dzieci przed krzywdzeniem. Prawa dziecka w tym zakresie nie były przestrzegane. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy nie prowadziło kontroli w rodzinach zastępczych w zakresie przestrzegania praw dziecka:

- według informacji uzyskanej od Kierownika w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy aktualnie zatrudnionych jest 3 pracowników merytorycznych (Kierownik, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej i pracownik socjalny ds. świadczeń i pomocy instytucjonalnej).
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy nie prowadziło w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu kontroli przestrzegania praw dziecka.

Z poważaniem

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki
Społecznej
Ryszard Szubański

Oświadczenie senator Alicji Chybickiej

skierowane do ministra zdrowia Bartosza Arłukowicza

Szanowny Panie Ministrze!

Zwrócił się do mnie pan Dariusz Gnatowski, prezes Fundacji „Wstańmy Razem. Aktywna Rehabilitacja”, z prośbą o interwencję w sprawie braku w koszyku świadczeń gwarantowanych innowacyjnych leków z grupy analogów GLP-1 stosowanych w leczeniu powikłań cukrzycy typu 2.

Nieleczona lub źle leczona cukrzyca powoduje poważne komplikacje zdrowotne, takie jak na przykład niewydolność nerek, amputacje kończyn, choroby serca i układu krążenia oraz otyłość. Z materiałów przekazanych przez fundację wynika, że z powodu cukrzycy typu 2 umiera w Polsce 15 na 100 tysięcy osób, z czego aż 2/3 to zgony w wyniku powikłań. Powikłania cukrzycy generują także wysokie koszty leczenia, a te szacowane są w Polsce na blisko 6 miliardów zł rocznie. Połowę tych kosztów, to jest mniej więcej 3 miliardy zł, generuje właśnie leczenie powikłań. Analogi GLP-1 pozwalają na ograniczenie ryzyka powikłań we wczesnym etapie leczenia, a tym samym podnoszą jakość życia chorych na cukrzycę typu 2.

Zwracam się do Pana Ministra z prośbą o przekazanie informacji, czy i kiedy ministerstwo zamierza objąć refundacją analogi GLP-1, zapewniając tym samym chorym na cukrzycę typu 2 dostęp do nowoczesnej terapii. Leki z grupy analogów GLP-1 otrzymały już pozytywną rekomendację prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych (rekomendacja 123/2014 i 129/2014).

*Z wyrazami szacunku
Alicja Chybicka*

Odpowiedź

Warszawa, 2014.07.03

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Panią Senator Alicję Chybicką na 56. posiedzeniu Senatu w dniu 12 czerwca 2014 r. przesłane przy piśmie z dnia 16 czerwca 2014 r., znak: BPS/043-56-2420/14, w sprawie refundacji produktów leczniczych z grupy analogów GLP-1 uprzejmie informuję, co następuje.

Regulacje prawne związane z procesem refundacji produktów leczniczych zostały określone w przepisach ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. Nr 122, poz. 696, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą refundacyjną”. Zgodnie z przepisami przywołanej ustawy minister właściwy do spraw zdrowia ogłasza, raz na dwa miesiące, w drodze obwieszczenia, wykazy refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych, w stosunku do których wydano ostateczne decyzje administracyjne o objęciu refundacją.

Minister Zdrowia, mając na uwadze uzyskanie jak największych efektów zdrowotnych w ramach dostępnych środków publicznych, podejmuje decyzje o objęcie leku refundacją przy uwzględnieniu kryteriów określonych w art. 12 ustawy refundacyjnej, tj.:

- 1) stanowiska Komisji Ekonomicznej,
- 2) rekomendacji Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych,
- 3) istotności stanu klinicznego, którego dotyczy wnioski o objęcie refundacją,
- 4) skuteczności klinicznej i praktycznej,
- 5) bezpieczeństwa stosowania,
- 6) relacji korzyści zdrowotnych do ryzyka stosowania,
- 7) stosunku kosztów do uzyskiwanych efektów zdrowotnych dotychczas refundowanych leków w porównaniu z wnioskowanym,
- 8) konkurencyjności cenowej,
- 9) wpływu na wydatki podmiotu zobowiązanego do finansowania świadczeń ze środków publicznych i świadczeniobiorców,
- 10) istnienia alternatywnej technologii medycznej, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, oraz jej efektywności klinicznej i bezpieczeństwa stosowania,
- 11) wiarygodności i precyzji oszacowań kryteriów, o których mowa w pkt 3–10,
- 12) priorytetów zdrowotnych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 31a ust. 2 ustawy o świadczeniach,
- 13) wysokości progu kosztu uzyskania dodatkowego roku życia skorygowanego o jakość, ustalonego w wysokości trzykrotności Produktu Krajowego Brutto na jednego mieszkańca, a w przypadku braku możliwości wyznaczenia tego kosztu – koszt uzyskania dodatkowego roku życia.

Uprzejmie informuję, iż do Ministerstwa Zdrowia zostały złożone przez podmioty odpowiedzialne, o których mowa w art. 2 pkt 27 ustawy refundacyjnej, wnioski o objęcie refundacją i ustalenie urzędowej ceny zbytu dla dwóch produktów leczniczych z grupy agonistów receptora glukagonopodobnego peptydu-1 (analogi GLP-1): Victoza (*liraglutyd*) oraz Bydureon (*eksenatyd*).

Zgodnie z art. 35 ustawy refundacyjnej przedmiotowe wnioski zostały przekazane Prezesowi Agencji Oceny Technologii Medycznych celem uzyskania rekomendacji odnośnie do zasadności finansowania ze środków publicznych w oparciu o ocenę skuteczności klinicznej, bezpieczeństwa stosowania, efektywności kosztowej oraz akceptowalnego wpływu na budżet płatnika publicznego.

W rekomendacji nr 129/2013 z dnia 23 września 2013 r. Prezes Agencji uznał za zasadne objęcie refundacją produktu leczniczego Victoza (*liraglutyd*) we wskazaniu: dorośli pacjenci z cukrzycą typu 2, po niepowodzeniu leczenia terapią skojarzoną metforminy i pochodnej sulfonilomocznika, z określonym poziomem HbA_{1c} ≥ 8% potwierdzonym w dwóch pomiarach w okresie 12 miesięcy oraz z BMI ≥ 35 kg/m². Produkt leczniczy Victoza (*liraglutyd*) stał się następnie przedmiotem negocjacji cenowych prowadzonych przez zespół negocjacyjny Komisji Ekonomicznej z Wnioskodawcą.

W rekomendacji nr 108/2014 z dnia 22 kwietnia 2014 r. Prezes Agencji uznał za zasadne objęcie refundacją produktu leczniczego Bydureon (*eksenatyd*) w leczeniu dorosłych pacjentów z cukrzycą typu 2, po niepowodzeniu terapii skojarzonej metforminy i pochodnej sulfonilomocznika z poziomem HbA_{1c} ≥ 8% oraz BMI ≥ 35 kg/m². Prezes Agencji w rekomendacji jednocześnie wskazał na potrzebę zastosowania instrumentu podziału ryzyka, pozwalającego na obniżenie ceny wnioskowanego produktu leczniczego do poziomu kosztów leczenia insulinami. Zgodnie z informacją przedstawioną w rekomendacji powyższy lek jest finansowany ze środków publicznych w ograniczonej liczbie krajów europejskich, w tym tylko w jednym o zbliżonym do polskiego poziomie zamożności.

Odpowiadając na pytanie Pani Senator dotyczące objęcia ww. analogów GLP-1 finansowaniem ze środków publicznych uprzejmie informuję, iż w chwili obecnej w Ministerstwie Zdrowia nie są prowadzone czynności administracyjne dotyczące postępowań w sprawie objęcia refundacją oraz ustalenia urzędowych cen zbytu produktów leczniczych Victoza (*liraglutyd*) oraz Bydureon (*eksenatyd*), gdyż powyższe postępo-

wania zostały zawieszono na wniosek podmiotów odpowiedzialnych. W przypadku podjęcia, na wniosek podmiotów odpowiedzialnych, powyższych postępowań Minister Zdrowia wyda decyzje o objęciu bądź odmowie objęcia ww. leków refundacją przy uwzględnieniu kryteriów określonych w art. 12 ustawy refundacyjnej oraz mając na uwadze uzyskanie jak największych efektów zdrowotnych w ramach dostępnych środków publicznych.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
Podsekretarz Stanu
Igor Radziejewicz-Winnicki

Oświadczenie senator Alicji Chybickiej

skierowane do ministra zdrowia Bartosza Arłukowicza
oraz do prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia Tadeusza Jędrzejczyka

Szanowny Panie Ministrze! Szanowny Panie Prezesie!

Do mojego biura wpłynęło pismo pana Grzegorza P. z prośbą o interwencję w sprawie odmowy przez NFZ refundacji leczenia lekiem Adcetris.

W październiku 1997 r. u dwudziestoletniego wtedy pana Grzegorza P. zdiagnozowano chłoniaka Hodgkina – ziarnicę złośliwą. Od razu zastosowano cykl ABVx6//COPP i radioterapię. W 2004 r. nastąpił pierwszy nawrót choroby, podjęto leczenie ABVD. W 2007 r. choroba znowu o sobie przypominała. Tym razem zastosowano DHAPx2 i 1 auto SCT (BEAM). 2009 r. i kolejna wznowa, tym razem leczona IGEVx2, 2 auto SCT (CBV) i radioterapią. Niestety w 2013 r. nastąpił kolejny nawrót choroby. Zastosowano leczenie DexaBEAM 2x, jednak badanie PET potwierdza odporność choroby na zastosowane leczenie – widoczna aktywna masa węzłowa w śródpiersiu. Z uwagi na słabą jakość szpiku lekarze odradzają podawanie kolejnej silnej chemii – zbyt wysokie ryzyko – zalecają natomiast podjęcie leczenia lekiem Adcetris, który w Polsce niestety nie jest objęty refundacją.

Leczenie Adcetrisem jest jedyną szansą pana Grzegorza na pokonanie choroby, jednak ze względu na wysokie koszty preparatu bez pomocy NFZ i refundacji pan Grzegorz nie będzie mógł podjąć odpowiedniej terapii.

Zwracam się do Pana Ministra i Pana Prezesa z prośbą o pilne podjęcie przedstawionego tematu i zaproponowanie rozwiązania, które umożliwi ciężko chorym korzystanie z nowoczesnych preparatów i metod leczenia. Zwracam się również z prośbą o przeanalizowanie sytuacji pana Grzegorza i wyrażenie zgody na refundację leczenia preparatem Adcetris bądź zaproponowanie rozwiązania, które pozwoli panu Grzegorzowi na podjęcie terapii preparatem Adcetris.

Z wyrazami szacunku
Alicja Chybicka

**Odpowiedź
MINISTRA ZDROWIA**

Warszawa, 2014.07.17

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Panią Alicję Chybicką – Senatora RP na 56. posiedzeniu Senatu w dniu 12 czerwca 2014 r., przesłane przy piśmie Pani Marii Pańczyk-Pozdziej – Wicemarszałka Senatu, z dnia 16 czerwca 2014 r. (znak: BPS/043-56-2421-MZ/14), w sprawie „odmowy przez NFZ refundacji leczenia lekiem Adcetris”, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Produkt leczniczy Adcetris zawierający substancję czynną brentuksymab vedotin uzyskał warunkowe pozwolenie na dopuszczenie do obrotu na terenie Unii Europejskiej w procedurze centralnej w październiku 2012 r. i został wprowadzony do obrotu

w Polsce przez podmiot odpowiedzialny, Należy podkreślić, że warunki pozwolenia dotyczą m.in. konieczności dostarczania kolejnych danych z badań klinicznych ocenionych w ramach procedury rejestracyjnej i przeprowadzenia badań dodatkowych.

Zakres wskazań rejestracyjnych leku Adcetris, zawarty w Charakterystyce Produktu Leczniczego, obejmuje leczenie dorosłych pacjentów z nawrotowym lub opornym na leczenie chłoniakiem ziarnicznym (chłoniakiem Hodgkina, ang. Hodgkin's lymphoma, HL) CD30+:

1. po autologicznym przeszczepie komórek macierzystych szpiku (ang. autologous stem cell transplant ASCT) lub
2. po co najmniej dwóch wcześniejszych terapiach, w przypadku, gdy ASCT lub wielolekowa chemioterapia nie stanowi opcji leczenia.

Ponadto Adcetris jest wskazany w leczeniu dorosłych pacjentów z nawrotowym lub opornym na leczenie układowym chłoniakiem anaplastycznym z dużych komórek (ang. systemic anaplastic large cell lymphoma, sALCL).

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. Nr 122, poz. 696, z późn. zm.), objęcie refundacją leku w zakresie zgodnym z Charakterystyką Produktu Leczniczego wymaga przeprowadzenia wieloetapowego postępowania administracyjnego inicjowanego złożeniem wniosku przez uprawniony podmiot.

Uprzejmie informuję, że w dniu 28 marca 2013 r. do Ministra Zdrowia wpłynął wniosek właściwego podmiotu odpowiedzialnego o objęcie refundacją i ustalenie urzędowej ceny leku Adcetris w ramach programu lekowego Leczenie chłoniaków CD 30+ (C81 Choroba Hodgkina; C84.5 inne i nieokreślone chłoniaki T). Treść przedmiotowego programu zakłada m.in. możliwość leczenia pacjentów z potwierdzonym histologicznie chłoniakiem Hodgkina spełniających poniższe kryteria łącznie:

1. Nawrotowy lub oporny na leczenie HL:
 - a) po autologicznym przeszczepieniu komórek macierzystych szpiku (ang. autologous stem cell transplantation, ASCT) lub
 - b) po co najmniej dwóch wcześniejszych terapiach, w przypadku, gdy ASCT lub wielolekowa chemioterapia nie stanowi opcji leczenia;
- 2) Potwierdzona histologicznie obecność antygenu CD 30;
- 3) Wiek od 12 roku życia;
- 4) Sprawność w stopniu 0–2 wg klasyfikacji Zubroda-WHO lub ECOG.

Po uzupełnieniu przez Wnioskodawcę braków formalnych w dokumentacji załączonej do wniosku oraz uzgodnieniu treści programu lekowego, w dniu 6 maja 2013 r. kopia wniosku wraz z niezbędnymi dokumentami została przekazana Prezesowi Agencji Oceny Technologii Medycznych, zgodnie z zapisami art. 35 ust. 1 ustawy o refundacji, celem przygotowania analizy weryfikacyjnej Agencji, stanowiska Rady Przejrzystości oraz rekomendacji Prezesa.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że w Stanowisku Nr 150/2013 z dnia 5 sierpnia 2013 r. Rada Przejrzystości uznała za niezasadne objęcie refundacją leku Adcetris we wskazaniu „Leczenie chłoniaków CD30+ (C81 Choroba Hodgkina; C84.5 Inne i nieokreślone chłoniaki T)”, w ramach proponowanego programu lekowego. W uzasadnieniu Rada podkreśla, że Adcetris stosowany w przypadku nawrotu po autologicznym przeszczepieniu komórek macierzystych szpiku, wykazuje aktywność kliniczną w leczeniu dorosłych chorych na chłoniaki Hodgkina i chłoniaki anaplastyczne z dużych komórek T, wykazujących ekspresję CD30. Miarą tego jest stosunkowo wysoki odsetek całkowitych i częściowych odpowiedzi klinicznych. Jednocześnie, w omawianym wskazaniu, nie udokumentowano przewagi stosowania brentuximabu vedotin nad schematami chemioterapii, stosowanymi w przypadku nawrotu, bądź chemioterapią wspomaganą powtórny przeszczepieniem (autologicznym lub allogenicznym) w zakresie czasu do progresji, przeżyć całkowitych bądź jakości życia. Wyniki dotychczas przeprowadzonych badań nie dokumentują też by brentuximab vedotin pozwalał na trwałe wyleczenie choroby. Analiza farmakoeconomiczna wskazuje, że w warunkach polskich koszt stosowania brentuximabu vedotin znacznie przekracza próg przyjmowany dla technologii efektywnych kosztowo. Również Prezes Agencji, przychylając się

do stanowiska Rady Przejrzystości, w Rekomendacji nr 96/2013 z dnia 5 sierpnia 2013 r. uważa objęcie refundacją leku Adcetris za niezasadne.

Uprzejmie informuję, że dysponując rekomendacją Prezesa Agencji oraz stanowiskiem Komisji Ekonomicznej, która przeprowadziła negocjacje z Wnioskodawcą w zakresie zgodnym z art. 18 ustawy o refundacji, Minister Zdrowia, uwzględniając kryteria zawarte w art. 12 ww. ustawy oraz biorąc pod uwagę inne możliwe do zastosowania w danym stanie klinicznym procedury medyczne, które mogą być zastąpione przez wnioskowany lek, wydał decyzję administracyjną, w której odmówił objęcia refundacją i ustaleniu urzędowej ceny zbytu dla leku Adcetris we wnioskowanym wskazaniu.

Ponadto uprzejmie informuję, że obecnie prowadzone jest postępowanie odwoławcze, w związku ze złożeniem przez Stronę postępowania w dniu 20 czerwca 2014 r. wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Należy wskazać, że zgodnie z zapisami art. 31 ust. 4 ustawy o refundacji Minister Zdrowia rozpatruje wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 180 dni, z tym że w przypadku konieczności uzupełnienia danych niezbędnych do rozpatrzenia wniosku, bieg tego terminu ulega zawieszeniu.

Odnosząc się do prośby o wydanie zgody na refundację leku dla pacjenta Grzegorza P. uprzejmie informuję, że Minister Zdrowia posiada uprawnienia do wydawania indywidualnych zgód na finansowanie terapii lekami sprowadzonymi z zagranicy dla ratowania życia i zdrowia pacjenta na warunkach i w trybie określonych w art. 4 ustawy Prawo farmaceutyczne (import docelowy). Nie dotyczy to jednak leku Adcetris, który jest dopuszczony do obrotu i dostępny w Polsce.

Ponadto Departament informuje, iż zgodnie z aktualnymi regulacjami prawnymi indywidualne zgody na finansowanie leczenia są również możliwe (choć nie należą do kompetencji Ministra Zdrowia, a dyrektorów oddziałów wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia) w trybie realizacji świadczenia w ramach chemioterapii niestandardowej dla leków, które zostały dopuszczone do obrotu, zgodnie z przepisami ustawy Prawo farmaceutyczne nie później niż do 31 grudnia 2011 r. Ww. przepis wyklucza więc możliwość finansowania terapii lekiem Adcetris w ramach chemioterapii niestandardowej, gdyż data pierwszego dopuszczenia do obrotu ww. leku to 25 października 2012 r.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
Sekretarz Stanu
Sławomir Neumann

**Odpowiedź
PREZESA
NARODOWEGO FUNDUSZU ZDROWIA**

Warszawa, 3 lipca 2014 r.

Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek!

W związku z oświadczeniem złożonym przez Panią Senator Alicję Chybicką podczas 56. posiedzenia Senatu RP w dniu 12 czerwca 2014 r., przekazanych przy piśmie Pani Marszałek znak: BPS/043-56-2421-NFZ/14 z dnia 16 czerwca 2014 r., uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji.

Narodowy Fundusz Zdrowia finansuje świadczenia opieki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach” oraz określone w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2011 r. Nr 122, poz. 696 z późn. zm.), zwanej w dalszej części pisma „ustawą o refundacji”. Zgodnie z art. 37 ustawy o refundacji Minister Zdrowia ogłasza w drodze obwieszczeń wykazy leków refundowanych.

Produkt leczniczy Adcetris (brentuximab vedotin) nie jest objęty refundacją na podstawie wydawanych przez Ministra Zdrowia obwieszczeń.

W tej sytuacji świadczeniodawca może na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu programów zdrowotnych (Dz. U. Nr 140, poz. 1148 z późn. zm.), wystąpić z wnioskiem o rozliczenie procedury „Program leczenia w ramach świadczenia chemioterapii niestandardowej”.

W sytuacji pacjenta G. P. w dniu 09 kwietnia 2014 r. do Łódzkiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ wpłynął wniosek nr 0550000314000398 o sfinansowanie terapii produktem leczniczym Adcetris we wskazaniu: choroba Hodgkina (C81) w omawianej procedurze.

Dyrektor oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia rozpatrując wniosek o sfinansowanie świadczenia „Program leczenia w ramach świadczenia chemioterapii niestandardowej” jest zobowiązany do stosowania się do Wytucznych realizacji tego świadczenia określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu programów zdrowotnych (Dz. U. Nr 140, poz. 1148 z późn. zm.).

Mając na względzie powyższe informuję, że wyrażenie zgody przez Dyrektora oddziału wojewódzkiego NPZ na dokonanie rozliczenia przedmiotowego świadczenia nie jest możliwe z uwagi na:

1. Przepis art. 70 ust. 4 ustawy o refundacji, zgodnie z którym świadczenia chemioterapii niestandardowej określone w przepisach wydanych na podstawie art. 31d ustawy o świadczeniach nie mogą być realizowane przy wykorzystaniu leku, który został dopuszczony do obrotu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne, po dniu 31 grudnia 2011 r. Produkt leczniczy Adcetris uzyskał warunkowe pozwolenie na dopuszczenie do obrotu w dniu 25 października 2012 r. (Charakterystyka Produktu Leczniczego, str. 21).
2. Negatywną rekomendację nr 96/2013 z dnia 5 sierpnia 2013 r. Prezesa AOTM w sprawie objęcia refundacją produktu leczniczego Adcetris.

W chwili obecnej produkt leczniczy Adcetris jest przedmiotem ponownej oceny Agencji Oceny Technologii Medycznych. W związku z powyższym ewentualna możliwość objęcia refundacją produktu leczniczego Adcetris pozostaje poza obszarem kompetencji Narodowego Funduszu Zdrowia.

PREZES
Narodowego Funduszu Zdrowia
Tadeusz Jędrzejczyk

Oświadczenie senatora Stanisława Gogacza

skierowane do ministra spraw zagranicznych Radosława Sikorskiego

Panie Ministrze!

Pani kapitan Weronika Sebastianowicz, pseudonim Różyczka, żołnierz Armii Krajowej i Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”, działaczka polska na Białorusi, wyrokiem z 22 sierpnia 1952 r. skazana na dwadzieścia pięć lat pozbawienia wolności, skrócone do dziesięciu lat, postanowieniem prezydenta z dnia 12 czerwca 2012 r. została odznaczona Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej, za działalność społeczną i kombatantką.

Ta osiemdziesięcioletnia polska kombatantka, przewodnicząca Stowarzyszenia Żołnierzy Armii Krajowej przy Związku Polaków na Białorusi ma być sądzona przez sądy na Białorusi za rzekomy przemyt żywności dla członków kierowanego przez nią Stowarzyszenia Żołnierzy Armii Krajowej. Dary dla kombatantów trafiły z Polski w formie paczek świątecznych; są symbolem pamięci rodaków. Ta akcja trwa już od wielu lat i do tej pory nie zdarzyło się, żeby białoruski urząd celny interweniował w sprawie przewozu paczek świątecznych przez granicę. Po raz pierwszy stało się tak podczas tegorocznej akcji. Paczki dla kombatantów zostały dostarczone do domu pani Weroniki Sebastianowicz, skąd były przekazywane poszczególnym kombatantom, gdyż Stowarzyszenie Żołnierzy Armii Krajowej nie posiada własnego lokalu. Władze białoruskie nie chcą bowiem zalegalizować organizacji.

Polscy kombatanci na Białorusi żyją w krańcowo trudnych warunkach materialnych, dostają głodowe emerytury, a jak widać, stosunek do nich obecnych władz w Mińsku nie jest życzliwy. Władze białoruskie nie traktują kombatantów Armii Krajowej jako weteranów II wojny światowej.

Rozprawa przed sądem w Grodnie, która pierwotnie miała odbyć się 10 czerwca bieżącego roku, ma zostać przeprowadzona 17 czerwca tego roku.

Zwracam się do Pana Ministra Spraw Zagranicznych, do Ministerstwa Spraw Zagranicznych, do polskiej dyplomacji o udzielenie wszechstronnej pomocy pani kapitan Weronice Sebastianowicz.

Stanisław Gogacz

Odpowiedź

Warszawa, 7 lipca 2014 r.

Pan Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Stanisława Gogacza (pismo nr BPS/043-56-2422/14 z dnia 16 czerwca br.) złożone podczas 56. posiedzenia Senatu RP, uprzejmie informuję.

Sprawa działań władz białoruskich wobec Pani Weroniki Sebastianowicz, zasłużonej Prezes Stowarzyszenia Kombatantów AK, jest uważnie obserwowana przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Jesteśmy świadomi problemów Pani Prezes, które są rezultatem podjętej przez nią próby upamiętnienia polskich żołnierzy AK w chutorze Raczkowszczyzna w maju 2013 r. MSZ podjęło wówczas interwencję, łącznie z wydaniem oficjalnego oświad-

czenia z apelem do władz Białorusi o respektowanie prawa mniejszości narodowych do kultywowania swej tożsamości i historii. W dniu 13 czerwca br. do polskiego MSZ został zaproszony przedstawiciel Ambasady Białorusi w Polsce. Jednym z głównych tematów rozmowy była sytuacja Pani W. Sebastianowicz. Gość został poinformowany o dezaprobaty stronie polskiej dla działań władz RB wobec kombatantki.

Konsul Generalny RP w Grodnie Andrzej Chodkiewicz zapewniał Pani W. Sebastianowicz wsparcie doradcze, pozostając z nią w stałym i bieżącym kontakcie, również podczas rozprawy w dniu 17 czerwca br. przed sądem rejonu oktiabrskiego w Grodnie. W związku z decyzją Sądu Rejonowego o zwróceniu do Regionalnego Urzędu Celnego protokołu dotyczącego zarzutu o zorganizowanie przemytu paczek żywnościowych z Polski na Białoruś, nie wiadomo czy sprawa będzie kontynuowana.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych ma nadzieję, że władze białoruskie odstąpią od podobnych działań, mając na uwadze, poza wszystkimi innymi względami, zaawansowany wiek i zasługi Pani Weroniki Sebastianowicz.

Z wyrazami szacunku

z up. MINISTRA
SPRAW ZAGRANICZNYCH
Podsekretarz Stanu
Artur Nowak-Far

**Oświadczenie senatorów Jana Marii Jackowskiego,
Krzysztofa Słonia, Andrzeja Pająka,
Marka Martynowskiego, Bogdana Pęka,
Grzegorza Wojciechowskiego oraz Waldemara Kraski**

skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra gospodarki Janusza Piechocińskiego

Podczas kontroli przeprowadzonej przez NIK w Polskich Sieciach Energetycznych zostało wykazane, że dzięki stałej modernizacji sieci przesyłowe są w dobrym stanie. Niepokojące jest opóźnienie w realizacji nowych projektów w przesyłaniu energii, co jest spowodowane, jak wynika z raportu NIK, opóźnieniem w pracach nad projektem ustawy o korytarzach przesyłowych. Brak tego uregulowania wydatnie utrudnia wykup gruntów pod infrastrukturę do przesyłania i dystrybucji energii. W związku z tym zwracamy się z uprzejmą prośbą o odpowiedź na poniższe pytania:

- 1. Kiedy projekt wspomnianej ustawy trafi pod obrady parlamentu?*
- 2. Czy w związku z opóźnieniem obowiązywania ustawy o korytarzach przesyłowych przygotowany jest plan działań PSE w przypadku nieplanowanych przepływów energii z Niemiec do Czech i na Słowację?*

*Jan Maria Jackowski
Krzysztof Słoń
Andrzej Pająk
Marek Martynowski*

*Bogdan Pęk
Grzegorz Wojciechowski
Waldemar Kraska*

Odpowiedź

Warszawa, 10 lipca 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,
odpowiadając na oświadczenie złożone przez senatora Jana Marię Jackowskiego wspólnie z innymi senatorami podczas 56. posiedzenia Senatu RP w sprawie prac nad projektem ustawy o korytarzach przesyłowych (wystąpienie Marszałka Senatu z dnia 16 czerwca 2014 r., sygn. BPS/043-56-2423/14) przedstawiam następujące stanowisko wobec postawionych pytań:

- 1. Kiedy projekt ustawy o korytarzach przesyłowych trafi pod obrady parlamentu?*
- 2. Czy w związku z opóźnieniem obowiązywania ustawy o korytarzach przesyłowych przygotowany jest plan działań PSE w przypadku nieplanowanych przepływów energii z Niemiec do Czech i na Słowację?*

Prace nad projektem ustawy o korytarzach przesyłowych zostały podjęte z własnej inicjatywy przez Ministerstwo Gospodarki ponad 4 lata temu. W tym czasie przeprowadzono szereg spotkań i uzgodnień z resortami oraz partnerami społecznymi, w wyniku których powstawały nowe wersje przedmiotowej regulacji. W prace nad projektem ustawy zaangażowani byli nie tylko przedstawiciele administracji publicznej, ale także organizacje społeczne i zawodowe, których przywołana wyżej ustawa dotyczy.

W maju 2011 r. projekt został po raz pierwszy skierowany pod obrady stałego Komitetu Rady Ministrów. Następnie w styczniu 2012 r. Ministerstwo Gospodarki przesłało projekt do ponownych uzgodnień międzyresortowych i społecznych, po czym w grudniu 2012 r. projekt został ponownie skierowany pod obrady stałego Komitetu Rady Ministrów. Ze względu na szereg uwag, jakie zostały zgłoszone przez poszczególne resorty, nie został on rozpatrzony. Ponowne skierowanie poprawionego projektu pod obrady stałego Komitetu Rady Ministrów w 2013 r. spowodowało zgłoszenie kolejnych istotnych uwag, a tym samym konieczność dalszej ich analizy i uzgadniania.

Pragnę również podkreślić, że Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 11 lutego 2014 r., postanowiła, że ministrem właściwym w zakresie przygotowania projektu ustawy o korytarzach przesyłowych oraz przedstawienia projektu ustawy pod obrady Rady Ministrów będzie Minister Infrastruktury i Rozwoju. W związku z tym faktem, zakończono prace nad przedmiotowym projektem w Ministerstwie Gospodarki oraz całość sprawy została przekazana do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju. W odniesieniu do kwestii działań Polskich Sieci Elektroenergetycznych SA w związku z nieplanowanymi przepływami energii elektrycznej z Niemiec, pragnę przekazać następujące wyjaśnienia.

Przepływy nieplanowe to wymiana mocy, która nie została zgłoszona Operatorowi Sytemu Przesyłowego (OSP) w postaci grafików wymiany transgranicznej. W ogólnym ujęciu można je zdefiniować, jako różnice pomiędzy handlowymi grafikami wymiany transgranicznej, a fizycznymi przepływami mocy.

Przepływy nieplanowe nie są jedynie polskim problemem. W mniejszym lub większym zakresie pojawiają się na każdej granicy synchronicznej w Europie. Są one skutkiem niedoskonałości obecnie stosowanych w Europie rynkowych mechanizmów organizacji wymiany transgranicznej. Taka sytuacja ma miejsce np. w regionie Europy Centralno-Wschodniej (CEE), w krajach Beneluksu i na połączeniach transgranicznych centralnie położonych systemów takich jak Niemcy, Austria czy Szwajcaria.

Nieplanowe przepływy mocy z Niemiec w kierunku Czech i Słowacji mogą skutkować niedotrzymaniem kryteriów niezawodnościowych pracy sieci, co może prowadzić do zagrożenia pracy polskiego systemu elektroenergetycznego (KSE). Najważniejszym środkiem obrony KSE jest rozbudowa sieci przesyłowej, w tym instalacja przesuwników fazowych.

Biorąc pod uwagę, że przepływy nieplanowe występują coraz częściej a rozbudowa sieci przesyłowej jest bardzo czasochłonna Polska od dawna, między innymi poprzez swoich przedstawicieli z Urzędu Regulacji Energetyki, Ministerstwa Gospodarki oraz PSE SA, prowadzi aktywne działania zmierzające do unormowania kwestii wymiany transgranicznej i usprawnienia mechanizmów rynkowych do zarządzania przepływami energii w europejskim systemie przesyłowym. Jednym z głównych celów w tym zakresie jest zastosowanie mechanizmu Flow-Based Allocation (FBA) do wyznaczania i alokacji transgranicznych zdolności przesyłowych, jako kluczowego elementu przyszłego modelu rynku energii w Europie. PSE SA opracowały i opublikowały wspólnie z Operatorami z Czech, Słowacji i Węgier dwa raporty dotyczące przyczyn powstawania przepływów nieplanowych oraz możliwych rozwiązań tego problemu^{1,2} wprowadzając w ten sposób kwestię przepływów nieplanowych na forum Komisji Europejskiej, Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER) i Europejskiej Sieci Operatorów Systemów Przesyłowych Energii Elektrycznej (ENTSO-E). W wyniku działań podejmowanych przez PSE SA, Komisja Europejska zleciła przeprowadzenie analizy zjawiska przepływów nieplanowych. Rezultaty przedmiotowej analizy, zgodne z przedstawioną uprzednio przez PSE SA diagnozą, zostały opublikowane w przygotowanym przez THEMA Consulting Group raporcie „Loop flows – Final advice”³ we wrześniu 2013 r.

¹ Position of ČEPS, MAVIR, PSE Operator and SEPS regarding the issue of Bidding Zones Definition, marzec 2012 (<http://pse.pl/index.php?dzid=14&did=1082>).

² Joint study by ČEPS, MAVIR, PSE and SEPS regarding the issue of Un-planned flows in the CEE region. Styczeń 2013 (<http://pse.pl/index.php?dzid=14&did=1309>).

³ http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/studies/doc/electricity/201310_loop-flows_study.pdf

Poniżej przedstawiamy informacje o działaniach podejmowanych przez PSE SA celem ograniczenia występowania zjawiska przepływów nieplanowych oraz ograniczenia ich negatywnych skutków.

Projekt CEE Flow-Based Market Coupling

Rzeczywistym i trwałym sposobem rozwiązania problemu przepływów nieplanowych, skutecznym zarówno przy silnie rozbudowanym systemie przesyłowym jak i w przypadku słabo rozwiniętych sieci, jest wprowadzenie poprawnych mechanizmów rynkowych koordynujących wymianę transgraniczną na poziomie przynajmniej regionalnym. W perspektywie krótkoterminowej takim mechanizmem dla Europy jest uruchomienie alokacji zdolności transgranicznych w oparciu o metodę Flow-Based Allocation (FBA). Na początku 2014 r. zostało podpisane między wszystkimi operatorami, giełdami i regulatorami regionu CEE porozumienie Memorandum of Understanding (MoU) dotyczące uruchomienia regionalnego projektu CEE Flow-based Market Coupling (CEE FBMC). Po stronie polskiej, sygnatariuszami porozumienia są PSE SA, Towarowa Giełda Energii SA i Prezes Urzędu Regulacji Energetyki.

Zgodnie z opracowaną wspólnie przez operatorów i giełdy mapą drogową, wdrożenie na połączeniach KSE mechanizmu market coupling działającego w oparciu o skoordynowany system wyznaczania i alokacji transgranicznych zdolności przesyłowych FBA przewidziane jest na pierwszą połowę 2016 r. Tym samym, koordynacja gwarantowana przez ww. mechanizm obejmujący m.in. kraje Europy środkowo-wschodniej CEE, Europy środkowo-zachodniej CWE i Europy północnej NE, powinna wpłynąć na istotne obniżenie przepływów nieplanowych, a tym samym na poprawę bezpieczeństwa pracy KSE.

Działania międzyoperatorskie

W pierwszym kwartale 2014 r. PSE SA i niemiecki operator 50Hertz zawarły umowę, której najważniejszym elementem jest uzgodnienie skoordynowanej inwestycji obejmującej instalację przez PSE SA przesuwników fazowych na liniach transgranicznych 400 kV Mikułowa – Hagenwerder (przewidywany termin realizacji: koniec 2015 r.) oraz instalację przez 50Hertz przesuwników fazowych na liniach transgranicznych Krajnik – Vierraden wraz z przełączeniem tej linii na 400 kV (przewidywany termin realizacji: październik 2017 r.). Skoordynowana inwestycja w fizyczne przesuwniki fazowe pozwoli na ograniczenie kosztów inwestycji, przy zachowaniu efektywności w zakresie zwiększenia zdolności wymiany transgranicznej oraz bezpieczeństwa pracy KSE. Umowa określa również obowiązki PSE SA i 50Hertz w zakresie dotrzymania warunków bezpiecznej pracy wzajemnych połączeń transgranicznych (m.in. ustalenie dopuszczalnych limitów przepływów mocy na połączeniach transgranicznych) oraz zasady podziału kosztów wynikających z realizacji międzyoperatorskich środków zaradczych w sytuacjach, gdy dokonanie nastaw przesuwników fazowych jest niemożliwe lub niewystarczające dla dotrzymania warunków bezpiecznej pracy sieci. Wprowadzony nowy klucz podziału kosztów międzyoperatorskich środków zaradczych alokuje koszty z uwzględnieniem źródła przepływów nieplanowych, tzn. większą część tych kosztów ponosi strona, z systemu której przepływy mocy do systemu sąsiedniego przekraczają ustalony limit (dokładana wartość klucza podziału kosztów jest zależna od warunków pracy systemu). Ponadto, w przypadku gdy strona przekraczająca ustalone limity nie zgodzi się na technicznie możliwe do zastosowania nastawy przesuwników fazowych niezbędne dla zapewnienia bezpiecznej pracy systemu, jest zobowiązana do pokrycia kosztów środków zaradczych w 100%. Uzgodniony sposób podziału kosztów środków zaradczych jest korzystniejszy od obecnie obowiązującego podziału 50–50, stanowiąc odpowiednią motywację dla każdego z OSP do takiego zarządzania własnym systemem elektroenergetycznym, aby w efekcie nie wpływać negatywnie na system sąsiedni lub, jeśli uniknięcie takiego wpływu jest niemożliwe, minimalizować jego skutki. Umowa ta jest więc narzędziem wprowadzającym bardziej sprawiedliwe zasady podziału kosztów związanych z pracą połączonych systemów przesyłowych, a przez to normującym odpowiedzialność OSP za przepływy będące wynikiem pracy ich systemów.

W rezultacie, OSP zostanie wyposażony w środki zaradcze pozwalające na złagodzenie marginesów bezpieczeństwa stosowanych przy wyznaczaniu transgranicznych zdolności przesyłowych. Przesuwniki fazowe przyczynią się bowiem do zmniejszenia

nieplanowych przepływów przez KSE, zwiększenia możliwości importowych polskiego systemu oraz poprawią bezpieczeństwo pracy KSE i całego regionu CEE. Po instalacji fizycznych przesuwników fazowych, możliwe będzie zwiększenie zdolności importowych do Polski oraz zwiększenie zdolności eksportowych z Polski.

Wyrażam przekonanie, że powyższe wyjaśnienia stanowią wyczerpującą odpowiedź na przedstawione w oświadczeniu pytania.

Z poważaniem

MINISTER
z up. Tomasz Tomczykiewicz
Sekretarz Stanu

**Oświadczenie senatorów Jana Marii Jackowskiego,
Krzysztofa Słonia, Andrzeja Pająka,
Marka Martynowskiego, Bogdana Pęka,
Grzegorza Wojciechowskiego oraz Waldemara Kraski**

*skierowane do wiceprezes Rady Ministrów, minister infrastruktury i rozwoju
Elżbiety Bieńkowskiej*

W ostatnim czasie opinia publiczna została poinformowana o awarii pantografu pociągu Pendolino, do której doszło podczas prób na torze testowym. W związku z tym wydarzeniem zwracamy się z prośbą o odpowiedź na poniższe pytania:

- 1. Czy do awarii doszło w związku z wadami konstrukcyjnymi sieci trakcyjnej?*
- 2. Czy przyczyną awarii jest niedostosowanie konstrukcji pociągu Pendolino do istniejącej w Polsce trakcji kolejowej?*

*Jan Maria Jackowski
Krzysztof Słoń
Andrzej Pająk
Marek Martynowski
Bogdan Pęk
Grzegorz Wojciechowski
Waldemar Kraska*

Odpowiedź

Warszawa, 14 lipca 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na przesłane przez Panią Marię Pańczyk-Pozdziej, Wicemarszałka Senatu RP, przy piśmie z dnia 16 czerwca br. (znak: BPS-043-56-2424/14) oświadczenie Senatorów Jana Marii Jackowskiego, Krzysztofa Słonia, Andrzeja Pająka, Marka Martynowskiego, Bogdana Pęka, Grzegorza Wojciechowskiego i Waldemara Kraski w sprawie awarii pantografu pociągu Pendolino złożone podczas 56. posiedzenia Senatu, przedstawiam poniżej odpowiedzi na zadane w oświadczeniu pytania.

1. Czy do awarii doszło w związku z wadami konstrukcyjnymi sieci trakcyjnej?

Dnia 05 czerwca 2014 roku o godz. 9 min. 12 podczas jazdy manewrowej składu PENDOLINO nr boczny ED250-08 z toru nr 26 na tor nr 100 nastąpiło uszkodzenie pantografu oraz sieci trakcyjnej nad rozjazdami nr 51 i 11. Do usterki eksploatacyjnej doszło podczas przejazdu składu z niewielką prędkością, na terenie Warsztatów Utrzymania Technicznego (WUT) wybudowanego i utrzymywanego przez konsorcjum Alstom, w skład którego wchodzi: Alstom FERROVIARIA S.p.A. oraz ALSTOM Konstal SA. W wyniku usterki doszło do uszkodzenia sieci trakcyjnej na terenie torów WUT (poza stacją postojowo-techniczną Warszawa-Grochów oraz poza siecią zarządzaną przez PKP Polskie Linie Kolejowe SA). Obecnie Alstom przygotowuje się do naprawy i regulacji sieci trakcyjnej w tym miejscu.

W nawiązaniu do wyposażenia zelektryfikowanych linii kolejowych należy zauważyć, iż każdy typ sieci trakcyjnej projektowany jest do konkretnej prędkości maksymalnej (charakteryzując długości pręseł, naciągi w linach nośnych i przewodach jezdnych) oraz konkretnych typów pantografów (efekt zygzakowanie na prostej i na łukach). W Polsce dopuszczone do stosowania są dwa profile pantografów B-3 i B-8 (zgodnie z PN-EN 50 367). Przy zachowaniu podstawowych parametrów, czyli w sytuacji gdy prędkość pociągu jest mniejsza bądź równa prędkości konstrukcyjnej, dopuszczalnej dla określonego typu sieci trakcyjnej, w normalnych warunkach eksploatacyjnych odbieraki prądu o profilu B-3 i B-8 powinny poprawnie współpracować z siecią trakcyjną i nie powinno dochodzić do uszkodzeń z przyczyn konstrukcyjnych dotyczących zarówno sieci trakcyjnej jak i pantografów pociągu. W warunkach eksploatacyjnych na sieci zarządzanej przez PKP Polskie Linie Kolejowe SA oraz na terenach kolejowych zarządzanych przez PKP INTERCITY SA (m.in. stacja Warszawa-Grochów) prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami działania utrzymaniowe elementów infrastruktury kolejowej (w tym sieci trakcyjnej) do chwili obecnej nie spowodowały usterek z udziałem pociągów Pendolino co potwierdza tezę o prawidłowej współpracy tego typu pociągów z istniejącą infrastrukturą kolejową w naszym kraju. Przykład incydentu w postaci usterki eksploatacyjnej na terenie Warsztatów Utrzymania Technicznego (WUT) wybudowanego i utrzymywanego przez konsorcjum Alstom nie świadczy o wadzie konstrukcyjnej sieci trakcyjnej, lecz wskazuje na konieczność poprawy funkcjonowania w tym obszarze.

2. Czy przyczyną awarii jest niedostosowanie konstrukcji pociągu Pendolino do istniejącej w Polsce trakcji kolejowej?

Pociągi Pendolino są dostosowane do istniejącej i obecnie eksploatowanej w Polsce sieci trakcyjnej, co zostało potwierdzone szeregiem badań prowadzonych przez Instytut Kolejnictwa w ramach jazd homologacyjnych, a dowodem na bardzo dobrą jakość, współpracę pantografu z siecią trakcyjną jest pobicie rekordu prędkości pociągu w naszym kraju – 293 km/h. Kolejnym istotnym elementem, który może świadczyć o zastosowaniu prawidłowych rozwiązań dotyczących zarówno pantografów pociągu Pendolino jak i sieci trakcyjnej w Polsce jest fakt, iż na Centralnej Magistrali Kolejowej prowadzone były jazdy testowe pociągu ED 250 i wykonywano w związku z tym badania i pomiary sprawdzające sieć trakcyjną. Wyniki badań sieci trakcyjnej nie wykazały nieprawidłowości w zakresie jej współpracy z pantografem. Jakość i zakres przeprowadzonych badań z pewnością by te nieprawidłowości ujawniły, a próbna bezawaryjna eksploatacja pociągów Pendolino (ED 250) może być dowodem na wysoką jakość przeprowadzonych badań w tym zakresie.

Biorąc pod uwagę powyższe proszę o przyjęcie niniejszej informacji.

Z poważaniem

MINISTER
z up. Zbigniew Klepacki
Podsekretarz Stanu

Oświadczenie senatora Stanisława Karczewskiego

skierowane do prokuratora generalnego Andrzeja Seremeta

Szanowny Panie Prokuratorze!

Na prośbę mieszkańców Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą zwracam się do Pana o udzielenie informacji w sprawie postępowania w zakresie nieprawidłowości wydatkowania środków pomocowych na realizację mostu w Gostomii, gmina Nowe Miasto nad Pilicą.

W tym przedmiocie bardzo proszę o odpowiedź na następujące pytania.

Czy Prokuratura Rejonowa w Grójcu prowadziła postępowanie w tej sprawie? Jeśli tak, to w jakim zakresie było ono prowadzone i na jakim jest etapie?

Stanisław Karczewski

Odpowiedź

Warszawa, 4.07.2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na pismo z dnia 16 czerwca 2014 roku nr BPS/043-56-2425/14, przy którym przekazane zostało oświadczenie Pana senatora Stanisława Karczewskiego złożone podczas 56. posiedzenia Senatu RP w dniu 12 czerwca 2014 roku, zawierające prośbę o udzielenie informacji w sprawie postępowania dotyczącego nieprawidłowości w wydatkowaniu środków pomocowych na realizację mostu w Gostomii, gmina Nowe Miasto nad Pilicą uprzejmie przedstawiam co następuje.

Prokuratura Rejonowa w Grójcu prowadziła śledztwo 2 Ds. 783/11 w sprawie doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w dniu 21 lipca 2010 roku w Warszawie przez wprowadzenie w błąd Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie przy uzyskaniu dotacji z rezerwy celowej budżetu państwa w łącznej kwocie 1.484.000 złotych stanowiącej mienie znacznej wartości na odbudowę mostu nad rzeką Pilicą w miejscowości Gostomia poprzez przedłożenie przez Urząd Miasta i Gminy w Nowym Mieście nad Pilicą poświadczających nieprawdę dokumentów dotyczących okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego w postaci protokołu z dnia 14 lipca 2010 roku Komisji ds. szacowania szkód w infrastrukturze spowodowanych przez powódź w maju 2010 roku, to jest o czyn z art. 286 §1 k.k. w zb. z art. 297 §1 k.k. w zw. z art. 11 §2 k.k. w zw. z art. 294 §1 k.k.

Postępowanie przygotowawcze zostało umorzone postanowieniem z dnia 16 listopada 2012 roku na podstawie art. 17 §1 pkt 2 k.p.k. wobec braku znamion czynu zabronionego.

Powyższe śledztwo było objęte zwierzchnim nadzorem służbowym Prokuratury Okręgowej w Radomiu i w ramach tego nadzoru, na wniosek Prokuratora Rejonowego w Grójcu, decyzja merytoryczna podejmowana w tej sprawie była przedmiotem konsultacji, w toku której podzielono zasadność zakończenia postępowania przygotowawczego decyzją o jego umorzeniu.

Odpis postanowienia o umorzeniu śledztwa przesłany został pokrzywdzonemu Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji. Decyzja nie została zaskarżona i uprawomocniła się w dniu 4 grudnia 2012 roku.

Z poważaniem

Andrzej Seremet

Oświadczenie senatora Stanisława Karczewskiego

skierowane do prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia Tadeusza Jędrzejczyka

Szanowny Panie Prezesie!

Przedstawiciele Społecznego Komitetu Obrony Szpitala w Ciechanowcu zgłosili się do mnie z apelem o pomoc w utworzeniu w szpitalu w Ciechanowcu punktu opieki nocnej i świątecznej. Obecnie na terenie miasta i gminy Ciechanowiec nie funkcjonuje żadna publiczna placówka służby zdrowia, która świadczyłaby taką pomoc w dniach ustawowo wolnych od pracy oraz w godzinach popołudniowych i nocnych.

W Ciechanowcu świadczone są usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00–18.00. Od chwili, gdy w 2007 r. zamknięto ambulatorium w siedzibie pogotowia ratunkowego w Ciechanowcu, mieszkańcy miasta i gminy Ciechanowiec zostali pozbawieni placówki zapewniającej opiekę medyczną w dni wolne od pracy oraz w godzinach nocnych. Z pomocy tej w dużym stopniu korzystali pacjenci z sąsiednich gmin, którzy do placówek w swoich miastach powiatowych – głównie w Wysokiem Mazowieckiem i Siemiatyczach – mieli nierzadko około 50 km.

Wznowienie tego typu opieki w szpitalu w Ciechanowcu bez wątplenia dobrze przysłużyłoby się wszystkim pacjentom z tego regionu, a zwłaszcza osobom starszym, niepełnosprawnym oraz tym, które w wyniku zdarzenia losowego będą nagle potrzebowały pilnej pomocy lekarskiej.

Ciechanowiec jest miasteczkiem turystycznym, licznie odwiedzanym przez mieszkańców wielu regionów Polski, zwłaszcza w okresie letnim. Turysty, podobnie jak mieszkańcy miasta i gminy, potrzebujący w tym czasie pomocy medycznej są zdani jedynie na opiekę świadczoną przez szpital w Wysokiem Mazowieckiem lub szpital w Siemiatyczach. Niestety są one oddalone o kilkadziesiąt kilometrów i często zdarza się tak, że osoby potrzebujące pomocy medycznej są pozbawione możliwości skorzystania z niej lub są zmuszone korzystać z odpłatnej pomocy w prywatnych gabinetach lekarskich. Przywrócenie placówki całodobowej opieki lekarskiej w szpitalu w Ciechanowcu, obejmującej także dni świąteczne, zapewniłoby odpowiednią pomoc medyczną wszystkim potrzebującym.

Zwracam się do Pana Prezesa z pytaniem: jak w trybie obowiązujących przepisów i procedur NFZ może objąć mieszkańców miasta i gminy Ciechanowiec oraz gmin sąsiednich całodobową podstawową opieką zdrowotną?

Stanisław Karczewski

Odpowiedź

Warszawa, 4 lipca 2014 r.

Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek!

W odpowiedzi na pismo znak: BPS/043-56-2426/14 z dnia 16 czerwca 2014 r., dotyczące możliwości udzielania świadczeń nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej na terenie Ciechanowca, uprzejmie informuję i wyjaśniam.

Na wstępie, odnosząc się do kwestii (...) *utworzenia w szpitalu w Ciechanowcu punktu opieki nocnej i świątecznej* (...) należy stwierdzić, że zgodnie z §6 ust. 1 zarządzenia Nr 64/2013/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 15 listopada 2013 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju podstawowa opieka zdrowotna w zakresie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej (dalej, jako zarządzenie Nr 64/2013/DSOZ): (...) *Umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej zawiera się ze świadczeniodawcą, którego oferta została wybrana po przeprowadzeniu postępowania w trybie konkursu ofert albo rokowań* (...).

Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.) określił jednakowe kryteria oceny ofert i warunki wymagane od wszystkich świadczeniodawców składających oferty w konkursach ofert na zawieranie umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju: podstawowa opieka zdrowotna, w zakresie: świadczenia nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej dla określonego obszaru zabezpieczenia.

W wyniku rozstrzygnięcia, przeprowadzonego w IV kwartale 2011 r. postępowania konkursowego w sprawie zawarcia umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju podstawowa opieka zdrowotna w zakresie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej na obszarze zabezpieczenia – grupa gmin: Wysokie Mazowieckie gm. miejska, Wysokie Mazowieckie gm. wiejska, Ciechanowiec, Czyżew, Klukowo, Nowe Piekuty, Szepietowo, Rudka, wybrana została oferta złożona przez Szpital Ogólny w Wysokiem Mazowieckiem. Należy nadmienić, iż była to jedyna oferta złożona w przedmiotowym postępowaniu konkursowym.

Biorąc pod uwagę fakt, iż wybrany oferent spełniał wszelkie przewidziane prawem wymogi, Podlaski Oddział Wojewódzki NFZ zawarł z ww. podmiotem umowę na udzielanie przedmiotowych świadczeń opieki zdrowotnej na lata 2012–2014. Tym samym zabezpieczone zostały świadczenia nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej na wskazanym wyżej obszarze. Należy zauważyć, iż powyższe zarządzenie nie przewiduje możliwości wyboru kilku świadczeniodawców udzielających przedmiotowych świadczeń na tym samym obszarze zabezpieczenia, jednak zgodnie z §7 ust. 3 zarządzenia Nr 64/2013/DSOZ świadczeniodawca, w celu zwiększenia dostępności do świadczeń, może zorganizować dodatkowe miejsca przyjmowania świadczeniobiorców, poza miejscem udzielania świadczeń.

W mieście Ciechanowiec znajdują się pomieszczenia należące do Szpitala Ogólnego w Wysokiem Mazowieckiem, zaadaptowane w celu udzielania świadczeń w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym/Opiekuńczo-Lecznym. Nie spełniają one niezbędnych warunków dla udzielania świadczeń w zakresie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej.

Należy nadmienić, iż realizacją świadczeń w zakresie lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w mieście Ciechanowcu zajmują się dwa podmioty lecznicze:

- Spółka Cywilna „Medyk” s.c. Wspólnicy Spółki Cywilnej: Leszek Niczyporuk, Elżbieta Niczyporuk, Halina Organiściak-Bachórzewska, Stanisław Sierocki, Ciechanowiec, ul. Mickiewicza 18) z liczbą 6109 zadeklarowanych pacjentów;
- TOR-MED w Holonkach s.c. Danuta, Jaśław i Stefan Torczyńscy, Ciechanowiec, ul. Dr. Olszewskiego 5) z liczbą 3251 zadeklarowanych pacjentów.

Żaden z wyżej wspomnianych podmiotów nie przystąpił do konkursu ofert na zawieranie umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju: podstawowa opieka zdrowotna, w zakresie: świadczenia nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej.

PREZES
Narodowego Funduszu Zdrowia
Tadeusz Jędrzejczyk

Oświadczenie senatora Ryszarda Knosali

skierowane do ministra pracy i polityki społecznej Władysława Kosiniaka-Kamysza

Jak wynika z §7 pkt 2 rozporządzenia ministra pracy i polityki socjalnej z dnia 1 grudnia 1998 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe „pracodawca jest obowiązany zapewnić pracownikom co najmniej pięciominutową przerwę wliczaną do czasu pracy po każdej godzinie pracy przy obsłudze monitora ekranowego”. Obowiązek taki zachodzi w przypadku braku możliwości łączenia przemiennej pracy związanej z obsługą monitora ekranowego z innymi rodzajami prac nieobciążającymi narządu wzroku i wykonywanymi w innych pozycjach ciała, o czym mowa w §7 pkt 1 cytowanego rozporządzenia. Podkreślić wypada, że rozporządzenie definiuje monitory ekranowe bardzo szeroko, bo jako „urządzenia do wyświetlania informacji w trybie alfanumerycznym lub graficznym, niezależnie od metody uzyskiwania obrazu”. W konsekwencji rozporządzenie narzuca taki sam sposób postępowania niezależnie od tego, w jakiej klasy monitory ekranowe wyposażone jest dane stanowisko pracy.

Należy zauważyć, że przepisy rozporządzenia obowiązują w niezminionej formie od kilkunastu lat. Kiedyś na stanowiskach pracy powszechne były monitory ekranowe typu CRT. Obecnie są one już rzadkością, bowiem wyparte zostały przez nowocześniejsze płaskie monitory ekranowe typu LCD. Powszechnie uważa się, że długotrwała praca przed tymi monitorami nie jest tak uciążliwa dla wzroku, jak praca przed monitorami starej generacji. Jednocześnie konieczność zapewnienia pięciominutowych przerw w wielu przypadkach dezorganizuje pracę i generuje dodatkowe koszty po stronie pracodawców.

W związku z powyższym w mojej ocenie warto rozważyć, czy przy zachowaniu aktualnego poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy możliwe jest dostosowanie przepisów rozporządzenia do aktualnych realiów, na przykład poprzez zróżnicowanie wytycznych w zakresie organizacji pracy na stanowisku pracy w zależności od rodzaju wykorzystywanego monitora ekranowego. Dlatego też zwracam się do Pana Ministra z prośbą o przeprowadzenie stosownej analizy i o ewentualną zmianę obowiązujących przepisów we wskazanym zakresie.

Z wyrazami szacunku
Ryszard Knosala

Odpowiedź

Warszawa, 7 lipca 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z przesłaniem przy piśmie z dnia 16 czerwca 2014 r. znak: BPS/043-56-2427/14 oświadczenia złożonego przez senatora Ryszarda Knosalę podczas 56. posiedzenia Senatu RP w dniu 12 czerwca 2014 r. – przedstawiam niżej stanowisko w kwestii poruszanej w oświadczeniu.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 grudnia 1998 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe (Dz. U. Nr 148, poz. 973) stanowi wdrożenie do prawa polskiego postanowień

dyrektywy Rady 90/270/EWG z dnia 29 maja 1990 r. w sprawie minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przy pracy z urządzeniami wyposażonymi w monitory ekranowe. Art. 7 dyrektywy nakłada na pracodawcę obowiązek zaplanowania czynności pracownika w taki sposób, aby codzienna praca przy monitorze ekranowym odbywała się z okresowymi przerwami lub by następowały zmiany charakteru czynności zmniejszające obciążenie pracą przy monitorze ekranowym.

Biorąc pod uwagę przytoczone wyżej postanowienie dyrektywy – podczas przygotowywania projektu rozporządzenia wdrażającego omawianą dyrektywę ustalono (po konsultacji z ekspertami z dziedziny ochrony pracy i medycyny pracy), iż konieczne jest zapewnienie pracownikom zatrudnionym na stanowiskach z monitorami ekranowymi:

- łączenia przemiennego pracy związanej z obsługą monitora ekranowego z innymi rodzajami prac nieobciążającymi narządu wzroku i wykonywanymi w innych pozycjach ciała – przy nieprzekraczaniu godziny nieprzerwanej pracy przy obsłudze monitora ekranowego lub
- co najmniej 5-minutowej przerwy, wliczanej do czasu pracy, po każdej godzinie pracy przy obsłudze monitora ekranowego.

Z przepisu §7 ww. rozporządzenia wynika, że dopiero w razie braku możliwości zmiany charakteru pracy (na inną pracę niż przy obsłudze monitora) – po każdej godzinie nieprzerwanej pracy przy obsłudze monitora ekranowego pracodawca jest obowiązany zapewnić pracownikom co najmniej 5-minutową przerwę, wliczaną do czasu pracy.

Uzasadnieniem wprowadzenia takiego przepisu jest ochrona pracowników obsługujących monitory ekranowe nie tylko przed negatywnymi skutkami nadmiernego obciążenia narządu wzroku, ale także obciążenia układu mięśniowo-szkieletowego (związanego z wymuszoną pozycją przy pracy).

Jednocześnie uprzejmie informuję, że Komisja Europejska zapowiedziała przegląd regulacji unijnych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, także pod kątem możliwości ich uproszczenia lub ograniczenia nadmiernych obciążeń administracyjnych. Wyniki ww. przeglądu mają być gotowe pod koniec 2015 r. i będą podstawą do podejmowania odpowiednich działań legislacyjnych na poziomie UE. W świetle powyższego ewentualna zmiana przepisów wymienionego na wstępie rozporządzenia powinna być rozważana po udostępnieniu przez Komisję Europejską oceny ex post przepisów UE dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym szczególnie dyrektywy regulującej kwestie zdrowia pracowników zatrudnionych na stanowiskach z monitorami ekranowymi.

Z poważaniem

MINISTER
z up. Radosław Mleczo
Podsekretarz Stanu

Oświadczenie senatora Ryszarda Knosali

skierowane do ministra pracy i polityki społecznej Władysława Kosiniaka-Kamysza

Na mocy ubiegłorocznej nowelizacji kodeksu pracy do ustawy tej wprowadzony został art. 140¹, który dopuszcza przyjęcie ruchomego czasu pracy. Rozwiązanie to może polegać na wskazaniu różnych godzin rozpoczynania pracy w dniach, które zgodnie z tym rozkładem są dla pracowników dniami pracy – §1 – lub na określeniu przedziału czasu, w którym pracownik decyduje o godzinie rozpoczęcia pracy w dniu, który zgodnie z tym rozkładem jest dla pracownika dniem pracy – §2. W kolejnym paragrafie zastrzeżono jednak, że „wykonywanie pracy zgodnie z rozkładami czasu pracy, o których mowa w §1 i 2, nie może naruszać prawa pracownika do odpoczynku, o którym mowa w art. 132 i 133”. Chodzi tu w szczególności o prawo do co najmniej jedenastu godzin nieprzerwanego odpoczynku w każdej dobie oraz o prawo do co najmniej trzydziestu pięciu godzin nieprzerwanego odpoczynku w każdym tygodniu. Weryfikacja prawidłowości rozliczeń czasu pracy wymaga zatem, aby w tym przypadku ewidencjonować nie tylko liczbę godzin przepracowanych w danej dobie pracowniczej, ale również informacje dotyczące godziny rozpoczęcia i zakończenia pracy.

Tymczasem analiza wytycznych zapisanych w §8 pkt 1 rozporządzenia ministra pracy i polityki socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika prowadzi do wniosku, że nałożone na pracodawcę obowiązki indywidualnego ewidencjonowania czasu pracy nie są aż tak szczegółowe. W związku z tym proszę Pana Ministra o rozważenie dokonania odpowiedniej nowelizacji przepisów wspomnianego rozporządzenia w taki sposób, aby obligowało ono do prowadzenia ewidencji czasu pracy w sposób umożliwiający kontrolę przestrzegania wskazanych praw pracowniczych w warunkach ruchomego czasu pracy.

Z wyrazami szacunku
Ryszard Knosala

Odpowiedź

Warszawa, 10 lipca 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z oświadczeniem Pana Senatora Ryszarda Knosali złożonym podczas 56. posiedzenia Senatu RP, przesłanym przy piśmie z dnia 16 czerwca 2014 r., znak: BPS/043-56-2428/14, w sprawie ruchomego czasu pracy, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Zgodnie z art. 149 §1 Kodeksu pracy pracodawca prowadzi ewidencję czasu pracy pracownika do celów prawidłowego ustalenia jego wynagrodzenia i innych świadczeń związanych z pracą. Przedmiotem ewidencji czasu pracy jest czas pracy mieszczący się zarówno w ustalonym rozkładzie czasu pracy jak i w godzinach nadliczbowych. Właściwe prowadzenie ewidencji czasu pracy stanowi zatem podstawę prawidłowego obliczenia wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń, zwłaszcza za pracę w godzinach nadliczbowych.

Zakres informacji zawartych w karcie ewidencji czasu pracy określa §8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286, z późn. zm.). Z jego treści wynika, że obejmować ma ona m.in. pracę w poszczególnych dobach.

Godziny rozpoczynania i kończenia pracy wskazane są w rozkładach czasu pracy, w tym danego pracownika, które określają konkretne dni i godziny pracy pracownika. Rozkłady są ustalane w układach zbiorowych pracy, regulaminach pracy lub w obwieszczeniach (art. 150 k.p.). Godziny pracy mogą być także ustalane w indywidualnych rozkładach czasu pracy pracownika (harmonogramach czasu pracy) sporządzanych przez pracodawcę dla konkretnego pracownika na dany okres rozliczeniowy.

Należy zwrócić uwagę, że ewidencja czasu pracy nie funkcjonuje w oderwaniu od innych dokumentów związanych z organizacją pracy u danego pracodawcy takimi jak: listy obecności czy inne formy odnotowywania aktywności pracowników w trakcie pracy.

Oznacza to, że przy ustalaniu zachowania okresów odpoczynku dobowego można pomocniczo posługiwać się dokumentami związanymi z obowiązującym u danego pracodawcy sposobem potwierdzania przez pracownika przybycia i obecności w pracy. Ten sposób potwierdzania obecności w pracy może wskazywać na godzinę rozpoczęcia oraz zakończenia pracy w danym dniu. Jest on określony w regulaminie pracy obowiązującym u danego pracodawcy (art. 104¹ pkt 9 k.p.), a u pracodawcy niezobowiązanego do tworzenia regulaminu pracy w informacji przekazywanej pracownikowi na piśmie w ciągu 7 dni od zawarcia umowy o pracę (art. 29 §3 k.p.).

Na podstawie art. 94 pkt 2 k.p. na pracodawcy ciąży obowiązek właściwego organizowania pracy w sposób zapewniający pełne wykorzystanie czasu pracy, w którym mieści się także obowiązek zapewnienia pracownikowi w każdej dobie nieprzerwanego 11-godzinnego okresu odpoczynku (art. 132 k.p.). Realizując ten obowiązek pracodawca powinien podejmować odpowiednie działania tak, aby nie dochodziło do naruszenia minimalnego okresu odpoczynku; może on przykładowo przewidzieć wskazywanie godziny zarówno rozpoczęcia pracy, jak i jej zakończenia przez pracownika przy potwierdzaniu obecności w pracy.

Na podstawie art. 140¹ §2 k.p. ruchomy czas pracy polega na tym, że rozkład czasu pracy może przewidywać przedział czasu, w którym pracownik decyduje o godzinie rozpoczęcia pracy w dniu, który zgodnie z tym rozkładem jest dla pracownika dniem pracy. Stosując ten rozkład czasu pracy i ustalając określone ramy czasu dotyczące godziny rozpoczynania pracy, powinny one uwzględniać możliwość skorzystania przez pracownika z co najmniej 11-godzinnego dobowego okresu odpoczynku przed rozpoczęciem pracy w kolejnym dniu. Wprawdzie przy ruchomym czasie pracy to pracownik decyduje o godzinach pracy w poszczególnych dobach, jednakże na pracodawcy spoczywa obowiązek organizacji czasu pracy i zabezpieczenia przestrzegania przepisów prawa pracy. Oznacza to, że stosując ruchomy czas pracy pracodawca jest obowiązany wyznaczyć przedział czasowy, w którym pracownik może rozpocząć pracę w taki sposób, aby zagwarantować zachowanie nieprzerwanego 11-godzinnego odpoczynku (maksymalnie 5 godzin przy podstawowym systemie czasu pracy). Jeżeli pracownik świadczy pracę przez 8 godzin to niezależnie od tego, o której zaczyna pracę w następujących po sobie dniach będzie miał zapewniony 11-godzinny odpoczynek dobowy.

Na podstawie obecnie obowiązujących przepisów prawa możliwe wydaje się ustalenie godzin rozpoczynania i kończenia pracy przez pracownika oraz weryfikowanie wykorzystania przez niego okresów odpoczynku. Natomiast kwestia potrzeby dokonania zmian w przepisach o ewidencjonowaniu czasu pracy będzie poddawana dalszej analizie, po której zostanie rozważone podjęcie prac nad zmianą regulacji prawnych określających sposób prowadzenia ewidencji czasu pracy.

Z poważaniem

MINISTER
z up. Radosław Mleczeko
Podsekretarz Stanu

Oświadczenie senatora Ryszarda Knosali

skierowane do ministra pracy i polityki społecznej Władysława Kosiniaka-Kamysza

Zgodnie z art. 80 kodeksu pracy, pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy jedynie wówczas, gdy stanowi tak przepisy prawa pracy. Zatem pełne wynagrodzenie należy się za faktycznie wykonaną pracę, z uwzględnieniem wyjątków przewidzianych w ustawie.

Przywołany akt prawny nie precyzuje jednak w sposób wystarczający kwestii wynagrodzenia pracownika w przypadku zwolnienia go z obowiązku wykonywania pracy w okresie wypowiedzenia. Taka forma zwolnienia z wymogu świadczenia pracy uprawnia pracownika do otrzymania wynagrodzenia, jednak sposób jego obliczania nie został określony przez pracodawcę, co w mojej ocenie stanowi tym samym lukę prawną. Brak szczegółowych regulacji w tym zakresie rodzi trudności interpretacyjne po stronie pracodawcy. Obecnie nie ma bowiem podstawy prawnej, która pozwoliłaby na obliczenie pensji pracownika w omawianych okolicznościach.

Określenie wysokości wynagrodzenia nastęcza szczególnych trudności, gdy składnikami wynagrodzenia pracownika są dodatki lub gdy jest ono obliczane w oparciu o system prowizyjny. Dotychczasowe stanowisko doktryny i orzecznictwa wskazuje, iż w zaistniałej sytuacji pracodawca powinien posilkować się art. 81 kodeksu pracy, który reguluje wysokość pensji w przypadku gotowości pracownika do pracy. Przyjęta linia orzecznicza budzi jednak pewną krytykę wśród części środowisk pracowniczych, gdyż nie obejmuje takich składników płacy, jak premie, nagrody czy dodatki, o ile nie są one związane ze stawką osobistego zaszeregowania.

Konieczne wydaje się zatem wprowadzenie odpowiednich przepisów, które pozwolą uregulować kwestię wynagrodzenia pracownika zwolnionego z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia. Proszę zatem Pana Ministra o rozważenie podjęcia inicjatywy legislacyjnej w tym zakresie.

Z wyrazami szacunku
Ryszard Knosala

Odpowiedź

Warszawa, 4 lipca 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do wystąpienia Pana Senatora Ryszarda Knosali w sprawie wynagrodzenia pracownika zwolnionego z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia, przekazanego przy piśmie z dnia 16 czerwca br., znak: BPS/043-56-2429/14, uprzejmie wyjaśniam co następuje.

Pracownik w okresie wypowiedzenia umowy o pracę zachowuje swoje prawa i obowiązki ze stosunku pracy, w szczególności jest zobowiązany do świadczenia pracy w tym okresie. Jednakże samo pozostawanie w stosunku pracy nie jest podstawą do uzyskiwania wynagrodzenia. Jeżeli pracownik nie wykonuje pracy, to do nabycia

przez niego prawa do wynagrodzenia niezbędne jest istnienie przepisu szczególnego lub postanowienia umowy, które przyznają mu to prawo. Wynagrodzenie za czas niewykonywania pracy ma bowiem charakter wypłaty gwarancyjnej, która zawsze musi mieć konkretną podstawę prawną (wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 7 marca 2013 r., III APa 29/12, LEX nr 1293065).

Potwierdził to także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 kwietnia 2011 r. (III PK 62/10, OSNP 2012/11-12/136) stwierdzając m.in., że jeżeli pracownik faktycznie pracy nie wykonał, to świadczenie pracodawcy uzależnione jest od szczególnej podstawy prawnej ustanowionej w przepisach prawa pracy, które przyznają pracownikowi za czas niewykonywania pracy wynagrodzenie na warunkach i w wysokości wynikającej z wyraźnej i konkretnej regulacji normatywnej, której nie można domniemywać ani interpretować rozszerzająco.

Uprzejmie wyjaśniam, że przepisy Kodeksu pracy nie regulują instytucji zwolnienia pracownika z obowiązku świadczenia pracy, w tym także w okresie wypowiedzenia umowy o pracę i tym samym nie regulują zasad obliczania wynagrodzenia za ten okres. Pracodawca ma, co do zasady, obowiązek dopuszczenia pracownika do świadczenia umówionej pracy w całym okresie zatrudnienia. W związku z tym odsunięcie go od świadczenia takiej pracy decyzją pracodawcy pozostaje w rażącej sprzeczności z treścią art. 22 §1 KP, nawet wtedy, gdy pracodawca nie pozbawia pracownika prawa do świadczeń pracowniczych, np. wynagrodzenia (uzasadnienie do wyroku SN z 28 października 1998 r., I PKN 361/98, OSNAPiUS 1999/23/750).

Jednocześnie w ocenie Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 26 kwietnia 2011 r., II PK 302/10, OSNP 2012/17-18/215) zwolnienie z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia umowy o pracę może być wynikiem porozumienia zawartego między pracodawcą i pracownikiem. Dochodzi wówczas do zawarcia dodatkowej umowy między stronami stosunku pracy.

Dyskusyjną kwestią pozostaje, wedle jakich zasad należy obliczyć wynagrodzenie pracownika zwolnionego z obowiązku świadczenia pracy, tym bardziej iż stanowisko Sądu Najwyższego nie jest w tej kwestii jednolite. W orzecznictwie prawa pracy przedstawiane są bowiem dwie koncepcje, tj. przyjęcie zasad obowiązujących przy wyliczaniu ekwiwalentu za urlop bądź też ustalenie wynagrodzenia w oparciu o przepisy dotyczące przestoju.

W uchwale z dnia 19 maja 1992 r. (I PZP 26/92, OSNC 1993/1-2/8) Sąd Najwyższy orzekł, że pracownikowi, któremu wskutek bezpodstawnego odsunięcia od wykonywania pracy w okresie wypowiedzenia umowy o pracę faktycznie skrócono ten okres, przysługuje wynagrodzenie na podstawie art. 49 K.p. Przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 maja 1996 r. w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia w okresie niewykonywania pracy oraz wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczania odszkodowań, odpraw, dodatków wyrównawczych do wynagrodzenia oraz innych należności przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. z 1996 r. nr 62, poz. 289 ze zm.) przewidują, że w takich okolicznościach przy ustalaniu wynagrodzenia stosuje się zasady obowiązujące przy obliczaniu ekwiwalentu za urlop. Natomiast w wyroku z dnia 16 czerwca 2005 r. (I PK 260/04, OSNP 2006/9-10/145) Sąd Najwyższy stwierdził, że pracownik zwolniony przez pracodawcę z obowiązku świadczenia pracy doznaje przeszkód w jej wykonywaniu z przyczyn dotyczących pracodawcy (art. 81 §1 k.p.) i z tego tytułu przysługuje mu wynagrodzenie w wysokości określonej w tym przepisie.

Z uwagi na fakt, iż pierwsze rozwiązanie jest zdecydowanie korzystniejsze dla pracownika, gdyż zobowiązuje pracodawcę do wliczenia do podstawy wynagrodzenia wszystkich jego składników przysługujących pracownikowi (w tym także np. premii regulaminowych miesięcznych czy kwartalnych), podczas gdy w przypadku wynagrodzenia przestojowego bierze się pod uwagę tylko wynagrodzenie pracownika wynikające z jego osobistego zaszeregowania, określonego stawką godzinową lub miesięczną, albo 60% wynagrodzenia, jeżeli stawka miesięczna lub godzinowa nie została wyodrębniona przy ustalaniu warunków wynagradzania – należałoby to pierwsze rozwiązanie przyjąć jako właściwe przy ustalaniu wynagrodzenia pracownika w przypadku zwolnienia go z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia.

Odpowiadając na wniosek Pana Senatora w zakresie podjęcia inicjatywy legislacyjnej w powyższej sprawie pragnę wyjaśnić, iż dostrzegam problem braku możliwości jednostronnego zwolnienia pracownika z obowiązku świadczenia pracy oraz wątpliwości dotyczących ustalenia wynagrodzenia za ten okres. Jednocześnie uprzejmie wyjaśniam, że wyżej wymienione kwestie są przedmiotem analizy.

Z poważaniem

MINISTER
z up. Radosław Mleczko
Podsekretarz Stanu

Oświadczenie senatora Andrzeja Kobiaka

skierowane do ministra środowiska Macieja Grabowskiego

Szanowny Panie Ministrze!

Zwracam się z prośbą o wyjaśnienie zasad rozdziatu wód rzeki Brdy w miejscowości Zapora-Myłof (województwo pomorskie).

W miejscowości Myłof jest zapora, która rozdziela wody Brdy na kanał i rzekę. Kanał zasila zbiorniki, w których prowadzona jest hodowla ryb. W cieplejszym okresie przez zbiorniki przepuszcza się dużą ilość wody po to, by woda ta była wystarczająco natleniona. Alternatywnym rozwiązaniem jest uruchomienie urządzeń napowietrzających, co jednak wymaga zasilania prądem, a to z kolei wiąże się z kosztami. Po blisko 30 km kanał ponownie łączy się z rzeką. Zdarzają się jednak sytuacje, kiedy cała woda Brdy trafia do kanału. Wówczas trzydziestokilometrowy odcinek rzeki pozostaje bez wody lub z bardzo małą jej ilością, co powoduje wymieranie środowiska przyrodniczego związanego z wodą. Co więcej, na rzece jest wybudowana państwowa elektrownia wodna, która z powodu braku wody lub jej znacznego ubytku nie funkcjonuje. Mamy tu zatem do czynienia z dwoma sprzecznymi interesami: interesem prywatnej firmy hodowlanej, która oszczędza na energii elektrycznej, i interesem elektrowni państwowej, która nie pracując, generuje straty. Inną kwestią są straty w przyrodzie. Mimo że cały ten obszar objęty jest ochroną, brak wody bądź jej minimalna ilość prowadzą do degradacji krajobrazu i środowiska.

Woda rzeki Brdy zasila wodociągi w Bydgoszczy i z tego względu powinna być szczególnie chroniona. Tymczasem woda, przepływając przez zbiorniki hodowlane, płynie kanałem, w którym zgromadzone są fekalia ryb. Badania dna kanału ujawniły trzydziestocentymetrową warstwę odchodów ryb na całej długości kanału, to jest na długości 30 km.

W związku z powyższym proszę o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania.

- 1. Czy hodowla ryb rzeczywiście musi powodować pogorszenie stanu wody w rzece Brdzie, a przede wszystkim niszczyć jej przyrodę?*
- 2. Czy istnieje określony poziom wody w rzece, który musi zostać zagwarantowany przy rozdziale wód na rzekę i kanał?*

*Z poważaniem
Andrzej Kobiak*

Odpowiedź

Warszawa, 17 lipca 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Odpowiadając na oświadczenie pana senatora Andrzeja Kobiaka złożone podczas 56. posiedzenia Senatu RP w dniu 12 czerwca 2014 r., przekazane przez panią Marię Pańczyk-Pozdziej, Wicemarszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, pismem z dnia 16 czerwca 2014 r., znak: BPS-043-56-2430/14, przesyłam stosowne wyjaśnienia uzgodnione z Krajowym Zarządem Gospodarki Wodnej.

1. Czy hodowla ryb rzeczywiście musi powodować pogorszenie stanu wody w rzece Brdy, a przede wszystkim niszczyć jej przyrodę?
2. Czy istnieje określony poziom wody w rzece, który musi zostać zagwarantowany przy rozdziale wód na rzekę i kanał?

Zasady gospodarowania wodą na stopniu wodnym Mylof

RZGW Gdańsk posiada aktualne pozwolenie wodnoprawne na piętrzenie wód rzeki Brdy w km 129+600 na stopniu Mylof nr ŚR/Ś-V-6811/w/2/02/03adb/2615 z dnia 08.01.2003 r. W powyższym pozwoleniu zatwierdzono instrukcję gospodarowania wodą.

Zgodnie z ww. instrukcją rozdział wody prowadzony jest w następujący sposób:

1. Zagwarantowanie przepływu nienaruszalnego poniżej stopnia w wysokości $6 \text{ m}^3/\text{s}$, przy czym rzędna zwierciadła wody na dolnym stanowisku gwarantująca powyższy przepływ jest utrzymywana odpowiednio:
 - a. w okresie zimowym – 109,11 m n.p.m. Kr (poziom na łacie wodowskazowej – 54 cm);
 - b. w okresie letnim (zarastania) – 109,68 m n.p.m. Kr (poziom na łacie wodowskazowej – 111 cm).
2. Zapewnienie zapotrzebowania na wodę użytkownikom pobierającym wodę ze zbiornika i Wielkiego Kanału Brdy, zgodnie z ważnymi pozwoleniami wodnoprawnymi:
 - a. Zakład Hodowli Pstrąga Mylof;
 - b. Gospodarstwo Rybackie Charzykowy;
3. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym (pozwolenie nr ROŚ-X-6210/64/95 z dnia 22.11.1995 r.) elektrownia wodna Mylof pracuje wykorzystując nadwyżkę wody pozostałą po zapewnieniu potrzeb innych użytkowników. Elektrownia wodna, powstała jako ostatni element stopnia, wcześniej istniały ww. zakłady, mające pozwolenia wodnoprawne. Praca elektrowni opiera się na obowiązującym pozwoleniu wodnoprawnym i instrukcji gospodarowania wodą. Przykładowo, produkcja miesięczna Elektrowni wodnej Mylof w II kwartale bieżącego roku przedstawiała się następująco:
 - a. kwiecień 2014 r. – 401 205 kWh;
 - b. maj 2014 r. – 203 169 kWh;
 - c. czerwiec 2014 r. – 152 784 kWh

(max. produkcja miesięczna przy pełnym wykorzystaniu mocy mogłaby wynieść $30 \text{ dni} * 24 \text{ h} * 710 \text{ kW} = 511\,000 \text{ kWh}$, ale to zależy od ilości dopływającej wody do zbiornika Mylof, na co nie ma wpływu administrator rzeki).

Jakość wód rzeki Brdy poniżej stopnia Mylof

Zakład Hodowli Pstrąga w Mylofie zlokalizowany przy stopniu Mylof, zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym odprowadza wody wykorzystane na potrzeby chowu i hodowli pstrąga do rzeki Brdy i Wielkiego Kanału Brdy. Powyższe pozwolenie określa parametry dopuszczalne odprowadzanych wód, co jest przedmiotem kontroli prowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku, Oddział Słupsk.

Natomiast monitoring państwowy prowadzony w m. Lutomski Młyn, tj. ok. 20 km poniżej zbiornika Mylof, w latach 2011–2012 przedstawia następującą ocenę poszczególnych parametrów stanu wód rzeki Brdy:

- bardzo dobry pod względem wskaźnika okrzemkowego, dobry pod względem makrolitów i umiarkowany pod względem makrobezkręgowców bentosowych (łączna ocena pod względem elementów biologicznych – umiarkowany);
- dobry pod względem elementów hydromorfologicznych;
- dobry pod względem stanu fizycznego;
- bardzo dobry pod względem warunków tlenowych;
- bardzo dobry pod względem zasolenia;

- bardzo dobry pod względem zakwaszenia;
- dobry pod względem substancji biogenych (ze względu na fosforany, pozostałe wskaźniki – azotu amonowego, azotu Kjeldahla, azotu azotanowego, azotu ogólnego i fosforu ogólnego mieszczą się w stanie bardzo dobrym).

Łącznie potencjał wód rzeki Brdy w tym punkcie monitoringowym oceniono jako umiarkowany, ze względu na elementy biologiczne.

Zaopatrzenie w wodę pitną miasta Bydgoszcz

Komunalne ujęcie wód powierzchniowych z rzeki Brdy posiada miasto Bydgoszcz – jest to ujęcie „Czyżkówko” zlokalizowane na odcinku Brdy od 17+463 km do 17+500 km, tj. ok. 115 km wg biegu rzeki poniżej stopnia Mylof. Ujęcie to, w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, ma ustanowione dwie strefy ochronne. Zgodnie z dokumentacją „Projekt strefy ochronnej komunalnego ujęcia wody powierzchniowej Czyżkówko z rzeki Brdy dla m. Bydgoszczy – 2012 rok” o stanie wód Brdy w rejonie ujęcia Czyżkówko decyduje przede wszystkim jakość wód w Zbiorniku Koronowskim i w mniejszej mierze stan wód kształtowany jest w wyniku antropopresji obserwowanych poniżej zbiornika. Potwierdzają to wieloletnie badania monitoringowe prowadzone przez WIOŚ oraz wyniki analiz modelowych. Przy tym opisane w opracowaniu wyniki badania monitoringowego jakości wód Brdy, w celu określenia stanu czystości rzeki Brdy i oceny przydatności wód dla celów pitnych, wskazują iż pobrane próby wody powyżej ujęcia komunalnego „Czyżkówko” (wodowskaz Smukała, 20,1 km biegu rzeki) odpowiadają kategorii jakości wód A2 (wody wymagające typowego uzdatniania fizycznego i chemicznego). Ponadto podkreśla się, że 36 badanych parametrów fizykochemicznych i chemicznych mieściło się w kategorii A1 (wody wymagające prostego uzdatniania fizycznego), co stanowi 88%.

Powyższe informacje wskazują na dobrą jakość wody surowej pobieranej z rzeki Brdy na ujęciu komunalnym „Czyżkówko”.

z up. MINISTRA
Sekretarz Stanu
Stanisław Gawłowski

Oświadczenie senatora Zbigniewa Meresa

skierowane do ministra zdrowia Bartosza Arłukowicza

Szanowny Panie Ministrze!

Liczba zachorowań Polaków na chorobę cywilizacyjną, jaką jest cukrzyca, rośnie w zatrważającym tempie. Mówi się już nawet o trzech milionach chorych, z czego zaledwie dwa miliony z nich są świadome swojej choroby i poddają się leczeniu. Dane te nie uwzględniają ogromnej rzeszy osób, których stan zdrowia jest taki, że w niedalekiej przyszłości mogą zachorować na cukrzycę. Na rozwinięcie się tej choroby duży wpływ ma nieprawidłowa tolerancja glukozy. Warto zauważyć, że, według danych Światowej Federacji Cukrzycy, pod względem częstotliwości występowania wspomnianej złej tolerancji jesteśmy w niechlubnym gronie dziesięciu najbardziej zagrożonych krajów, należy więc spodziewać się, że w najbliższych latach liczba chorych na cukrzycę będzie wzrastać, zatem istotne jest zabezpieczenie potrzeb terapeutycznych tej grupy pacjentów.

Cukrzyca to podstępna choroba. Leczona w nieprawidłowy sposób bądź nie leczona wcale prowadzi do dalszych poważnych schorzeń, a niekiedy nawet do śmierci. Ekspertki podkreślają, że wczesne rozpoznanie i rozpoczęcie leczenia to jedno z kluczowych czynników zmniejszających prawdopodobieństwo wystąpienia przykrych dla pacjentów i kosztownych dla systemu opieki zdrowotnej powikłań. W związku z tym uprzejmie proszę Pana Ministra o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

1. Jakie działania prowadzi obecnie Ministerstwo Zdrowia, aby promować wśród Polaków zdrowy styl życia i wykrywać cukrzycę we wczesnym stadium choroby?

2. Jakie terapie diabetologiczne (w przypadku jakich wskazań) są obecnie refundowane w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego? Które grupy pacjentów mają prawo i dostęp do refundowanego leczenia?

3. Czy Ministerstwo Zdrowia dostrzega potrzebę rozszerzenia katalogu leków refundowanych w leczeniu cukrzycy?

4. Czy Ministerstwo Zdrowia podejmuje trud liczenia kosztów pośrednich cukrzycy wynikających między innymi ze spadku wydajności bądź wręcz absencji w pracy osób chorych na cukrzycę, wczesnego przechodzenia na rentę i emeryturę czy nawet przedwczesnej śmierci pacjentów?

Zbigniew Meres

Odpowiedź

Warszawa, 2014.07.03

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Zbigniewa Meresa na 56. posiedzeniu Senatu w dniu 12 czerwca 2014 r., przesłane przy piśmie z dnia 16 czerwca 2014 r., znak: BPS/043-56-2431/14, w sprawie choroby cywilizacyjnej, jaką jest cukrzyca, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji będących odpowiedzią na zadane pytania.

Profilaktyka cukrzycy i zapobieganie powikłaniom spowodowanym przez tę chorobę znalazły zapis w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2007–2015 i stanowią cel operacyjny nr 14 pn.: „Usprawnienie wczesnej diagnostyki i czynnej opieki nad osoba-

mi zagrożonymi chorobami układu krążenia, udarami mózgowymi, nowotworami, powikłaniami cukrzycy, chorobami układu oddechowego oraz chorobami reumatycznymi, szczególnie przez działania podstawowej opieki zdrowotnej”. Jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, w ramach zadań zleconych oraz w zależności od występujących potrzeb i wielkości posiadanych środków finansowych, realizują działania z zakresu ochrony i profilaktyki zdrowia zapisane w ww. programie.

Mając na uwadze problem nadwagi i otyłości występujący wśród dzieci i młodzieży oraz konieczność edukacji w zakresie prawidłowych nawyków żywieniowych, służących zapobieganiu chorobom dietozależnym, w tym m.in. cukrzycy, uprzejmie informuję, iż Ministerstwo Zdrowia współfinansuje projekt, zaplanowany na lata 2011–2016, pn.: „Zapobieganie nadwadze i otyłości oraz chorobom przewlekłym poprzez edukację społeczeństwa w zakresie żywienia i aktywności fizycznej”, którego realizatorem jest Instytut Żywności i Żywienia im. prof. Aleksandra Szczygła. Podstawowym celem projektu jest promocja zdrowego stylu życia, w tym zapobieganie nadwadze i otyłości, oraz innym przewlekłym chorobom niezakaźnym poprzez edukację społeczeństwa w zakresie żywienia i aktywności fizycznej.

Jednocześnie pragnę wskazać, iż Główny Inspektorat Sanitarny i Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców realizują, na zasadzie partnerstwa publiczno-prywatnego, ogólnopolski program edukacyjny pn. „Trzymaj Formę!”, którego głównym celem jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Program jest realizowany zgodnie z zaleceniami strategii Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) w zakresie diety, aktywności fizycznej i zdrowia oraz w odpowiedzi na Zieloną Księgę pt. „Promowanie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej: europejski wymiar zapobiegania nadwadze, otyłości i chorobom przewlekłym” i Białą Księgę pt. „Strategia dla Europy w zakresie zagadnień zdrowia związanych z odżywianiem, nadwagą i otyłością”.

Uprzejmie informuję, iż w 2010 r. rozpoczęto realizację programu zdrowotnego pn.: „Narodowy Program Przeciwdziałania Chorobom Cywilizacyjnym”, składającego się z kilku modułów tematycznych, poświęconych profilaktyce określonej choroby, zaliczanej do grupy chorób cywilizacyjnych. Moduł II dotyczył „Narodowego Programu Profilaktyki i Edukacji Diabetologicznej”. Głównym celem programu realizowanego w poprzednich latach była poprawa stanu wiedzy społeczeństwa na temat cukrzycy, poprzez stałe upowszechnianie w społeczeństwie wiedzy o cukrzycy i zdrowym stylu życia, stworzenie systemu szkoleń dla pacjentów, ich rodzin oraz wybranych grup zawodowych, poprawa jakości opieki nad chorymi na cukrzycę poprzez działania edukacyjne na rzecz tej grupy chorych. W ramach realizacji ww. programu podjęto szereg działań o charakterze informacyjno-edukacyjnym, m.in.: opracowano i rozdyskutowano ulotki i broszury na temat cukrzycy adresowane do dzieci, rodziców, opiekunów i rówieśników dzieci chorych na cukrzycę, opracowano i uruchomiono stronę internetową, na której zamieszczono informacje o cukrzycy typu 1, przeprowadzono szkolenia edukacyjne dla pacjentów, pielęgniarek i położnych. W ramach bezpłatnych badań profilaktyczno-diagnostycznych prowadzono badania w zakresie podstawowym (pomiar cukru we krwi, ciśnienia tętniczego, tkanki tłuszczowej, masy ciała, pomiar wzrostu) oraz w zakresie bezpłatnych konsultacji specjalistycznych z możliwością wykonania badań specjalistycznych, takich jak: opracowanie stopy cukrzycowej, pedobarografia, neurotensjometria, doppler, echo serca, badanie dna oka, badanie pola widzenia, badanie poziomu hemoglobiny glikowanej HbA1c oraz poziomu kreatyniny. Aktualnie prowadzone są analizy zagadnień związanych z nową edycją *Narodowego Programu Przeciwdziałania Chorobom Cywilizacyjnym*, m.in. w zakresie modułu dotyczącego profilaktyki i edukacji diabetologicznej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, iż Narodowy Fundusz Zdrowia, w celu poprawy jakości opieki zdrowotnej m.in. nad osobami przewlekle chorymi na cukrzycę i choroby układu krążenia sprawowanej przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, wprowadził w ostatnim kwartale 2008 roku zmiany w sposobie finansowania tych świadczeń. Natomiast mając na względzie wczesne wykrywanie zachorowań na

cukrzycę Fundusz, począwszy od 1 stycznia 2009 roku, rozszerzył obowiązujący lekarza POZ „Wykaz badań diagnostycznych” o badanie poziomu glikozylacji hemoglobiny (HbA1c). Natomiast od 2010 roku wszyscy lekarze POZ, sprawujący opiekę nad osobami m.in. z rozpoznaną i potwierdzoną cukrzycą, zobowiązani są do udzielania świadczeniobiorcy w związku z leczeniem cukrzycy porad lekarskich w liczbie nie mniejszej niż jedna porada na kwartał oraz do monitorowania procesu leczenia stosownie do stanu zdrowia i problemu zdrowotnego świadczeniobiorcy, a szczególności przez wykonywanie niezbędnych dla tego celu badań diagnostycznych i ich ocenę, w celu kontroli wdrożonego leczenia. Ponadto Fundusz, uwzględniając potrzebę interdyscyplinarnej opieki nad pacjentami z cukrzycą, od 2008 roku wprowadził do kontraktowania w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej nowe świadczenie – kompleksową ambulatoryjną opiekę specjalistyczną nad pacjentem z cukrzycą (KAOS-cukrzyca). Celem wdrożenia kompleksowej opieki jest poprawa skuteczności leczenia pacjentów chorych na cukrzycę, a w następstwie zmniejszenie liczby hospitalizacji z powodu cukrzycy i jej powikłań. W 2009 roku Fundusz wprowadził także, w ramach umów w rodzaju świadczenia zdrowotne kontraktowane odrębnie, świadczenie: leczenie cukrzycy z zastosowaniem pompy insulinowej u dzieci i młodzieży do 18 r.ż., natomiast od 2012 roku ww. świadczenie jest realizowane również u dorosłych w wieku 18–26 lat.

Należy przy tym dodać, iż zgodnie z danymi Narodowego Funduszu Zdrowia w 2012 r. zdiagnozowano cukrzycę u 1 702 094 osób, które skorzystały z różnych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Wartość rozliczonych świadczeń sfinansowanych przez Fundusz wyniosła 397 326 002,86 zł. Natomiast w 2013 roku ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych korzystało 1 731 275 osób z cukrzycą, podczas gdy koszt rozliczonych świadczeń to 401 471 959,93 zł. W 2012 roku Narodowy Fundusz Zdrowia zrefundował 44 332 750,43 opakowań produktów leczniczych i wyrobów medycznych dla pacjentów z cukrzycą na kwotę 991 271 967,62 zł, natomiast w 2013 roku za 47 784 892,03 opakowań refundacja wyniosła 1 121 753 363,83 zł.

Odnosząc się do pytania nr 2 pragnę poinformować, iż zgodnie z aktualnie obowiązującym obwieszczeniem Ministra Zdrowia z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych na dzień 1 lipca 2014 r. w ramach leczenia jednostki chorobowej, jaką jest cukrzyca refundowane są leki z następujących grup:

- 1) doustne leki przeciwcukrzycowe – inhibitory alfa-glukozydazy – *akarboza* (zakres wskazań objętych refundacją: cukrzyca, poziom odpłatności 30%),
- 2) doustne leki przeciwcukrzycowe – biguanidy o działaniu przeciwcukrzycowym – *metformina* (wskazania refundowane: cukrzyca; a także zakres wskazań pozarejestacyjnych m.in. nieprawidłowa tolerancja glukozy (stan przedcukrzycowy); zespoły insulinooporności w przypadkach innych niż w przebiegu cukrzycy, poziom odpłatności: ryczałt),
- 3) doustne leki przeciwcukrzycowe – *pochodne sulfonilomocznika* (wskazania refundowane: cukrzyca, poziom odpłatności: ryczałt),
- 4) hormony trzustki – *glukagon* (wskazanie refundowane: cukrzyca, poziom odpłatności: ryczałt),
- 5) hormony trzustki – insuliny ludzkie i analogi insulin ludzkich (wskazania refundowane: cukrzyca, poziom odpłatności: ryczałt),
- 6) hormony trzustki – długodziałające analogi insulin (*insulinum detemirum* – wskazania refundowane: cukrzyca typu 1 u dorosłych, młodzieży i dzieci w wieku od 2 lat i powyżej; cukrzyca typu 2 u pacjentów leczonych insuliną NPH od co najmniej 6 miesięcy i z HbA1c \geq 8% oraz cukrzyca typu 2 u pacjentów leczonych insuliną NPH od co najmniej 6 miesięcy i z udokumentowanymi nawracającymi epizodami ciężkiej lub nocnej hipoglikemii oraz cukrzyca o znanej przyczynie zgodnie z definicją wg WHO; *insulinum glargine* – wskazania refundowane: cukrzyca typu 1 u dorosłych, młodzieży i dzieci od 6 roku życia; cukrzyca typu 2 u pacjentów leczonych insuliną NPH od co najmniej 6 miesięcy i z HbA1c \geq 8% oraz cukrzyca typu 2 u pacjentów leczonych insuliną NPH od co najmniej 6 mie-

sięcy i z udokumentowanymi nawracającymi epizodami ciężkiej lub nocnej hipoglikemii oraz cukrzyca typu 1 u dzieci w wieku od 2 do 6 lat oraz cukrzyca o znanej przyczynie zgodnie z definicją wg WHO: poziom odpłatności 30%).

Odpowiadając na pytanie nr 3 uprzejmie informuję, iż podejmowane przez resort zdrowia działania mają na celu sukcesywne rozszerzanie wykazów leków refundowanych o nowe, niefinansowane dotąd ze środków publicznych technologie, które pozwolą na leczenie pacjentów zgodnie z najwyższymi standardami, co dotyczy również jednostki chorobowej, jaką jest cukrzyca. Jednocześnie pragnę zauważyć, iż w świetle obowiązujących przepisów ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. Nr 122, poz. 696, z późn. zm.) postępowanie o objęcie refundacją danego produktu leczniczego jest inicjowane złożeniem do Ministra Zdrowia wniosku przez podmiot odpowiedzialny, o którym mowa w art. 2 pkt 27 ustawy. Minister Zdrowia wydaje decyzję o objęciu refundacją bądź odmowie objęcia refundacją wnioskowanego produktu leczniczego mając na uwadze uzyskanie jak największych efektów zdrowotnych w ramach dostępnych środków publicznych, przy uwzględnieniu kryteriów wskazanych w art. 12 ustawy refundacyjnej, m.in. skuteczności klinicznej i praktycznej, bezpieczeństwa stosowania, relacji korzyści zdrowotnych do ryzyka stosowania, istotności stanu klinicznego, a także wpływu na wydatki podmiotu zobowiązanego do finansowania świadczeń ze środków publicznych i świadczeniobiorców. Uprzejmie informuję iż do Ministerstwa Zdrowia zostały złożone przez podmioty odpowiedzialne wnioski o objęcie refundacją nowych produktów leczniczych w leczeniu cukrzycy, które są aktualnie procedowane zgodnie z przepisami ustawy refundacyjnej. Dla dwóch produktów leczniczych z grupy *agonistów receptora glukagonopodobnego peptydu-1* postępowania zostały zawieszona na wniosek podmiotów odpowiedzialnych, W przypadku podjęcia zawieszonych postępowań na wniosek podmiotów odpowiedzialnych, Minister Zdrowia wyda decyzje o objęciu bądź odmowie objęcia powyższych leków refundacją przy uwzględnieniu ustawowych kryteriów.

Odpowiadając na pytanie nr 4 uprzejmie informuję, iż Minister Zdrowia ma świadomość, iż uwzględnianie w procesie decyzyjnym kosztów pośrednich choroby sprzyja bardziej efektywnemu wykorzystaniu środków publicznych, a tym samym sfinansowaniu zwiększonej liczby świadczeń zdrowotnych. Pragnę przy tym wskazać, iż zgodnie z przepisami ustawy refundacyjnej podmiot odpowiedzialny, składając wniosek o objęciu refundacją produktu leczniczego, który nie ma odpowiednika refundowanego w danym wskazaniu, zobowiązany jest do przedłożenia Ministrowi Zdrowia m.in. analizy ekonomicznej. Jednym z elementów analiz ekonomicznych są szacowania kosztów pośrednich danej choroby oraz skali ich redukcji dzięki zastosowaniu danej technologii medycznej. Analizy ekonomiczne załączone do wniosków refundacyjnych są następnie poddawane ocenie Agencji Oceny Technologii Medycznych, która przedstawia Ministrowi Zdrowia rekomendacje odnośnie do zasadności objęcia finansowaniem ze środków publicznych technologii medycznych, w oparciu o ocenę skuteczności klinicznej, efektywności kosztowej oraz wpływu na budżet płatnika publicznego. Przy podejmowaniu przez Ministra Zdrowia decyzji o objęciu finansowaniem produktów leczniczych uwzględniane są zatem koszty pośrednie związane z daną jednostką chorobową, jeżeli są one elementem analizy ekonomicznej wnioskowanej technologii lekowej.

Przekazując powyższe pragnę podkreślić, iż cukrzyca została uznana przez Ministra Zdrowia za jeden z priorytetowych celów działań w zakresie zdrowia publicznego. Wyrażam nadzieję, iż opisane powyżej działania pozwolą na ograniczanie skutków zdrowotnych choroby cywilizacyjnej, jaką jest cukrzyca, oraz ponoszonych kosztów społeczno-ekonomicznych.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
Podsekretarz Stanu
Igor Radziewicz-Winnicki

Oświadczenie senatora Jarosława Obremskiego

skierowane do minister edukacji narodowej Joanny Kluzik-Rostkowskiej

Szanowna Pani Minister!

Każdego roku ze szkół odchodzą tysiące młodych i wykształconych nauczycieli. Zgodnie z szacunkami, w roku 2012 pracę straciło sześć tysięcy czterystu pedagogów, a w 2013 r. – już siedem tysięcy czterystu. Skala zwolnień w bieżącym roku ma być nieco mniejsza, lecz i tak zlikwidowanych zostanie około stu siedemdziesięciu szkół. Według raportu opublikowanego przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej wielu ze zwolnionych nauczycieli nie podejmuje żadnych działań mających na celu znalezienie nowego zatrudnienia i biernie oczekuje na powrót do poprzedniej pracy. Tym cenniejszy wydał mi się program resortów edukacji i pracy zakładający systemowe wsparcie aktywizacji zawodowej pedagogów, którzy stracili zatrudnienie.

We wrześniu 2013 r. minister edukacji Krystyna Szumilas zapowiedziała przeznaczenie 100 milionów zł ze środków UE na wykorzystanie potencjału zawodowego nauczycieli i pomoc w znalezieniu pracy. Program miał ruszyć w pierwszym kwartale tego roku, jednak, jak twierdzi prezes Związku Nauczycielstwa Polskiego Sławomir Broniarz, planowane projekty doszły do skutku jedynie w niektórych regionach. W związku z tymi informacjami, chciałbym zapytać:

1. Na jakim etapie znajdują się prace nad wdrożeniem wspomnianego programu?

2. W jakich regionach kraju program funkcjonuje i jakie konkretne działania podjęto w jego ramach?

*Z wyrazami szacunku
Jarosław Obremski*

Odpowiedź

Warszawa, 30 czerwca 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie Pana Senatora Jarosława Obremskiego przesłane 16 czerwca 2014 r. (nr BPS/043-56-2432/4) uprzejmie wyjaśniam, że mając na uwadze potrzebę podjęcia działań skierowanych do bezrobotnych pracowników systemu oświaty, Ministerstwo Edukacji Narodowej przeznaczyło 100 mln zł ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na reorientację i aktywizację zawodową dla tych, którzy utracili pracę. Należy podkreślić, że podjęte działania skierowane są do wszystkich grup zawodowych systemu oświaty a nie wyłącznie do nauczycieli. O kierunkach aktywizacji zawodowej, których nie narzucono w projekcie, tylko zależały od potrzeb lokalnego rynku pracy, decydował samorząd.

Środki te będą dostępne w latach 2014–2015 i są rozdysponowane za pośrednictwem regionów – zostały przeniesione z Priorytetu III PO KL do Priorytetu VIII lub VI. Informacji o naborze wniosków należy szukać przede wszystkim na stronach internetowych urzędów marszałkowskich i wojewódzkich urzędów pracy, które dystrybuują te środki do ostatecznych beneficjentów.

Nabór wniosków w różnych województwach jest prowadzony w różnych terminach i na różnych zasadach, w zależności od zidentyfikowanych w danym regionie potrzeb: ma charakter systemowy, ciągły i otwarty (środki są dystrybuowane do wyczerpania funduszy; zazwyczaj do września 2015 roku) – taki sposób naboru obrały np. województwa dolnośląskie, lubelskie, lubuskie czy pomorskie lub środki są rozdzielane konkursowo na podstawie wniosków złożonych w wyznaczonym terminie (przy czym nabory już się zakończyły, a bezpośredni beneficjenci będą mogli zostać objęci działaniami po rozstrzygnięciu naboru, zazwyczaj od września 2014 roku, a same projekty potrwają również do września 2015 roku) – np. w województwach łódzkim, opolskim czy świętokrzyskim.

Przykładowo, w województwie warmińsko-mazurskim program wsparcia zawodowego dla pracowników oświaty został uruchomiony 1 kwietnia 2014 roku. Jest on adresowany do tych osób, które po 31 grudnia 2012 roku straciły pracę w oświacie lub zostaną w najbliższym czasie zwolnione. Obejmuje on 244 osoby czyli ponad połowę grupy docelowej. Program przeprowadza Warmińsko-Mazurski Zakład Doskonalenia Zawodowego w Olsztynie i przewiduje dwie możliwości wsparcia: dotacje na zakładanie własnych firm (wysokość wsparcia finansowego do 40 tys. zł) oraz finansowanie szkoleń, kursów zawodowych i studiów podyplomowych, w celu zdobycia nowego zawodu. Podobny zakres działań jest realizowany w pozostałych województwach.

W województwie świętokrzyskim nabór wniosków zakończył się 23 kwietnia 2014 roku i aktualnie trwa ocena formalna. Oznacza to, że wsparcie bezpośrednich beneficjentów konkursu może ruszyć realnie od września 2014 roku. Wysokość środków przeznaczonych do zakontraktowania w ramach konkursu w województwie świętokrzyskim wynosi 5 932 tys. zł. W jego ramach przewiduje się następujące typy projektów: szkolenia i poradnictwo zawodowe i psychologiczne, pośrednictwo pracy, staże i praktyki zawodowe, subsydiowanie zatrudnienia uczestnika projektu u nowego pracodawcy, bezzwrotne wsparcie dla osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą np. poprzez przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości do wysokości 40 tys. zł na osobę, czy jednorazowy dodatek relokacyjny w wysokości 5 tys. zł brutto dla osoby, która uzyskała zatrudnienie w odległości powyżej 50 km od miejsca stałego zamieszkania itp.

W województwie dolnośląskim, gdzie realizacja programu „Aktywizacja zawodowa pracowników sektora oświaty na dolnośląskim rynku pracy” odbywa się systemowo, Wojewódzki Urząd Pracy prowadzi szeroką akcję informacyjną dla potencjalnych beneficjentów. Na stronie www.aktywizacja.dwup.pl znajdują się materiały informacyjne, formularze, najczęstsze pytania i odpowiedzi oraz zaproszenia na spotkania, podczas których można bezpośrednio zasięgnąć informacji o możliwych formach wsparcia.

Przedkładając powyższą informację pragnę dodać, że sposób zagospodarowania tych środków zależny był od zasad przyjętych dla realizacji projektów w części regionalnej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, za realizację których odpowiadają przede wszystkim urzędy marszałkowskie.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że Minister Edukacji Narodowej 12 czerwca 2014 r. wystąpił do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z prośbą o udzielenie szczegółowej informacji dotyczącej realizacji ww. projektów przez poszczególne województwa.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA
EDUKACJI NARODOWEJ
Przemysław Krzyżanowski
Podsekretarz Stanu

Oświadczenie senatora Jarosława Obremskiego

skierowane do minister edukacji narodowej Joanny Kluzik-Rostkowskiej

Szanowna Pani Minister!

Dysleksja rozwojowa objawia się najczęściej w młodym wieku, jako trudności w płynnym wykonywaniu prostych czynności, takich jak czytanie, pisanie czy rozwiązywanie podstawowych zadań matematycznych.

Według najnowszych badań w Polsce na dziesięć osób przypada jeden dyslektyk, a w niektórych regionach aż u co szóstego ucznia zdiagnozowano dysleksję rozwojową. Zdaniem ekspertów z Instytutu Badań Edukacyjnych dane te są niepokojące. Wynika z nich bowiem, że albo jesteśmy poniżej przeciętnego europejskiego poziomu i jest u nas więcej dyslektyków niż w innych krajach, albo mechanizm kontroli przyznawania orzeczeń lekarskich w tym zakresie po prostu nie działa.

Wspomniani eksperci odwołują się do międzynarodowych badań, według których w zależności od miejsca na dysleksję narażone jest od 2% do maksymalnie 15% osób, z zastrzeżeniem, iż tylko 3–4% stanowią przypadki ciężkie.

Posiadanie orzeczenia lekarskiego o dysleksji wiąże się z pewnymi udogodnieniami, na przykład dłuższym czasem na napisanie testu czy zdanie egzaminu. Dlatego też prywatne poradnie psychologiczne za odpowiednią opłatą bez problemu wystawiają zaświadczenia dzieciom niespełniającym kryteriów ich otrzymania, mimo wykazania się przez nie znajomością zasad poprawnej pisowni bądź bez przeprowadzenia odpowiedniej liczby ćwiczeń. Badania są wykonywane niestarannie i działa tak zwany lobbging rodziców, którzy chcą ułatwić dzieciom życie już w początkowym jego stadium.

W związku z problemem, jaki stanowi niepokojąca, rosnąca liczba dyslektyków, kieruję do Pani następujące pytania:

Czy według Pani przytoczone badania są wiarygodne, czy raczej należy skłaniać się ku opinii o nieszczelności mechanizmu przyznawania orzeczeń o dysleksji?

Czy resort edukacji interweniował w tej sprawie, przygotowując zalecenia i wytyczne dla szkół w zakresie kierowania i uznawania orzeczeń poradni?

Co może być powodem rosnącej liczby dyslektyków w Polsce?

Z poważaniem
Jarosław Obremski

Odpowiedź

Warszawa, 2 lipca 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie złożone przez Pana Jarosława Obremskiego, Senatora Rzeczypospolitej Polskiej (nr BPS/043-56-2433/14), w sprawie wydawania opinii przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne dzieciom ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, uprzejmie informuję.

System oświaty zapewnia w szczególności dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, a także możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej.

Obowiązek indywidualizacji pracy z każdym uczniem wynika z przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977) oraz §6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.).

W sytuacji, gdy uczeń napotyka trudności związane z nabywaniem wiedzy i umiejętności szkolnych określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, powinien mieć zapewnioną pomoc psychologiczno-pedagogiczną.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 532), pomoc udzielana uczniowi w szkole polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów oraz rozpoznawaniu ich indywidualnych możliwości psychofizycznych, wynikających m.in. z niepowodzeń edukacyjnych.

W §19 rozporządzenia podkreślono szczególnie istotne z punktu widzenia wieku uczniów zadania nauczycieli i specjalistów na poszczególnych etapach edukacji, umożliwiające wczesne rozpoznawanie potrzeb dziecka oraz wdrożenie odpowiednich działań pomocowych. W odniesieniu do uczniów w młodszym wieku szkolnym nauczyciele i specjaliści prowadzą w szczególności obserwację pedagogiczną, w trakcie bieżącej pracy z uczniami, mającą na celu rozpoznawanie ryzyka specyficznych trudności w uczeniu się. Wczesne rozpoznanie przez nauczycieli symptomów specyficznych trudności w czytaniu, pisaniu, liczeniu i mówieniu już na I etapie edukacyjnym, umożliwi zapewnienie dziecku wsparcia i zindywidualizowanej pomocy. Nauczyciel, który systematycznie pracuje z uczniem, najlepiej wie, jaka forma pomocy przyniesie wymierne efekty. Codzienna obserwacja oraz monitorowanie postępów w obszarach, w których udzielane jest wsparcie, pozwala na optymalizację oddziaływań pedagogicznych, w tym stosowanych metod i form pracy.

Nieharmonijność w rozwoju psychomotorycznym, która może stwarzać ryzyko wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się (dysleksja rozwojowa), pojawia się bardzo wczesnie w rozwoju dziecka i powinna być dostrzeżona przez nauczyciela już w przedszkolu. W przypadku, gdy nauczyciel dostrzeże ryzyko wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się, dziecko powinno zostać objęte pomocą psychologiczno-pedagogiczną. Informacja o deficytach funkcji psychomotorycznych powinna znaleźć się w ocenie gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole (tzw. diagnozie przedszkolnej). Dostrzeżenie symptomów ryzyka „dysleksji”, a następnie objęcie ucznia pomocą np. w formie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, jest zadaniem nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem już na I etapie edukacyjnym (klasy I-III szkoły podstawowej).

Po rozpoznaniu potrzeb ucznia nauczyciel, wychowawca grupy lub specjalista pracujący z uczniem, zobowiązany jest do niezwłocznego udzielenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w zakresie swoich kompetencji i podczas prowadzonych przez siebie zajęć, w trakcie bieżącej pracy z uczniem, informując o tym wychowawcę klasy lub inną osobę wyznaczoną przez dyrektora szkoły do realizacji zadań związanych z organizacją i koordynowaniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Przepisy wskazują szereg form, w jakich pomoc udzielana jest przez szkołę nie tylko uczniom, ale również nauczycielom i rodzicom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększania efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów.

Jeżeli trudności z nauką czytania i pisania będą uporczywe, długotrwałe i nie ustąpią całkowicie pomimo dodatkowej pracy ucznia nad pokonaniem trudności, a uzyskiwane wyniki będą niewspółmierne do możliwości i wysiłku ucznia, stanowić to będzie wskazanie do pogłębionej diagnozy w poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej.

Zgodnie z modelem diagnozy dysleksji rozwojowej, podawanym przez Panią Profesor Martę Bogdanowicz, diagnoza specyficznych trudności w uczeniu się może być dokonana nie wcześniej niż u ucznia klasy III szkoły podstawowej, natomiast w przypadku młodszych dzieci można mówić o występowaniu „ryzyka dysleksji rozwojowej”. Dlatego też w przepisach wskazuje się, że opinię o specyficznych trudnościach w uczeniu się poradnia może wydać uczniowi nie wcześniej niż po ukończeniu przez niego trzeciej klasy szkoły podstawowej i nie później niż do ukończenia szkoły podstawowej¹.

Diagnoza przyczyn występujących u dziecka trudności w czytaniu, pisaniu czy liczeniu, należy do kompetencji specjalistów poradni psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności psychologów, pedagogów i logopedów. Wśród przyczyn ww. trudności wyróżnia się specyficzne trudności w uczeniu się.

Przez specyficzne trudności w uczeniu się, zgodnie z §1a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. *w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych* (Dz. U. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.), należy rozumieć trudności w uczeniu się odnoszące się do uczniów w normie intelektualnej, którzy mają trudności w przyswajaniu treści nauczania, wynikające ze specyfiki ich funkcjonowania percepcyjno-motorycznego i poznawczego, nieuwarunkowane schorzeniami neurologicznymi.

W procesie diagnozy ukierunkowanym na określenie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia, wyjaśnienie przyczyn występujących trudności w uczeniu się oraz wskazanie zalecanych sposobów, specjaliści poradni uwzględniają wyniki prowadzonych przez siebie badań, obserwacji i analiz oraz opinię nauczycieli, lub specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem, zawierającą informację o problemach dydaktycznych i wychowawczych ucznia. W celu stwierdzenia, że przejawiane przez ucznia trudności nie są uwarunkowane stanem zdrowia (np. chorobami neurologicznymi, wadami wzroku/słuchu), poradnia może zwrócić się do rodzica ucznia lub pełnoletniego ucznia o przedstawienie zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia, zawierającego informacje niezbędne do wydania opinii. W przypadku stwierdzenia specyficznego charakteru występujących u ucznia trudności, na wniosek rodzica lub pełnoletniego ucznia, poradnia wydaje opinię o specyficznych trudnościach w uczeniu się, na podstawie przepisów §6 ust. 1a pkt 3, §37 ust. 2, §59 ust. 2 oraz §111 ust. 2 rozporządzenia *w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych* oraz §4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. *w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych* (Dz. U. poz. 199).

Na podstawie wydanej przez poradnię opinii o specyficznych trudnościach w uczeniu się nauczyciel jest obowiązany dostosować wymagania edukacyjne, niezbędne do uzyskania ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania, do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

Rzetelna diagnoza specyficznych trudności w uczeniu się nie wymaga weryfikacji, stąd opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej uzyskana przez ucznia w szkole podstawowej jest ważna przez cały okres kształcenia w szkole podstawowej, gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej. Ponadto, ta sama opinia, oprócz wskazania do objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną, jest podstawą do dostosowania warunków przeprowadzania sprawdzianu w szkole podstawowej, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie do indywidualnych potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów (słuchaczy) i absolwentów.

¹ W przepisach dopuszczono możliwość wydania opinii o specyficznych trudnościach w uczeniu się uczniowi gimnazjum lub szkoły ponadgimnazjalnej – odbywa się to jednak w szczególnym trybie.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby wydanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne opinii o specyficznych trudnościach w uczeniu się w latach 2011/2012 oraz 2012/2013.

Liczba wydanych opinii o specyficznych trudnościach w uczeniu się* w poszczególnych latach szkolnych	uczniowie szkół podstawowych	uczniowie gimnazjów	uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	razem
rok szkolny 2011/2012 (dane wg SIO, stan na 30.09.2012 r.)	36 559	11 485	6 329	54 373
rok szkolny 2012/2013 (dane wg SIO, stan na 30.09.2013 r.)	42 491	9 690	2 736	54 917
rok szkolny 2013/2014	Dane będą dostępne w listopadzie 2014 r.			

* specyficzne trudności w uczeniu się to: dysleksja rozwojowa (dysleksja właściwa, dysgrafia, dysortografia) oraz dyskalkulia, czyli trudności w uczeniu się matematyki.

Powyższe dane wskazują, że liczba wydanych opinii o specyficznych trudnościach w uczeniu się w roku szkolnym 2012/2013 w stosunku do poprzedniego roku szkolnego jest wyższa w przypadku szkoły podstawowej, natomiast zdecydowanie zmniejszyła się w przypadku gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej.

Należy jednocześnie zauważyć, że ze strony poradni psychologiczno-pedagogicznych nauczyciele mogą otrzymać profesjonalne wsparcie w realizacji zadań związanych z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży, w tym z rozpoznawaniem ryzyka wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się u uczniów klas I–III szkoły podstawowej, jak również organizowaniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. poz. 199) do zadań poradni, obok diagnozowania oraz udzielania pomocy bezpośredniej dzieci i młodzieży uczniom oraz rodzicom, należy także realizacja zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktyczno-wychowawczych oraz wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek. Poradnie realizują te zadania zarówno poprzez porady i konsultacje dla nauczycieli, jak również prowadzenie badań przesiewowych dzieci w przedszkolach i szkołach podstawowych.

Poradnie udzielają również bezpośredniej pomocy dzieciom i młodzieży, u których stwierdzono odpowiednio ryzyko wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się lub specyficzne trudności w uczeniu się, a także ich rodzicom.

Pomoc ta udzielana jest m.in. poprzez prowadzenie terapii dzieci i młodzieży oraz doradztwo dla rodziców w zakresie wspierania dziecka w rozwoju i pokonywaniu trudności.

Poradnie prowadzą też działalność informacyjno-szkoleniową w tym zakresie poprzez np. udział w posiedzeniach rad pedagogicznych, prowadzenie warsztatów, wykładów i prelekcji.

Należy wskazać, że w nowych regulacjach² podkreślono, że oferta poradni psychologiczno-pedagogicznych, podobnie jak placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych, powinna odpowiadać na potrzeby konkretnego przedszkola, szkoły czy placówki.

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. poz. 199), rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. Nr 200, poz. 1537 i z 2012 r. poz. 1196) oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych (Dz. U. poz. 369).

Od 1 stycznia 2016 r., poradnie obowiązkowo będą organizowały i prowadziły wspomaganie szkół i placówek, zgodnie z formą określoną w rozporządzeniu, polegające na zaplanowaniu i przeprowadzeniu działań mających na celu poprawę jakości pracy przedszkola, szkoły lub placówki obejmujące m.in.:

- pomoc w diagnozowaniu potrzeb szkoły lub placówki,
- ustalenie sposobów działania prowadzących do zaspokojenia potrzeb danego przedszkola, szkoły lub placówki,
- zaplanowanie form wspomagania i ich realizację,
- wspólną ocenę efektów i opracowanie wniosków z realizacji zaplanowanych form wspomagania.

Ponadto do zadań ww. instytucji wspomagających będzie należało organizowanie i prowadzenie sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli, specjalistów wychowawców i specjalistów udzielających pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zatrudnionych w szkołach i placówkach oraz dyrektorów szkół i placówek, którzy w zorganizowany sposób współpracują ze sobą w celu doskonalenia swojej pracy, w szczególności przez wymianę doświadczeń.

Tym samym oferta wspomagania szkół tworzona przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne będzie wynikać z analizy indywidualnej sytuacji szkoły, odpowiadać na specyficzne potrzeby szkoły, a także obejmować cały proces wspomagania, poczynając od przeprowadzenia, we współpracy ze szkołą, diagnozy jej potrzeb, poprzez pomoc w realizacji zaplanowanych działań, towarzyszenie w trakcie wprowadzanej zmiany, aż po wspólną ze szkołą ocenę efektów i współpracę przy opracowaniu wniosków do dalszej pracy.

System wspomagania szkół i placówek umożliwi dostosowywanie oferty poradni psychologiczno-pedagogicznych do rzeczywistych potrzeb danej szkoły, w tym także w zakresie rozpoznawania ryzyka specyficznych trudności w uczeniu się, jak i pracy z uczniem, u którego to ryzyko rozpoznano lub zdiagnozowano specyficzne trudności w uczeniu się, a wprowadzenie nowych długofalowych form wspomagania – w ramach których nauczyciele nie tylko zdobędą potrzebną im wiedzę i umiejętności, ale również otrzymają pomoc w wykorzystywaniu tej wiedzy i umiejętności w pracy zawodowej.

Sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli oraz dyrektorów szkół i placówek pozwolą natomiast na możliwość wymiany doświadczeń, analizy dobrych praktyk, tworzenia innowacyjnych rozwiązań czy poszerzania kompetencji. Sieci mogą mieć charakter międzyszkolnych zespołów nauczycieli współpracujących ze sobą w ramach wybranych zagadnień (np. sieć nauczycieli pracujących z uczniami ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się).

Placówki realizujące zadania związane z „kompleksowym wspomaganiem” przedszkoli, szkół i placówek są wspierane przez centralne placówki doskonalenia nauczycieli – Ośrodek Rozwoju Edukacji i Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej.

Uprzejmie informuję, że Ministerstwo Edukacji Narodowej, we współpracy z Akademią Pedagogiki Specjalnej, realizowało w latach 2010–2011 projekt systemowy pn. „Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”.

Celem projektu było zapewnienie świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej jak najbliższej dziecku/ucznia, w środowisku jego nauczania i wychowania, tj. w przedszkolu, szkole i placówce oświatowej oraz poprawa jakości systemu kształcenia i wychowania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W ramach projektu opracowano model pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Przeprowadzono szkolenia dla 489 liderów zmian w zakresie: nowego modelu pracy z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, nowych zadań szkół w pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz przygotowania nauczycieli do rozpoznawania ryzyka specyficznych trudności w uczeniu się (w ramach tych działań opracowano materiały i ankiety). Liderzy zmian przeprowadzili spotkania konsultacyjno-informacyjne na obszarze całej Polski dla przedstawicieli kadry zarządzającej i pedagogicznej, w których uczestniczyło ponad 50 tys. osób.

W ramach projektu opracowane zostały również materiały dydaktyczne dla dyrektorów, nauczycieli i rodziców, wspomagające w pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami, w tym z uczniem ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się:

- „Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Materiały szkoleniowe część I”;
- „Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Materiały szkoleniowe część II”;
- „Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Materiały dla nauczycieli”;
- „Specjalne potrzeby dzieci i młodzieży. Prawne ABC dyrektora przedszkola, szkoły i placówki”;
- „Specjalne potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży. Praca zespołu nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem w przedszkolach, szkołach i placówkach”;
- „Moje dziecko w przedszkolu i szkole. Poradnik dla rodziców uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”;
- ulotka informacyjna dla rodziców.

Materiały zostały nieodpłatnie przekazane za pośrednictwem kuratoriów oświaty do przedszkoli, szkół i placówek, są także dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej i Ośrodka Rozwoju Edukacji oraz na portalu edukacyjnym Scholaris do bezpłatnego pobrania.

W okresie 1.01.2015 r. – 31.12.2020 r., we współpracy z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji (ORE) i Instytutem Badań Edukacyjnych (IBE) Ministerstwo Edukacji Narodowej planuje realizację projektu systemowego, skierowanego do poradni psychologiczno-pedagogicznych pn. „Podniesienie efektywności diagnozy i terapii dzieci i młodzieży w systemie oświaty poprzez wzmacnianie kompetencji specjalistów zatrudnionych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych oraz zwiększenie dostępności do wybranych narzędzi diagnostycznych”. Planowane rezultaty projektu to m.in. opracowanie narzędzi diagnostycznych do badania rozwoju poznawczego, emocjonalnego, osobowościowego, społecznego oraz wiedzy i umiejętności szkolnych, normalizacja i walidacja narzędzi diagnostycznych na populacji polskich dzieci i młodzieży, doskonalenie kompetencji specjalistów zatrudnionych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, budowanie i wdrażanie standardów pracy poradni w zakresie merytorycznym i organizacyjnym (w tym diagnozy specyficznych trudności w uczeniu się), opracowanie materiałów wspierających pracę poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz upowszechnianie przykładów dobrych praktyk.

Od 2010 r. konsekwentnie wprowadzane są zmiany w przepisach prawa, które mają na celu zapewnienie dzieciom i młodzieży powodzenia w nauce szkolnej, wyrównujące ich szanse edukacyjne, zapewniające odpowiednie warunki do nauki i pomoc psychologiczno-pedagogiczną, dostosowane do ich potrzeb i możliwości rozwojowych. Dzięki wprowadzonym zmianom proces kształcenia każdego ucznia dostosowany jest do jego indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz posiadanych przez niego predyspozycji psychofizycznych niezależnie od typu i rodzaju szkoły do jakiej uczęszcza. Powyższe zmiany mają na celu również ograniczenie wydawania opinii osobom nieuprawnionym, m.in. przez wprowadzenie definicji specyficznych trudności w nauce, dookreślenie trybu i terminów wydawania opinii o specyficznych trudnościach w uczeniu się, doprecyzowanie przepisów dotyczących organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole lub placówce.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA
EDUKACJI NARODOWEJ
Przemysław Krzyżanowski
Podsekretarz Stanu

Oświadczenie senatora Jarosława Obremskiego

skierowane do ministra środowiska Macieja Grabowskiego

Szanowny Panie Ministrze!

Zgodnie z dyrektywą unijną Polska zobowiązana jest do pozbycia się materiałów zawierających azbest do 2032 r. Jeśli zobowiązania tego nie wypełni, nałożone zostaną na nasz kraj kary. Jak wynika z danych funduszu ochrony środowiska, w jednym z województw (warmińsko-mazurskie) rocznie usuwa się obecnie tylko mniej więcej 1% pokryć dachowych zawierających azbest, a do akcji przystąpiło jak na razie 60% gmin. Eksperti twierdzą, że tempo tych prac jest zbyt wolne i jeśli nadal będzie na takim poziomie, to do 2032 r. na pewno nie uda się usunąć wszystkich niebezpiecznych materiałów.

W związku z powyższym kieruję do Pana Ministra następujące pytania.

1. Na jakim etapie w skali kraju jest obecnie proces usuwania azbestu?
2. Czy ministerstwo jest w stanie określić choćby w przybliżonym zakresie, ile procent tej niebezpiecznej substancji zostało dotychczas usunięte?
3. Zgodnie z dyrektywą UE od roku 2032 ma w Polsce obowiązywać całkowity zakaz stosowania materiałów zawierających azbest. Jakie są zatem prognozy Ministerstwa Środowiska w tym zakresie?
4. Programy usuwania azbestu przewidują dofinansowanie na pokrycie kosztów jego demontażu i utylizacji. Najwięcej tego niebezpiecznego materiału wciąż znajduje się na dachach domów mieszkalnych. Nawet jeśli właściciele uzyskają 100% dofinansowania na jego usunięcie i utylizację, to problemem nadal pozostanie to, iż nie stać ich będzie na nowe pokrycie dachowe. Czy ministerstwo przewiduje dla mieszkańców jakiś program dofinansowania na nowe pokrycia dachowe?
5. Czy ministerstwo przewiduje na powyższy cel system kredytów lub pożyczek na preferencyjnych warunkach?
6. W jaki sposób ministerstwo zamierza przekonać właścicieli posesji z eternitowymi dachami do ich usunięcia?

Z wyrazami szacunku
Jarosław Obremski

**Stanowisko
MINISTRA ŚRODOWISKA**

Warszawa, 3.07.2014 r.

Pan Janusz Piechociński
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Gospodarki

Szanowny Panie Premierze,

zgodnie z właściwością przekazuję tekst oświadczenia złożonego przez senatora Jarosława Obremskiego podczas 56. posiedzenia Senatu RP z dnia 16 czerwca 2014 r., znak: BPS/043-56-2434/14, w sprawie działań mających na celu realizację Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032.

z up. MINISTRA
Podsekretarz Stanu
Janusz Ostapiuk

**Odpowiedź
MINISTRA GOSPODARKI**

Warszawa, 24 lipca 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

nawiązując do skierowanego do Ministra Środowiska (znak: BPS-043-56-2434/14) oświadczenia Pana Senatora Jarosława Obremskiego w sprawie likwidacji azbestu na terenie Polski (złożonego podczas 56. posiedzenia Senatu RP w dniu 12 czerwca 2014 r.), jako organ odpowiedzialny za realizację „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032” (POKzA) przedstawiam poniższą informację.

Na wstępie pragnę zapewnić Pana Senatora, że nieuzasadnione są obawy o możliwość nałożenia na Polskę jakichkolwiek kar w przypadku dopuszczenia do użytkowania wyrobów azbestowych po 2032 roku. Ten graniczny termin został przyjęty krajową regulacją – w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032”. Do tego czasu prawo polskie dopuszcza stosowanie wyrobów zawierających azbest – pod warunkiem skutecznego zabezpieczenia ich przed emisją kancerogennego pyłu azbestowego. Parlament Europejski w Rezolucji z 14 marca 2013 roku w sprawie azbestozależnych chorób zawodowych i perspektyw całkowitego wyeliminowania wciąż obecnego azbestu w pkt 4 wezwał UE „do przeprowadzenia za przykładem Polski oceny skutków oraz analizy kosztów i korzyści w odniesieniu do ewentualności ustanowienia do 2028 roku planu działania na rzecz bezpiecznego usuwania azbestu z budynków publicznych i budynków, w których są świadczone usługi wymagające regularnego dostępu klientów, oraz do dostarczania informacji i wytycznych w celu zachęcania prywatnych właścicieli budynków, aby poddawali swoje nieruchomości skutecznej kontroli obecności wyrobów zawierających azbest”. W dokumencie tym podkreślono, że „Polska jest jedynym państwem, które przyjęło plan działania na rzecz kraju wolnego od azbestu”.

Podstawowym zadaniem umożliwiającym realizację POKzA jest zinventaryzowanie pozostających w użytkowaniu wyrobów azbestowych. Obowiązek inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest spoczywa, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, na wykorzystujących te wyroby osobach fizycznych i prawnych, w tym również jednostkach samorządu terytorialnego (JST).

Inicjatywą wprost angażującą gminy do sporządzenia inwentaryzacji wyrobów azbestowych na swoich terenach jest corocznie ogłaszany przez Ministerstwo Gospodarki konkurs na działania przewidziane w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032”. W ramach konkursu jednostkom samorządu terytorialnego przydzielane są dotacje na inwentaryzację wyrobów i opracowanie programów usuwania azbestu oraz na działania edukacyjno-informacyjne.

Dotacje Ministra Gospodarki udzielone w ostatnich latach dla JST to: w 2008 r. – 76 dotacji na kwotę 1,652 mln zł, w 2009 r. – 78 dotacji na kwotę 1,885 mln zł, w 2010 r. – 101 dotacji na kwotę 2,048 mln zł, w 2011 r. – 173 dotacje na kwotę 2,788 mln zł, w 2012 r. – 217 dotacji na kwotę 3,013 mln zł, w 2013 r. – 202 dotacji na kwotę 2,879 mln zł, w 2014 r. – 211 dotacji na kwotę 2,993 mln zł.

Ministerstwo Gospodarki stworzyło także dla jednostek samorządu terytorialnego bezpłatną aplikację do monitorowania inwentaryzacji i procesu usuwania wyrobów azbestowych, funkcjonującą na stronie internetowej www.bazaazbestowa.gov.pl. Na dzień dzisiejszy Bazę Azbestową (BA) zasila danymi 1936 jednostek w zakresie informacji o wyrobach użytkowanych przez osoby fizyczne (78%) i 1837 jednostek w zakresie informacji o wyrobach użytkowanych przez osoby prawne (74%).

Z danych ankietowych zebranych przez Federację Zielonych GAJA wynika natomiast, że 82% gmin w Polsce deklaruje przeprowadzoną inwentaryzację wyrobów azbestowych, natomiast 69% gmin – posiadanie uchwalonego lokalnego planu usu-

wania azbestu. Najlepiej wśród województw wypada województwo lubelskie, w którym program opracowało 98% gmin.

Współpraca Ministerstwa Gospodarki z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zaowocowała uruchomieniem trzyletniego (2012–2014) programu priorytetowego (kontynuacją jest nowy program (2015–2017) pn.: „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOSiGW”), którego celem jest wspieranie działań zmierzających do wzrostu ilości unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest. W ramach ww. programu każdy z 16 Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej otrzymuje środki na usuwanie azbestu. Budżet programu wynosi 32 mln zł.

Dofinansowanie przedsięwzięć dotyczących usuwania azbestu zostało także przewidziane w Regionalnych Programach Operacyjnych (RPO), m.in. na budowę składowisk odpadów azbestowych lub wydzielonych kwater na składowiskach, oczyszczanie terenów z odpadów zawierających azbest oraz demontaż wyrobów zawierających azbest z budynków mieszkalnych lub obiektów użyteczności publicznej i ich unieszkodliwianie. Preferowane są inwestycje o charakterze kompleksowym, wpisujące się w realizację gminnych i powiatowych programów usuwania azbestu oraz te, których zakres obejmuje renowację części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych. Odbiorcami wsparcia finansowego – w zależności od decyzji właściwej Instytucji Zarządzającej RPO – są przede wszystkim: jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, administracja rządowa, jednostki naukowe, instytucje kultury, szkoły wyższe, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe oraz przedsiębiorcy (m.in. spółki komunalne, MŚP).

Należy podkreślić, że dofinansowanie projektów dotyczących azbestu nie stanowi priorytetu wsparcia w ramach RPO, a przedsięwzięcia te nie stanowią wyodrębnionej grupy projektów (nie ma na nie specjalnie wydzielonej alokacji). Projekty związane z usuwaniem azbestu włączono do szeroko pojętej gospodarki odpadami i działań rewitalizacyjnych.

Minister Gospodarki, który – zgodnie z POKzA – na koordynację realizacji programu otrzymał kwotę równą 0,135% kosztów jego realizacji – nie dysponuje środkami, które mogłyby przeznaczyć na dofinansowanie samego procesu usuwania wyrobów azbestowych.

Fizyczne wycofywanie z użytkowania wyrobów azbestowych jest wciąż na wczesnym etapie, w skali kraju można mówić o zutylizowaniu ok. 3,4% zewidencjonowanych „zasobów”. Wyższe wskaźniki są osiągane w odniesieniu do osób prawnych: 7,7%. Rzetelną informacją będziemy dysponować po zakończeniu inwentaryzacji, obecnie zinwentaryzowane wyroby azbestowe w użytkowaniu stanowią ok. 26% wielkości szacowanej przy opracowywaniu programu usuwania azbestu.

Minister Gospodarki, w ramach realizacji zadań wynikających z Programu sprawdza corocznie ilość odpadów azbestowych przekazywanych na składowiska, i tak:

- do 2009 r. zeskładowano 1 mln Mg odpadów azbestowych
- w latach 2009–2010 ok. 200 000 Mg;
- w 2011 r. – 103 790,94 Mg odpadów azbestowych;
- w 2012 r. – 119 823,4 Mg;
- w 2013 r. – 146 719,43 Mg.

Z powyższego wynika, że średnio rocznie na składowiskach zostaje zdeponowanych ok. 100 000 Mg tych odpadów, z wyraźną tendencją wzrostową.

Przedstawiwszy powyższe, dziękuję uprzejmie Panu Senatorowi za zainteresowanie problemem efektywnej realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032” i liczę na wsparcie przez Pana działań podejmowanych w tym obszarze przez Ministra Gospodarki.

Z poważaniem

MINISTER
z up. Iłona Antoniszyn-Klik
Podsekretarz Stanu

Oświadczenie senatora Andrzeja Persona*skierowane do ministra finansów Mateusza Szczurka*

Szanowny Panie Ministrze!

W związku z zainteresowaniem mieszkańców Włocławka i okolic kwestią wyboru między ZUS a OFE zwracam się do Pana Ministra z prośbą o udzielenie informacji dotyczących obecnej sytuacji.

System emerytalny od początku reformy wzbudzał wiele dyskusji tak politycznych, jak i społecznych. Wprowadzenie systemu OFE oraz zreformowanie ZUS spotkało się z różnorodnym odzewem i odmiennymi opiniami na temat poczynionych zmian. Sprawy nie ułatwiał fakt, iż kwestia systemu emerytalnego w swojej istocie jest materią dość skomplikowaną i zawiłą. Ponadto tegoroczne zmiany w systemie emerytalnym dodatkowo utrudniły jego ocenę i wpłynęły na jego przejrzystość.

W związku z tym proszę o udzielenie informacji, czy są znane szacunkowe dane dotyczące różnic wysokości przyszłych emerytur, które mogą wynikać z pozostania w ZUS bądź przystąpienia do OFE.

*Z poważaniem
Andrzej Person*

Odpowiedź

Warszawa, 17 lipca 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na pismo Nr BPS/043-56-2435/14 z dnia 16 czerwca 2014 r. w sprawie oświadczenia złożonego przez senatora Andrzeja Persona podczas 56. posiedzenia Senatu RP w dniu 12 czerwca 2014 r. uprzejmie informuję, co następuje.

Odnosząc się do pytania, czy są znane szacunkowe dane dotyczące różnic wysokości przyszłych emerytur, które mogą wynikać z pozostania w ZUS bądź przystąpienia do OFE, należy zauważyć, że wpływ proponowanych przez rząd zmian w funkcjonowaniu otwartych funduszy emerytalnych na wysokość emerytur zawiera uzasadnienie do rządowego projektu ustawy *o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (druk sejmowy nr 1946)*.

Szacunki wysokości emerytur zostały dokonane przy założeniu, iż osoba rozpoczęła pracę w wieku 24 lat i otrzymuje wynagrodzenie na poziomie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. Przyjęto również, że od 2014 r. realna stopa zwrotu z OFE jest równa wskaźnikowi realnego wzrostu PKB, co oznacza, że stopa zwrotu z OFE będzie taka sama jak wskaźnik waloryzacji składek na subkoncie w ZUS, który jest równy średniorocznej dynamice wartości PKB za okres 5 lat.

Poniżej przedstawiam prognozy w zakresie wysokości emerytur, prezentowane w rządowym projekcie ustawy, zarówno dla kobiet jak i mężczyzn przed zmianami i po zmianach w funkcjonowaniu OFE, z uwzględnieniem faktu, że osoba zostaje w OFE lub wraca do ZUS.

Kobieta:

Data urodzenia	Wiek emerytalny		Wysokość emerytury w momencie przyznania (ceny stałe z 2013 r.)					
	rok	m-c	Przed zmianami	Po zmianach		Przed zmianami	Po zmianach	
				Osoba zostaje w OFE	Osoba wraca do ZUS		Osoba zostaje w OFE	Osoba wraca do ZUS
01-sty-54	60	5	2 098,84 zł	2 098,91 zł	2 098,88 zł	58,00%	58,00%	58,00%
01-sty-55	60	9	2 200,45 zł	2 200,90 zł	2 202,71 zł	60,10%	60,10%	60,20%
01-sty-56	61	1	2 304,80 zł	2 304,55 zł	2 306,63 zł	60,10%	60,00%	60,10%
01-sty-57	61	5	2 365,71 zł	2 365,42 zł	2 367,36 zł	59,70%	59,70%	59,80%
01-sty-58	61	9	2 506,28 zł	2 506,44 zł	2 508,27 zł	61,30%	61,20%	61,40%
01-sty-59	62	1	2 617,26 zł	2 619,35 zł	2 620,73 zł	60,10%	60,00%	60,20%
01-sty-60	62	5	2 682,51 zł	2 685,89 zł	2 687,01 zł	59,70%	59,60%	59,80%
01-sty-61	62	9	2 795,75 zł	2 799,98 zł	2 801,19 zł	60,20%	60,20%	60,40%
01-sty-62	63	1	2 906,52 zł	2 911,88 zł	2 913,20 zł	58,80%	59,00%	58,90%
01-sty-63	63	5	2 944,33 zł	2 950,47 zł	2 951,86 zł	57,70%	57,90%	57,90%
01-sty-64	63	9	3 054,40 zł	3 060,69 zł	3 062,76 zł	58,00%	58,20%	58,20%
01-sty-65	64	1	3 160,20 zł	3 166,31 zł	3 169,55 zł	56,40%	56,60%	56,50%
01-sty-66	64	5	3 213,20 zł	3 219,59 zł	3 223,51 zł	55,60%	55,80%	55,70%
01-sty-67	64	9	3 322,64 zł	3 329,33 zł	3 334,05 zł	55,70%	55,90%	55,90%
01-sty-68	65	1	3 445,15 zł	3 452,38 zł	3 458,07 zł	54,30%	54,60%	54,60%
01-sty-69	65	5	3 503,07 zł	3 510,87 zł	3 517,00 zł	53,60%	53,80%	53,80%
01-sty-70	65	9	3 591,89 zł	3 600,19 zł	3 607,02 zł	53,40%	53,60%	53,60%
01-sty-71	66	1	3 736,69 zł	3 745,95 zł	3 753,70 zł	52,30%	52,60%	52,60%
01-sty-72	66	5	3 776,23 zł	3 786,44 zł	3 794,65 zł	51,40%	51,60%	51,60%
01-sty-73	66	9	3 866,60 zł	3 877,63 zł	3 886,67 zł	51,10%	51,40%	51,40%
01-sty-74	67	0	3 971,23 zł	3 983,77 zł	3 993,85 zł	49,60%	49,90%	49,90%

Mężczyzna:

Data urodzenia	Wiek emerytalny		Wysokość emerytury w momencie przyznania (ceny stałe z 2013 r.)					
	rok	m-c	Przed zmianami	Po zmianach		Przed zmianami	Po zmianach	
				Osoba zostaje w OFE	Osoba wraca do ZUS		Osoba zostaje w OFE	Osoba wraca do ZUS
				Ostatnie wynagrodzenie brutto = 100%				
01-sty-49	65	5	2 584,38 zł	2 584,47 zł	2 584,47 zł	71,40%	71,40%	71,40%
01-sty-50	65	9	2 713,24 zł	2 713,77 zł	2 713,77 zł	74,20%	74,20%	74,20%
01-sty-51	66	1	2 848,78 zł	2 848,47 zł	2 849,59 zł	74,30%	74,30%	74,30%
01-sty-52	66	5	2 936,36 zł	2 936,01 zł	2 937,46 zł	74,20%	74,10%	74,20%
01-sty-53	66	9	3 117,20 zł	3 117,39 zł	3 118,73 zł	76,30%	76,30%	76,30%
01-sty-54	67	0	3 256,01 zł	3 258,52 zł	3 258,41 zł	74,80%	74,80%	74,80%
01-sty-55	67	0	3 312,79 zł	3 316,68 zł	3 315,81 zł	73,70%	73,80%	73,80%
01-sty-56	67	0	3 356,17 zł	3 361,05 zł	3 359,77 zł	72,30%	72,40%	72,40%
01-sty-57	67	0	3 395,03 zł	3 400,64 zł	3 399,17 zł	70,90%	71,00%	71,00%
01-sty-58	67	0	3 429,96 zł	3 436,19 zł	3 434,66 zł	69,40%	69,50%	69,50%
01-sty-59	67	0	3 458,28 zł	3 465,27 zł	3 463,57 zł	67,80%	67,90%	67,90%
01-sty-60	67	0	3 512,16 zł	3 493,55 zł	3 507,04 zł	66,70%	66,40%	66,60%
01-sty-61	67	0	3 514,60 zł	3 521,80 zł	3 520,98 zł	64,70%	64,80%	64,80%
01-sty-62	67	0	3 541,50 zł	3 548,38 zł	3 548,39 zł	63,20%	63,30%	63,30%
01-sty-63	67	0	3 569,38 zł	3 576,38 zł	3 576,93 zł	61,70%	61,80%	61,90%
01-sty-64	67	0	3 595,48 zł	3 602,75 zł	3 603,74 zł	60,30%	60,40%	60,40%
01-sty-65	67	0	3 621,23 zł	3 628,79 zł	3 630,18 zł	58,90%	59,00%	59,00%
01-sty-66	67	0	3 647,15 zł	3 654,95 zł	3 656,78 zł	57,50%	57,70%	57,70%
01-sty-67	67	0	3 670,18 zł	3 678,31 zł	3 680,50 zł	56,20%	56,30%	56,30%
01-sty-68	67	0	3 691,07 zł	3 699,63 zł	3 702,15 zł	54,80%	55,00%	55,00%
01-sty-69	67	0	3 711,47 zł	3 720,50 zł	3 723,33 zł	53,50%	53,70%	53,70%
01-sty-70	67	0	3 727,32 zł	3 736,91 zł	3 740,01 zł	52,20%	52,40%	52,40%
01-sty-71	67	0	3 725,99 zł	3 736,27 zł	3 739,60 zł	50,70%	50,80%	50,90%
01-sty-72	67	0	3 734,76 zł	3 745,78 zł	3 749,36 zł	49,40%	49,50%	49,60%
01-sty-73	67	0	3 741,47 zł	3 753,27 zł	3 757,11 zł	48,10%	48,20%	48,30%
01-sty-74	67	0	3 725,94 zł	3 738,48 zł	3 742,62 zł	46,60%	46,70%	46,80%

Z prezentowanych wyżej szacunków wynika, że przy przyjętych przez projektodawców założeniach wysokość emerytury osoby wracającej do ZUS (zarówno mężczyzny jak i kobiety) jest nieznacznie wyższa niż osoby, która zdecyduje o pozostaniu w OFE.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia
MINISTRA FINANSÓW
 Podsekretarz Stanu
 Artur Radziwiłł

Oświadczenie senatora Sławomira Preissa

skierowane do wiceprezes Rady Ministrów, minister infrastruktury i rozwoju
Elżbiety Bieńkowskiej

Szanowna Pani Premier!

W ostatnim czasie odbyło się wiele spotkań, rozmów dotyczących budowy przeprawy stałej przez Świnę w Świnoujściu.

Z szacunkiem odnoszę się do postępu prac w tym trudnym temacie. Cieszę się, że są próby znalezienia sposobu współfinansowania z różnych źródeł tego ważnego przedsięwzięcia. Kluczowe jest zaangażowanie niezbędnych kwot ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego „Infrastruktura i środowisko”. Biorąc pod uwagę te fakty, pragnę skierować do Pani Premier następujące pytanie.

W jakim terminie zostanie podjęta decyzja o zapewnieniu kwot z Unii Europejskiej z Programu Operacyjnego „Infrastruktura i środowisko” na budowę wymienionej przeprawy stałej przez rzekę Świnę w Świnoujściu?

Z wyrazami szacunku
Sławomir Preiss

Odpowiedź

Warszawa, 8 lipca 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na pismo z dnia 16 czerwca br. (znak: BPS/043-56-2436/14), dotyczące postulatów ujętego w oświadczeniu senatorskim Sławomira Preissa, odnośnie do możliwości finansowania ze źródeł PO Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) przeprawy stałej przez rzekę Świnę w Świnoujściu, przedstawiam następujące stanowisko.

Uprzejmie informuję, że zapisy Dokumentu Implementacyjnego do Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.), wskazują, że wsparcie unijne będzie dotyczyć m.in. inwestycji związanych z połączeniem ośrodków miejskich z siecią TEN-T (w tym drogi krajowe poza TEN-T) oraz inwestycji związanych z odciążeniem miast od nadmiernego ruchu drogowego (obwodnice, drogi wylotowe z miast, w tym drogi krajowe w miastach na prawach powiatu, np. tunel w Świnoujściu). Inwestycje te wybierane będą na zasadach określonych obecnie w projekcie PO Infrastruktura i Środowisko 2014–2020, w ramach priorytetu inwestycyjnego 7.2: *Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T*.

Zgodnie z zapisami projektu PO Infrastruktura i Środowisko 2014–2020, podstawowym przewidywanym trybem wyboru projektów w priorytecie inwestycyjnym 7.2 będzie tryb konkursowy, w ramach alokacji ustalonej w POIiŚ 2014–2020. Zapisy pro-

gramu, w tym również podział alokacji jest obecnie przedmiotem negocjacji z Komisją Europejską i nie został jeszcze ostatecznie zatwierdzony. Oznacza to, że na chwilę obecną nie jest możliwe udzielenie jednoznacznej i kompleksowej odpowiedzi w zakresie źródeł finansowania, ukierunkowanego na wsparcie przedmiotowej inwestycji, tj. tunelu pod rzeką Świną w Świnoujściu.

Z poważaniem

MINISTER
z up. Marceli Niezgoda
Podsekretarz Stanu

Oświadczenie senatora Sławomira Preissa

skierowane do ministra zdrowia Bartosza Arłukowicza

Szanowny Panie Ministrze!

Działając na podstawie art. 16 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora, proszę o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania związane z obowiązującymi normami dotyczącymi korzystania z leczenia uzdrowiskowego.

Czy podległy Panu resort rozpoczął prace nad zmianami zasad korzystania z leczenia uzdrowiskowego, sanatoryjnego dla osób dorosłych oraz rehabilitacji w sanatoriach? Jeśli tak, to jakie zmiany zostaną wprowadzone?

*Z wyrazami szacunku
Sławomir Preiss*

Odpowiedź

Warszawa, 2014.07.07

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z oświadczeniem Pana Senatora Sławomira Preissa, przekazanym przy piśmie Pani Marii Pańczyk-Pozdziej, Wicemarszałka Senatu RP, znak: BPS-043-56-2437/14, w dniu 16 czerwca 2014 r., w sprawie planowanych przez resort zdrowia zmian zasad korzystania z leczenia uzdrowiskowego, sanatoryjnego dla osób dorosłych oraz rehabilitacji w sanatoriach, uprzejmie informuję, iż Ministerstwo Zdrowia na chwilę obecną nie przewiduje zmian w zasadach korzystania z leczenia uzdrowiskowego.

Ponadto informuję, iż w aktualnie procedowanym projekcie zmieniającym rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego, przewidziana została zmiana w wysokości dopłat do wyżywienia i zakwaterowania, według poziomów warunków zakwaterowania w sanatorium uzdrowiskowym.

Powyższa zmiana wynika z Rekomendacji Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych nr 12/2012 z dnia 16 kwietnia 2012 r., który rekomenduje zmianę poziomu finansowania polegającą na podniesieniu odpłatności ponoszonej przez pacjenta za koszty wyżywienia i zakwaterowania w sanatorium uzdrowiskowym za jeden dzień pobytu i proponuje przyjęcie zasady, iż wysokość dopłaty dokonywanej przez pacjenta będzie corocznie waloryzowana o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” za rok poprzedni.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
Podsekretarz Stanu
Piotr Warczyński

Oświadczenie senatora Sławomira Preissa

skierowane do ministra zdrowia Bartosza Arłukowicza

Szanowny Panie Ministrze!

Od pewnego czasu śledzę materiały dotyczące szczegółów planów Ministerstwa Zdrowia odnośnie do dodatkowych ubezpieczeń zdrowotnych. Z tych informacji wynika plan umożliwienia placówkom medycznym zawierania umów nie tylko z Narodowym Funduszem Zdrowia, lecz także z innymi firmami, dlatego proszę Pana Ministra o informację o tym, jakie są zamiary co do dodatkowych ubezpieczeń zdrowotnych i kiedy zostaną opublikowane wspomniane projekty.

Chciałbym też wiedzieć, na jakim etapie są prace nad projektem dodatkowych ubezpieczeń zdrowotnych i czy planowane rozwiązania nie doprowadzą do podziału na pacjentów biednych i bogatych?

*Z wyrazami szacunku
i pozdrowieniami
Sławomir Preiss*

Odpowiedź

Warszawa, 2014.06.30

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na oświadczenie Pana Sławomira Preissa – Senatora Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 czerwca 2014 r., przekazane przy piśmie Pani Marii Pańczyk-Pozdziej – Wicemarszałka Senatu z dnia 16 czerwca 2014 r. (BPS/043-56-2438/14) w sprawie projektu ustawy o dodatkowych ubezpieczeniach zdrowotnych, uprzejmie informuję, iż na obecnym etapie w Ministerstwie Zdrowia nie toczą się prace legislacyjne nad projektem wprowadzającym ww. dodatkowe ubezpieczenia zdrowotne.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
Sekretarz Stanu
Sławomir Neumann

**Oświadczenie senatorów Wojciecha Skurkiewicza,
Grzegorza Wojciechowskiego, Jana Marii Jackowskiego,
Bogdana Pęka, Marka Martynowskiego, Andrzeja Pająka,
Krzysztofa Słonia, Bohdana Paszkowskiego,
Zdzisława Pupy oraz Przemysława Błaszczyka**

skierowane do ministra rolnictwa i rozwoju wsi Marka Sawickiego

Szanowny Panie Ministrze!

Zwracamy się z uprzejmą prośbą o informacje dotyczące liczby złożonych wniosków o płatności obszarowe, a także powierzchni referencyjnej i powierzchni objętej corocznie dopłatami od roku 2004.

Z góry dziękujemy za przekazanie szczegółowych wyjaśnień.

Z poważaniem

*Wojciech Skurkiewicz
Grzegorz Wojciechowski
Jan Maria Jackowski
Bogdan Pęk
Marek Martynowski*

*Andrzej Pająk
Krzysztof Słoń
Bohdan Paszkowski
Zdzisław Pupa
Przemysław Błaszczyk*

Odpowiedź

Warszawa, 17 lipca 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie złożone przez senatorów Wojciecha Skurkiewicza, Grzegorza Wojciechowskiego, Jana Marię Jackowskiego, Bogdana Pęka, Marka Martynowskiego, Andrzeja Pająka, Krzysztofa Słonia, Bohdana Paszkowskiego, Zdzisława Pupę i Przemysława Błaszczyka na 56. posiedzeniu Senatu w dniu 12 czerwca br. w sprawie liczby złożonych wniosków o płatności obszarowe, powierzchni referencyjnej oraz powierzchni objętej dopłatami od 2004 roku, uprzejmie przekazuję poniższe informacje w przedmiotowym zakresie.

Stosowany w Polsce uproszczony system płatności bezpośrednich SAPS polega na przyznawaniu pomocy zryczałtowanej do hektara upraw (jednolita płatność obszarowa – JPG), a jej stawkę oblicza się poprzez podzielenie dostępnego wsparcia (koperty finansowej) przez powierzchnię użytków rolnych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej. Poza JPO w systemie tym obowiązuje szereg płatności dodatkowych realizowanych na różnych zasadach i po spełnieniu specyficznych warunków określonych odrębnie dla każdej formy wsparcia. Z uwagi na fakt, że na podstawie treści przekazanego oświadczenia nie można jednoznacznie określić, które rodzaje pomocy stosowanej w Polsce są przedmiotem zainteresowania Panów Senatorów, poniżej pozwalam sobie przekazać szczegółowe informacje dotyczące każdej płatności (dane na dzień 30.06.2014 r.).

1. **Jednolita płatność obszarowa** – podstawowa płatność przyznawana do gruntów rolnych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej.

Tab. 1. Zestawienie powierzchni referencyjnych, objętych dopłatami oraz liczby złożonych wniosków dla JPO.

rok	powierzchnia referencyjna (tys. ha)	powierzchnia (tys. ha) objęta dopłatami	liczba złożonych wniosków (tys.)
2013	14 000	13 916	1 356
2012	14 000	13 954	1 359
2011	14 137	13 891	1 358
2010	14 137	13 893	1 373
2009	14 337	13 919	1 395
2008	14 337	14 030	1 419
2007	14 337	14 063	1 453
2006	14 337	14 036	1 469
2005	14 337	14 026	1 484
2004	14 843	13 515	1 400

2. **Płatności oddzielne** – są to płatności niezwiązane z produkcją, przyznawane na podstawie okresu referencyjnego. Płatności te finansowane są z budżetu UE.
- a. **Płatność cukrowa** (od 2006 r.) – przysługuje do ilości buraków cukrowych objętych umową dostawy zawartą z producentem cukru na rok gospodarczy 2006/2007 (albo na rok gospodarczy 2005/2006 z producentem cukru, który zrzekł się kwoty w roku gospodarczym 2006/2007).

Tab. 2. Ilość referencyjna oraz ilość objęta płatnością cukrową.

rok	ilość referencyjna* (tys. ton)	ilość objęta dopłatami (tys. ton)
2013	12 660	12 354
2012		12 392
2011		12 399
2010		12 428
2009		12 471
2008		12 482
2007		12 446
2006		11 811

* maksymalna ilość referencyjna, na którą rolnicy wnioskowali o płatność cukrową.

- b. **Płatność do pomidorów** (od 2008 r.) – przysługuje do masy netto pomidorów dostarczonych do przetworzenia w roku gospodarczym 2006/2007, zgodnie ze świadectwami dostawy owoców i warzyw do przetwórstwa.

Tab. 3. Ilość referencyjna oraz ilość objęta płatnością do pomidorów.

rok	ilość referencyjna* (tys. ton)	ilość objęta dopłatami (tys. ton)
2013	172	169
2012		168
2011		169
2010		170
2009		170
2008		169

* maksymalna ilość referencyjna, na którą rolnicy wnioskowali o płatność do pomidorów.

- c. **Płatność do owoców miękkich** – w latach 2008–2011 płatność przysługiwała do taktycznej powierzchni uprawy malin oraz truskawek, natomiast od 2012 r. płatność ma charakter historyczny i przysługuje do powierzchni uprawy malin oraz truskawek, do której przyznano przejściowe płatności z tytułu owoców miękkich za 2008 r.

Tab. 4. Powierzchnia referencyjna oraz powierzchnia objęta płatnościami do owoców miękkich.

rok	powierzchnia referencyjna (tys. ha)	powierzchnia objęta dopłatami (tys. ha)
2013	31*	29
2012		29
2011	48**	53
2010		46
2009		39
2008		31

* powierzchnia uprawy malin oraz truskawek, do której przyznano przejściowe płatności z tytułu owoców miękkich za 2008 r.

** powierzchnia przyjęta dla Polski w przepisach UE.

3. **Wsparcie specjalne** – płatności związane z produkcją, stosowane w ramach realizacji *Programu wsparcia specjalnego*.

- a. **Płatność do krów** (od 2010 r.) – obejmuje województwa Polski południowo-wschodniej: śląskie, małopolskie, podkarpackie, świętokrzyskie, lubelskie. Przyznawana jest rolnikom posiadającym do 10 krów w wieku od 36 miesięcy.

Tab. 5. Referencyjna liczba zwierząt oraz liczba zwierząt objęta płatnością do krów.

rok	liczba referencyjna (tys. szt.)	liczba objęta dopłatami (tys. szt.)
2013	320	270
2012		283
2011	200	297
2010		320

- b. **Płatność do owiec** (od 2010 r.) – obejmuje województwa: dolnośląskie, opolskie, śląskie, małopolskie, podkarpackie, a od 2012 r. również łódzkie i świętokrzyskie. Przyznawana jest rolnikom posiadającym co najmniej 10 owiec (samice) w wieku od 12 miesięcy.

Tab. 6. Referencyjna liczba zwierząt oraz liczba zwierząt objęta płatnością do owiec.

rok	liczba referencyjna (tys. szt.)	liczba objęta dopłatami (tys. szt.)
2013	64	75
2012	64	71
2011	50	62
2010	50	54

- c. **Specjalna płatność obszarowa** (od 2010 r.) – płatność do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych. Jest realizowana na terenie całego kraju.

Tab. 7. Powierzchnia referencyjna oraz powierzchnia objęta specjalną płatnością obszarową.

rok	powierzchnia referencyjna (tys. ha)	powierzchnia objęta dopłatami (tys. ha)
2013	brak	202
2012	brak	203
2011	180	209
2010	180	204

- d. **Płatność do surowca tytoniowego wysokiej jakości** (od 2012 r.) – płatność do ilości tytoniu spełniającego określone wymagania jakościowe, objętego umową na uprawę tytoniu z pierwszym przetwórcą wpisanym do rejestru lub umową kontraktacji w ramach umowy na uprawę tytoniu zawartej przez grupę producentów tytoniu z pierwszym przetwórcą wpisanym do rejestru. O płatność mogą ubiegać się rolnicy uprawiający tytoń w tradycyjnych rejonach uprawy tytoniu. W latach 2012 i 2013 płatność tę przyznano do ok. 17 tys. ton tytoniu rocznie. W instrumencie tym nie stosuje się wielkości referencyjnej.
4. **Krajowe płatności uzupełniające** (od 2012 r. przejściowe wsparcie krajowe) – płatności realizowane z budżetu krajowego.
- a. **Płatność uzupełniająca do grupy upraw podstawowych** – płatność przyznawana do powierzchni wybranych upraw polowych¹ oraz powierzchni gruntów ugorowanych z przeznaczeniem na zielony nawóz.

Tab. 8. Powierzchnia referencyjna oraz powierzchnia objęta płatnością uzupełniającą.

rok	powierzchnia referencyjna (tys. ha)	powierzchnia objęta dopłatami (tys. ha)
2013	9 509	9 318
2012	9 509	9 487
2011	9 509	9 404
2010	9 513	9 452
2009	9 513	9 489
2008	9 513	9 507
2007	9 513	9 364
2006	12 578	12 481
2005	12 578	12 482
2004	13 011	11 875

- b. **Płatność do powierzchni upraw roślin przeznaczonych na paszę uprawianych na trwałych użytkach zielonych (tzw. płatność zwierzęca)** – jest to płatność historyczna, która przysługuje do powierzchni trwałych użytków zielonych zadeklarowanych we wniosku, nie większej jednak niż powierzchnia maksymalna ustalana dla każdego wnioskodawcy indywidualnie na podstawie powierzchni upraw paszowych oraz pogłowia zwierząt w okresie referencyjnym.

¹ Uprawy zbóż, roślin oleistych, roślin wysokobiałkowych, roślin strączkowych, lnu, konopi na włókno, roślin przeznaczonych na materiał siewny, roślin motylkowatych drobnonasiennych, roślin okopowych pastewnych (z wyłączeniem ziemniaków), traw na trwałych użytkach zielonych przeznaczonych na susz paszowy, mieszanek roślin motylkowatych drobnonasiennych z trawami na gruntach rolnych innych niż trwałe użytki zielone.

Tab. 9. Powierzchnia referencyjna oraz powierzchnia objęta płatnością zwierzęcą.

rok	powierzchnia referencyjna (tys. ha)	powierzchnia objęta dopłatami (tys. ha)
2013	1 800	1 619
2012	1 800	1 689
2011	2 300	1 735
2010	2 300	1 781
2009	2 300	1 832
2008	2 605	1 848
2007	2 605	1 815

- c. **Płatność do chmielu** – płatność ta realizowana była w dwóch formach: tj. związanej z produkcją (w latach 2004–2009) oraz niezwiązanej z produkcją (począwszy od roku 2007). W latach 2007–2009 obowiązywały równoległe dwie formy wsparcia, tj. związana i niezwiązana z produkcją. Od 2010 r. realizowana jest wyłącznie w formie niezwiązanej z produkcją. Przysługuje do powierzchni uprawy chmielu, do której przyznano płatność uzupełniającą do powierzchni uprawy chmielu za 2006 r.

Tab. 10. Powierzchnia referencyjna oraz powierzchnia objęta płatnością do chmielu.

rok	powierzchnia referencyjna (ha)		powierzchnia objęta dopłatami (ha)	
	związana z produkcją	niezwiązana z produkcją	związana z produkcją	niezwiązana z produkcją
2013		2 291		2 088
2012		2 291		2 091
2011		2 291		2 115
2010		2 291		2 141
2009	2 291	2 238	2 250	2 139
2008	2 291	2 238	2 220	2 140
2007	2 291	2 238	2 195	2 186
2006	2 198		2 216	
2005	2 198		2 261	
2004	2 198		2 248	

- d. **Płatność do tytoniu** – płatność ta realizowana była w dwóch formach: tj. związanej z produkcją (w latach 2004–2009) oraz niezwiązanej z produkcją (począwszy od roku 2007). Przy czym w latach 2007–2009 obowiązywały równoległe dwie formy wsparcia, tj. związana i niezwiązana z produkcją. Przyznawana obecnie płatność niezwiązana z produkcją przysługuje do indywidualnej ilości referencyjnej stanowiącej ilość surowca tytoniowego wyprodukowanego w ramach umowy kontraktacji lub umowy na uprawę tytoniu zawartej w 2005 r. lub w 2006 r.

Tab. 11. Ilość tytoniu objęta płatnościami do tytoniu.

rok	ilość tytoniu objęta dopłatami (tys. ton)	
	związana z produkcją	niezwiązana z produkcją
2013	-	41
2012	-	41
2011	-	41
2010	-	41
2009	42	41
2008	41	42
2007	39	42
2006	41	-
2005	34	-
2004	29	-

- c. **Płatność do skrobi ziemniaczanej** – podobnie jak w sektorze tytoniu wsparcie w sektorze skrobi ziemniaczanej przyznawane było w dwóch formach, tj. związanej z produkcją (w latach 2004–2011) oraz niezwiązanej z produkcją (począwszy od roku 2008). W latach 2008–2011 równolegle stosowane były obie formy wsparcia. Przyznawana obecnie płatność niezwiązana do skrobi przysługuje do indywidualnej ilości referencyjnej stanowiącej ilość ekwiwalentu skrobi otrzymanego z ziemniaków skrobiowych dostarczonych w ramach umowy kontraktacji zawartej na rok gospodarczy 2007/2008.

Tab. 12. Ilość skrobi objęta płatnościami do skrobi ziemniaczanej.

rok	ilość skrobi objęta dopłatami (tys. ton)	
	związana z produkcją	niezwiązana z produkcją
2013	-	101
2012	-	99
2011	102	93
2010	80	95
2009	103	88
2008	113	99
2007	110	-
2006	78	-
2005	116	-
2004	143	-

Ponadto, w latach 2007–2009 przyznawana była **płatność do roślin energetycznych**. W przypadku tej płatności maksymalna powierzchnia, do której można było przyznać pomoc w całej UE wynosiła 2 mln ha.

Tab. 13. Powierzchnia referencyjna oraz powierzchnia objęta płatnościami do roślin energetycznych.

rok	powierzchnia referencyjna dla całej UE (mln ha)	powierzchnia objęta dopłatami (ha)
2009	2	44 191
2008	2	44 633
2007	2	73 580

Z poważaniem

z up. MINISTRA ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI
Podsekretarz Stanu
Zofia Szalczyk

**Oświadczenie senatorów Wojciecha Skurkiewicza,
Grzegorza Wojciechowskiego, Jana Marii Jackowskiego,
Bohdana Paszkowskiego oraz Bogdana Pęka**

*skierowane do prokuratora generalnego Andrzeja Seremeta,
do ministra sprawiedliwości Marka Biernackiego,
do ministra pracy i polityki społecznej Władysława Kosiniaka-Kamysza,
do prezesa Najwyższej Izby Kontroli Krzysztofa Kwiatkowskiego,
do rzecznik praw obywatelskich Ireny Lipowicz
oraz do prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Zbigniewa Derdziuka*

Szanowni Panowie Ministrowie! Szanowni Panowie Prezesi! Szanowna Pani Rzecznik!

Zwracamy się z prośbą o następującą informację: o ile po umorzeniu postępowania upadłościowego zmniejszyło się zadłużenie firmy IVETT, o której była mowa między innymi w oświadczeniach senatorskich z dnia 16 maja 2013 r., 21 lutego 2013 r., 20 grudnia 2012 r. i 16 lutego 2012 r.? Prosimy także o wyjaśnienie, czy właścicielka tej firmy została obciążona kosztami zniszczenia mienia będącego własnością jej i jej firmy, w tym między innymi kosztami zużycia wody, która posłużyła syndykowi do zalania mieszkania będącego jej własnością. Wierzytelność w jakim wymiarze i kiedy odzyskał ZUS w wyniku postępowania upadłościowego i jaka jest obecnie kwota tej wierzytelności? Jaka była w momencie złożenia wniosku o upadłość? Czy którykolwiek z wierzycieli wpłacał zaliczki na poczet kosztów postępowania upadłościowego?

Prosimy Pana Prokuratora Generalnego o zbadanie czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz inni wierzyciele działali wspólnie w porozumieniu z syndykiem w celu zniszczenia firmy IVETT, osiągnięcia korzyści majątkowych bądź też w jakimś innym celu. Prosimy także o zbadanie zasadności, celowości, rzetelności i gospodarności działania ZUS podczas zgłaszania wniosku o upadłość. Prosimy też o sprawdzenie, czy te cele przyświecały ZUS podczas jego udziału w postępowaniu upadłościowym – zwracamy się o to zarówno do Pana Prokuratora Generalnego, jak i do Pana Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Do Pana Ministra Pracy i Polityki Społecznej zwracamy się z prośbą o przeprowadzenie kontroli działań podejmowanych przez ZUS wobec firmy IVETT. Prosimy o szczególne uwzględnienie faktu, iż prowadzone przez syndyka postępowanie nie przyniosło spłaty należności wobec ZUS, co tym samym oznacza niezaspokojenie roszczeń pracowników. Prosimy także o wyjaśnienie, dlaczego ZUS zdecydował się na wystąpienie o upadłość, a nie o egzekucję należności.

Do Ministra Sprawiedliwości zwracamy się z prośbą o przeprowadzenie kontroli postępowania upadłościowego wobec firmy IVETT, a w szczególności o sprawdzenie, czy w wyniku tego postępowania Skarb Państwa poniósł stratę bądź też zwiększyła się jego wierzytelność.

Ponadto zwracamy się do Pani Rzecznik o zapoznanie się ze sprawą, o jej zbadanie i zareagowanie na te zastanawiające i jakże krzywdzące działania wobec właścicielki firmy IVETT, w szczególności chodzi tu o obciążenia kosztami celowego niszczenia jej mienia przez syndyka oraz o brak jakiegokolwiek reakcji ze strony sądu.

Z poważaniem
Wojciech Skurkiewicz
Grzegorz Wojciechowski
Jan Maria Jackowski
Bohdan Paszkowski
Bogdan Pęk

**Odpowiedź
PROKURATORA GENERALNEGO**

Warszawa, 16.07.2014 r.

Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

odpowiadając na pismo z dnia 16 czerwca 2014 roku, przy którym zostało przesłane oświadczenie złożone w dniu 12 czerwca 2014 roku na 56. posiedzeniu Senatu przez Senatorów Rzeczypospolitej Polskiej, Panów: Grzegorza Wojciechowskiego, Jana Marię Jackowskiego, Bogdana Paszkowskiego, Wojciecha Skurkiewicza oraz Bogdana Pęka, dotyczące zbadania czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych i inni wierzyciele firmy „Ivett” działali wspólnie i w porozumieniu z syndykiem masy upadłościowej tej firmy w celu jej zniszczenia, osiągnięcia korzyści majątkowej bądź w „jakimś innym celu”, a także sprawdzenia zasadności działań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych podczas postępowania upadłościowego, uprzejmie informuję, że przedmiotowe postępowanie przygotowawcze o sygn. 1 Ds. 141/12 Prokuratury Rejonowej w Rawie Mazowieckiej jest zawieszono od dnia 30 listopada 2012 roku.

Jak uprzednio wskazano w piśmie z dnia 2 stycznia 2013 roku, kierowanym w tej sprawie do Pani Marszałek, decyzję tę podjęto z uwagi na konieczność zasięgnięcia opinii biegłego z zakresu rachunkowości, która ze względu na skomplikowany charakter sprawy wymaga długotrwałych badań dokumentów. Biegłego zobowiązano do wydania przedmiotowej opinii do dnia 30 sierpnia 2014 roku, a uzyskana opinia pozwoli na ustalenie rzeczywistych kosztów działalności syndyka w postępowaniu upadłościowym firmy „Ivett”, w zestawieniu z wydatkami deklarowanymi w sprawozdaniach finansowych, a także na udzielenie ewentualnej odpowiedzi na pytania stawiane przez autorów oświadczenia.

Z informacji uzyskanej od Prokuratora Apelacyjnego w Łodzi wynika, iż podniesione w oświadczeniu Senatorów okoliczności związane z oceną celowości, zasadności, gospodarności i rzetelności działań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych polegających na skierowaniu wniosku o upadłość firmy „Ivett”, a także na jego udziale w postępowaniu upadłościowym zostaną poddane ocenie prawnej po uzyskaniu wyżej wspomnianej ekspertyzy biegłego, a tym samym po podjęciu postępowania o sygn. 1 Ds. 141/12 Prokuratury Rejonowej w Rawie Mazowieckiej i przeprowadzeniu wynikających z treści opinii czynności procesowych.

Z poważaniem

z upoważnienia
PROKURATORA GENERALNEGO
Marek Jamrogowicz
Pierwszy Zastępca
Prokuratora Generalnego

**Odpowiedź
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

Warszawa, 7 lipca 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z oświadczeniem Panów senatorów Wojciecha Skurkiewicza, Grzegorza Wojciechowskiego, Jana Marii Jackowskiego, Bohdana Paszkowskiego i Bogdana Pęka złożonym na 56. posiedzeniu Senatu RP w dniu 12 czerwca 2014 r., w sprawie postępowania upadłościowego dłużnika Pani Iwony Ś. Firma Produkcyjno-Handlowa „IVETT”, uprzejmie informuję, co następuje.

Ministerstwo Sprawiedliwości zgodnie z przepisami nie sprawuje nadzoru nad tokiem konkretnych postępowań sądowych. Tym samym nie jest właściwym do udzielania informacji, o które pytają Panowie senatorowie na wstępie oświadczenia, dotyczących toku postępowania w konkretnej sprawie upadłościowej.

Stosowne przepisy ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych określające zakres nadzoru Ministra Sprawiedliwości nad działalnością administracyjną sądów, były przytaczane w odpowiedziach na wcześniejsze oświadczenia w sprawie przedmiotowego postępowania upadłościowego (z dnia 4 lipca 2013 r. DSO-III-071-24/13 dot. BPS/043-33-1358-MS/13 i z dnia 23 stycznia 2013 r. DSO-III-071-43/12 dot. BPS/-043-24-954-MS/12). Należy zatem powtórzyć, że Minister Sprawiedliwości sprawuje zewnętrzny nadzór nad działalnością administracyjną sądów, którego istota sprowadza się do nadzorowania wyników pracy nadzorczej prezesów sądów, natomiast badanie toku postępowania w poszczególnych sprawach, należy do uprawnień prezesa sądu, oczywiście w zakresie, który nie dotyczy dziedziny, w której sędziowie są niezawisli (art. 37f, 37b §1 pkt 1, art. 37g §1 i 41b §1 ustawy z dnia 27 lipca 2011 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.).

Z tego też względu nie jest możliwe przeprowadzenie przez służbę nadzoru Ministra Sprawiedliwości kontroli przedmiotowego postępowania upadłościowego.

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Wojciech Hajduk
Podsekretarz Stanu

**Odpowiedź
MINISTRA PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

Warszawa, 14 lipca 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,
w odpowiedzi na wystąpienie Pana Marszałka z dnia 16 czerwca 2014 r., znak: BPS/043-56-2440-MPPS/14, dotyczące oświadczenia złożonego przez senatora Wojciecha Skurkiewicza wspólnie z innymi senatorami na 56. posiedzeniu Senatu w dniu 12 czerwca br., w załączeniu przekazuję wyjaśnienia Członka Zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Z poważaniem

MINISTER
z up. Podsekretarz Stanu
Marek Bucior

**Stanowisko
CZŁONKA ZARZĄDU
ZAKŁADU
UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH**

Warszawa, 7 lipca 2014 r.

Pan
Marek Bucior
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Pracy
i Polityki Społecznej

Szanowny Panie Ministrze,
w odpowiedzi na wystąpienie Pana Ministra z dnia 27.06.2014 r., znak: DUS-700-178/MC/14, dotyczące stanowiska Prezesa ZUS wobec treści wspólnego oświadczenia senatorów złożonego na 56. posiedzeniu Senatu RP w dniu 12 czerwca 2014 r., wyjaśniam, że Marszałek Senatu pismem z dnia 16 czerwca 2014 r., znak: BPS/043-56-2440-ZUS/14 zwrócił się o stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeprowadził wnikliwą analizę czynności podjętych przez Oddział ZUS w Tomaszowie Mazowieckim w celu przymusowego dochodzenia należności z tytułu składek nieopłaconych przez płatnika F.P.H. „IVETT” – Iwona Świetlik. Przeprowadzone postępowanie wyjaśniające nie stwierdziło nieprawidłowości w działaniach Oddziału ZUS w Tomaszowie Mazowieckim.

W załączeniu przekazuję kopię odpowiedzi na wystąpienie Marszałka Senatu zawierające szczegółowe odniesienie się do zagadnień podniesionych w oświadczeniu senatorów.

Z poważaniem

CZŁONEK ZARZĄDU
Paweł Jaroszek

**Odpowiedź
CZŁONKA ZARZĄDU
ZAKŁADU
UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH**

Warszawa, 30.06.2014 r.

Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na wystąpienie Pani Marszałek z dnia 16 czerwca 2014 r., znak: BPS/043-56-2440-ZUS/14 (data wpływu do Centrali Zakładu – 18 czerwca 2014 r.), dotyczące stanowiska Prezesa ZUS wobec treści wspólnego oświadczenia senatorów złożonego na 56. posiedzeniu Senatu RP w dniu 12 czerwca 2014 r., uprzejmie wyjaśniam, iż w toku analizy sprawy stwierdzono, że przed skierowaniem do właściwego Sądu Rejonowego wniosku o ogłoszenie upadłości wobec F.P.H. „IVETT” – Iwona Świetlik, Oddział ZUS w Tomaszowie Mazowieckim podjął szereg czynności zmierzających do odzyskania należności z tytułu nieopłaconych składek.

Ze stanu sprawy wynika, iż Pani Iwona Świetlik prowadząc działalność gospodarczą, oznaczoną nazwą „Firma Produkcyjno-Handlowa IVETT”, od października 2007 r. nie opłacała składek za zatrudnionych pracowników, w tym nie przekazywała do Zakładu składek finansowanych przez pracowników. Wskazania wymaga fakt, iż ze względu na publicznoprawny charakter ww. należności, jak i cele, na które należności te są przeznaczane, Zakład jest zobowiązany do dołożenia wszelkich starań w celu wyegzekwowania należności, wynikających z niedopełnienia przez płatnika składek obowiązku z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 z późn. zm.). Zgodnie bowiem z powołanym artykułem płatnik składek jest zobowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

W związku ze stwierdzeniem, iż płatnik składek – Pani Iwona Świetlik nie wywiązuje się z ustawowego obowiązku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych był zobowiązany na mocy art. 24 ust. 2 ww. ustawy podjąć działania w celu ściągnięcia należności z tytułu składek w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej. Zatem realizując ustawowy obowiązek, Zakład w ramach wszczętego postępowania egzekucyjnego, na podstawie art. 2 §1 pkt 5 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r., poz. 1015 z późn. zm.) dokonał w dniu 28 maja 2008 r. zajęcia rachunku bankowego Pani Iwony Świetlik. W odpowiedzi na tę czynność zobowiązana zażądała odblokowania zajętych środków, w uzasadnieniu podnosząc, iż egzekucja z rachunku bankowego zaburza rytm pracy jej przedsiębiorstwa. Po stwierdzeniu, iż zobowiązana nie posiada innych składników majątkowych, w stosunku do których wierzycielowi publicznoprawnemu przysługiwałoby prawo zajęcia, pismem z dnia 9 października 2008 r. Oddział ZUS w Tomaszowie Mazowieckim poinformował Panią Iwonę Świetlik, iż zgodnie z art. 56 §1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, postępowanie egzekucyjne ulega zawieszeniu, m.in. w przypadku rozłożenia spłaty należności na raty. Jednocześnie wyjaśniono, iż Zakład może udzielić ulgi w postaci układu ratalnego, o ile zostanie złożony odpowiedni wniosek i po opłaceniu należności, które zgodnie z art. 30 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – jako należności z tytułu składek w części finansowanej przez ubezpieczonych – nie podlegają ulgom.

W dniu 14 października 2008 r. Pani Iwona Świetlik wystąpiła z wnioskiem o zawarcie układu ratalnego na okres 12 miesięcy. W uzasadnieniu powołała się na utratę płynności finansowej i niespłacone zaległości. Przychylając się do powyższej prośby, Oddział ZUS w Tomaszowie Mazowieckim w dniu 23 stycznia 2009 r. zawarł z Panią Iwoną Świetlik umowę na spłatę zadłużenia w formie układu ratalnego. Należy zaznaczyć, iż pomimo niekorzystnych wskaźników finansowych przedsiębiorstwa, Za-

kład wykazał chęć pomocy oraz dobrą wolę, o czym świadczy m.in. ustalenie ilości rat zgodnie z treścią wniosku Pani Iwony Świetlik. Jednakże z uwagi na fakt, iż zobowiązana nie wywiązała się z warunków zawartej umowy (zaprzestała regulowania składek bieżących oraz spłacania rat w pełnej wysokości i w terminach wynikających z umowy), układ ratalny został zerwany, o czym zobowiązana została poinformowana pismem Oddziału z dnia 16 kwietnia 2009 r. W dniu 21 kwietnia 2009 r. Pani Iwona Świetlik zwróciła się z wnioskiem o utrzymanie w mocy zawartego układu, powołując się na trudną sytuację, uniemożliwiającą regularne opłacanie składek. W odpowiedzi na powyższe, chcąc zapewnić dalsze wykonywanie układu ratalnego, Oddział pismem z dnia 24 kwietnia 2009 r. wezwał do uregulowania kwot nieopłaconych składek bieżących oraz kwot zaległych rat w terminie siedmiu dni od daty doręczenia wezwania. W związku z brakiem reakcji ze strony Pani Iwony Świetlik i brakiem wpłat, warunkujących utrzymanie ulgi w mocy, Oddział pismem z dnia 19 maja 2009 r. poinformował o nieuwzględnieniu wniosku o utrzymanie układu ratalnego w mocy.

Konsekwencją takiego stanu była konieczność podjęcia zawieszonoego postępowania egzekucyjnego, na okoliczność czego organ egzekucyjny w dniu 8 czerwca 2009 r. wydał stosowne postanowienie. W związku ze zbiegiem egzekucji administracyjnej i sądowej na zajęty rachunku bankowym, do jej łącznego prowadzenia został wyznaczony Komornik Sądowy w Rawie Mazowieckiej. Jednakże egzekucja okazała się jedynie w niewielkim stopniu skuteczna – dokonane w dniu 16 lipca 2009 r. wpłaty wyniosły łącznie 377,32 zł, co stanowiło zaledwie 0,13% kwoty zadłużenia, bez uwzględnienia należnych odsetek za zwłokę, kosztów upomnienia i kosztów egzekucyjnych.

Pismem z dnia 22 lipca 2009 r. Komornik Sądowy stwierdził bezskuteczność dalszych czynności egzekucyjnych na zajęty rachunku, w związku z czym Oddział podjął czynności zmierzające do ustalenia stanu majątkowego oraz możliwości finansowych płatnika. W dniu 10 września 2009 r. uzyskano od Pani Iwony Świetlik oświadczenie o posiadanym majątku, z którego wynikało, iż zobowiązana poza zadłużeniem w Urzędzie Skarbowym (w kwocie ok. 80.000,00 zł), posiada zobowiązania wobec innych wierzycieli, których wysokość oszacowała na kwotę ok. 1 mln zł. Jedyne źródło dochodu – zgodnie z oświadczeniem – stanowiła działalność gospodarcza, z której zobowiązana osiągała miesięczny dochód rzędu ok. 4.500,00 zł.

Mając na uwadze powyższe ustalenia oraz fakt, iż wysokość zadłużenia wykazywała tendencję rosnącą, co bezpośrednio wpływało na niemożność zaspokojenia zarówno należności publicznoprawnych, jak również tych, które w wyniku generowania zadłużenia na koncie płatnika powstałyby w przyszłości, Oddział ZUS w Tomaszowie Mazowieckim podjął starania mające na celu przeanalizowanie całokształtu sprawy pod kątem ochrony interesów ubezpieczonych oraz zaistnienia przesłanek wymienionych w art. 10 i art. 11 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2012 r., poz. 1112 z późn. zm.). Zgodnie z art. 10 prawa upadłościowego i naprawczego upadłość ogłasza się wobec dłużnika, który stał się niewypłacalny. Z kolei definicja niewypłacalności została zawarta w art. 11 przywołanej powyżej ustawy, który stanowi, iż zachodzi ona w sytuacji, gdy dłużnik nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań. Dla określenia stanu niewypłacalności bez znaczenia jest przyczyna niewykonywania zobowiązań. Tym samym należało przyjąć, iż decydujące znaczenie dla stwierdzenia, czy istnieją podstawy do ogłoszenia upadłości, ma wyłącznie ustalenie, że dłużnik nie wykonuje tych zobowiązań, które są wymagalne.

Podkreślić należy, iż analizując sytuację Pani Iwony Świetlik, Oddział nie ograniczył się jedynie do stwierdzenia zaistnienia ww. okoliczności. Wzięto również pod uwagę fakt, że dotychczas prowadzone postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne. Podobnym brakiem efektywności charakteryzowały się podjęte próby udzielenia zobowiązanej ulgi w spłacie należności. Wskazania wymaga ponadto okoliczność, że zarówno zerwanie układu ratalnego, jak i nieuwzględnienie wniosku o utrzymanie udzielonej ulgi w mocy, nastąpiło z przyczyn leżących po stronie płatnika składek. Decydującym jednak argumentem do podjęcia działań zmierzających do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości był fakt, iż oprócz należności z tytułu składek, Pani Iwona Świetlik posiadała znaczne zadłużenie względem innych wierzycieli. Wzięto również pod uwagę, iż zadłużenie Pani Iwony Świetlik charakteryzowało się wysokim stopniem

progresji – wg stanu na dzień 27 sierpnia 2009 r. była to kwota 183.161,10 zł, natomiast na dzień sporządzania wniosku o ogłoszenie upadłości, tj. 5 lutego 2010 r., kwota wynosiła 249.417,86 zł.

W związku z powyższym, po dogłębnej analizie stanu sprawy i stwierdzeniu braku możliwości zastosowania innych przewidzianych prawem rozwiązań, Oddział ZUS w Tomaszowie Mazowieckim zdecydował się wystąpić w dniu 10 lutego 2010 r. do właściwego Sądu Rejonowego z wnioskiem o ogłoszenie upadłości F.P.H. „IVETT”. Postanowieniem z dnia 14 maja 2010 r., sygn. akt XIV GU 13/10, Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieście w Łodzi XIV Wydział Gospodarczy dla spraw Upadłościowych i Naprawczych ogłosił upadłość przedsiębiorcy obejmującą likwidację jego majątku. Na powyższe postanowienie Pani Iwona Świetlik złożyła w dniu 21 maja 2010 r. zażalenie, w odpowiedzi na które Zakład podtrzymał argumenty zawarte we wniosku z dnia 10 lutego 2010 r. Sąd Okręgowy w Łodzi uwzględniając zażalenie Pani Iwony Świetlik, postanowieniem z dnia 13 lipca 2010 r. uchylił rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego o ogłoszeniu upadłości i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. Po ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 4 listopada 2010 r. ogłosił upadłość płatnika składek obejmującą likwidację majątku, jednocześnie stwierdzając, że *„brak jest przesłanek do rozważenia możliwości ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu. Z przeprowadzonej analizy bieglego wynika, że bez dodatkowych środków finansowych i gruntownej reorganizacji przedsiębiorstwa nie jest możliwe jego efektywne ekonomicznie funkcjonowanie. Ponadto dotychczasowa postawa dłużniczki nie gwarantuje wykonania układu. Dłużniczka nie przedstawiła jakichkolwiek propozycji układowych, a więc sama nie ma koncepcji”*.

W wyniku przeprowadzonego postępowania upadłościowego Zakład Ubezpieczeń Społecznych uzyskał kwotę 173.311.40 zł, która została przekazana przez syndyka w dniu 13 września 2012 r. Łącznie syndyk przekazał wszystkim wierzycielom kwotę 765.258,66 zł, a udział w zaspokojeniu poszczególnych wierzycieli wyniósł 25,6% w stosunku do sumy wierzytelności. Aktualnie zadłużenie z tytułu składek, które były objęte postępowaniem upadłościowym, wynosi 160.506,73 zł (za okres do ogłoszenia upadłości), natomiast za okres po ogłoszeniu upadłości do uregulowania pozostaje kwota składek w wysokości 110.541,31 zł. Jednocześnie informuję, iż Zakład nie wnosil zaliczki na poczet kosztów prowadzenia postępowania upadłościowego, które zostało umorzone postanowieniem Sędziego Komisarza z dnia 20 czerwca 2013 r. W uzasadnieniu postanowienia Sędzia Komisarz stwierdził, iż bieżące zobowiązania z tytułu kosztów postępowania upadłościowego były pokrywane jedynie częściowo, z uwagi na znaczne obciążenie masy upadłości kosztami wynikającymi z zastanego przez syndyka stanu zatrudnienia. Kosztowne były również czynsze i opłaty eksploatacyjne związane z wynajmowaniem przez dłużnika dużej liczby lokali użytkowych przeznaczonych na sklepy. W związku z powyższym oraz uwzględniając fakt, iż należące do firmy „IVETT” nieruchomości zostały sprzedane dopiero po kilku licytacjach i sukcesywnym obniżeniu ceny, Sędzia Komisarz uznał umorzenie postępowania upadłościowego za uzasadnione.

Mając powyższe na uwadze, nie stwierdzono nieprawidłowości w postępowaniu Oddziału ZUS w Tomaszowie Mazowieckim, ponieważ wystąpienie z wnioskiem o ogłoszenie upadłości zostało poprzedzone innymi, wyżej opisanymi, działaniami zmierzającymi do odzyskania należności z tytułu składek. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż występując z wnioskiem o ogłoszenie upadłości, Zakład Ubezpieczeń Społecznych każdorazowo rozważa zarówno interes płatnika składek, jak i dobro ubezpieczonych, co wynika nie tylko z zasady równego traktowania wszystkich podmiotów prawa ubezpieczeń społecznych, ale odzwierciedlone zostało w orzecznictwie sądowym. Ponadto szczegółowej analizie poddawane są możliwości finansowe dłużnika, jego zdolność do generowania zysków, stan zatrudnienia, wysokość i struktura zaległości, tj. te czynniki, które konfrontowane są z przesłanką konieczną do ogłoszenia upadłości i celem, jakiemu postępowanie upadłościowe co do zasady ma służyć – zaspokojenie wierzycieli przy równoczesnym wyeliminowaniu sytuacji, w której zadłużenie podmiotu wciąż ulega zwiększeniu. Wskazania ponadto wymaga, iż podstawową dyrektywą, którą powinien kierować się wierzyciel publicznoprawny przy odzyskiwaniu należno-

ści, jest jak najmniejsza dotkliwość zastosowanych środków. Jednakże w sytuacji, kiedy katalog tych środków został wyczerpany, wierzyciel nie ma innej możliwości i zobowiązany jest do podjęcia czynności zmierzających do zastosowania ostatecznego rozwiązania, jakim jest złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości, którego zasadność została potwierdzona opinią biegłego rewidenta oraz prawomocnym orzeczeniem sądu powszechnego.

Mając nadzieję, że powyższe wyjaśnienia zostaną uznane za wyczerpujące, pragnę zapewnić, że w sprawie zadłużenia Pani Iwony Świetlik dołożono wszelkich starań zmierzających do udzielenia pomocy dobrowolnej spłacie zadłużenia, jednakże zakres działań w tym obszarze ograniczony jest przepisami prawa, do przestrzegania których Zakład jest zobowiązany.

Z poważaniem

CZŁONEK ZARZĄDU
Paweł Jaroszek

**Odpowiedź
PREZESA
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI**

Warszawa, 15 lipca 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na pismo Pani Marszałek Marii Pańczyk-Pozdziej z dnia 16 czerwca 2014 r., przekazujące oświadczenie złożone przez Pana Senatora Wojciecha Skurkiewicza, wspólnie z innymi senatorami na 56. posiedzeniu Senatu RP w dniu 12 czerwca 2014 r., zawierające prośbę o zbadanie przez Najwyższą Izbę Kontroli prawidłowości działań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w związku z postępowaniem upadłościowym Firmy Produkcyjno-Handlowej IVETT z Rawy Mazowieckiej, uprzejmie informuję, że Izba dokonuje rozpoznania możliwości przeprowadzenia badań kontrolnych we wnioskowanym zakresie.

O decyzji co do podjęcia przez NIK ewentualnej kontroli zostanie Pan Marszałek poinformowany odrębnym pismem.

Z wyrazami szacunku

Krzysztof Kwiatkowski

**Odpowiedź
PREZESA
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI**

Warszawa, 21 listopada 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do wcześniejszej korespondencji, dotyczącej oświadczenia Senatora Wojciecha Skurkiewicza wraz z grupą senatorów w sprawie zbadania przez Najwyższą Izbę Kontroli prawidłowości działań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w związku z postępowaniem upadłościowym Firmy Produkcyjno-Handlowej IVETT z Rawy Mazowieckiej, uprzejmie informuję, co następuje.

Najwyższa Izba Kontroli w IV kwartale 2013 r. przeprowadziła kontrolę planową pn. *Egzekucja należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne*, w ramach której badaniami kontrolnymi objęto m.in. I i II Oddział ZUS w Łodzi oraz Oddział ZUS w Tomaszowie Mazowieckim, jednakże w żadnej z wytypowanych do zbadania sprawach, nie występowała firma IVETT. Izba nie przewiduje w najbliższym czasie przeprowadzenia w ZUS kolejnej kontroli w zakresie dotyczącym egzekucji należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne.

Z wyjaśnień przekazanych przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej – do którego Izba zwróciła się o informację odnośnie działań Ministerstwa w powyższej sprawie – wynika, że Zarząd ZUS przeprowadził analizę czynności prowadzonych przez Oddział ZUS w Tomaszowie Mazowieckim w celu przymusowego dochodzenia należności z tytułu składek nieopłaconych przez firmę IVETT. Postępowanie wyjaśniające nie stwierdziło nieprawidłowości w działaniach Oddziału.

NIK po rozpoznaniu sprawy, w tym po zapoznaniu się z wynikami przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego w ZUS – opisanego w odrębnym piśmie przekazanym Wicemarszałek Senatu przez Członka Zarządu ZUS – nie widzi podstaw do podejmowania dodatkowej kontroli prawidłowości postępowania Oddziału ZUS w Tomaszowie Mazowieckim, w sprawie podniesionej w oświadczeniu senatorów. Natomiast ocena prawidłowości postępowania upadłościowego, w tym działań syndyka masy upadłościowej i sędziego komisarza, czego w większości dotyczy przedmiot oświadczenia, leży poza kompetencją Izby.

Wyrażam nadzieję, że przedstawione wyjaśnienia okażą się wyczerpujące w sprawie.

Z wyrazami szacunku

Krzysztof Kwiatkowski

**Odpowiedź
ZASTĘPCY RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 18.08.2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,
w nawiązaniu do pisma z dnia 16 czerwca 2014 r. (BPS/043-56-2440-RPO/14), dotyczącego oświadczenia złożonego przez Senatorów Wojciecha Skurkiewicza, Grzegorza Wojciechowskiego, Jana Marię Jackowskiego, Bohdana Paszkowskiego i Bogdana Pęka na 56. posiedzeniu Senatu w dniu 12 czerwca 2014 r., w sprawie postępowania upadłościowego Pani Iwony Świetlik, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą F.P.H. IVETT Iwona Świetlik w Rawie Mazowieckiej (sygn. akt XIV GUp 17/10 Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi), pragnę uprzejmie poinformować, że Rzecznik Praw Obywatelskich, w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), wystąpił do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi o nadesłanie informacji o postępowaniu upadłościowym Pani Iwony Świetlik.

O ostatecznym wyniku badania tej sprawy powiadomię Pana Marszałka odrębną korespondencją.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

**Odpowiedź
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 24.10.2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,
w nawiązaniu do pisma z dnia 18 sierpnia 2014 r., powiadamiającego Pana Marszałka o wystąpieniu Rzecznika Praw Obywatelskich do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieście w Łodzi o nadesłanie informacji o postępowaniu upadłościowym Pani Iwony Ś., prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą F.P.H. IVETT Iwona Ś. w Rawie Mazowieckiej (sygn. akt XIV GUp 17/10 Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieście w Łodzi), pragnę wskazać, że wobec przekazania akt przedmiotowego postępowania upadłościowego do akt aktualnie toczącego się postępowania karnego przed Sądem Rejonowym w Skierniewicach IX Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Rawie Mazowieckiej (sygn. akt IX K 332/13), Sąd upadłościowy dotychczas nie przekazał Rzecznikowi oczekiwanych danych.

Nadmieniam jednocześnie, że w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) sprawa badana jest w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich. Pragnę również zapewnić, że po zakończeniu postępowania wyjaśniającego, o jego ostatecznym wyniku, poinformuję Pana Marszałka odrębnym pismem.

Z poważaniem

z upoważnienia
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika
Praw Obywatelskich

**Odpowiedź
ZASTĘPCY RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 8.06.2015 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do dotychczasowej korespondencji, dotyczącej postępowania upadłościowego w sprawie Pani Iwony Świetlik, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą F.P.H. IVETT Iwona Świetlik w Rawie Mazowieckiej (sygn. akt XIV GUp 17/10 Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi), pragnę wskazać, że Rzecznik po kilkukrotnej interwencji ostatecznie otrzymał wyjaśnienia Sądu upadłościowego oraz Wiceprezesa Sądu Okręgowego w Łodzi.

Z informacji otrzymanych z Sądu Okręgowego w Łodzi wynika, że postępowanie upadłościowe dotyczące firmy Pani Iwony Świetlik zostało umorzone postanowieniem z dnia 20 czerwca 2013 r., na które upadła nie składała środka zaskarżenia. Wiceprezes Sądu poinformowała nadto, że syndyk, za zgodą sędziego-komisarza, dokonywał zbycia majątku upadłej, z uwagi jednak na brak zainteresowania składnikami mienia przedsiębiorstwa, nieruchomości dopiero po kilkukrotnym obniżeniu ceny znajdowały nabywców.

Wiceprezes Sądu wskazała też, że upadła nie współdziałała z syndykiem, a jej działania utrudniały pracę syndyka i w konsekwencji doprowadziły do umniejszenia wartości składników masy upadłości. Nadto, w postępowaniu upadłościowym zostali zaspokojeni wierzyciele rzeczowi w wysokości 25,6% w stosunku do sumy wierzytelności wynikających z list wierzytelności, zaś pozostałe środki uzyskane w wyniku postępowania upadłościowego nie pokryły w pełni jego kosztów, z których największą kwotę stanowiły wynagrodzenia pracowników.

W świetle tych wyjaśnień informuję, że aktualnie Rzecznik Praw Obywatelskich nie znajduje podstaw do dalszej interwencji. Postępowanie upadłościowe dotyczące firmy Pani Iwony Świetlik prowadzone było na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (obecny publikator: Dz. U. z 2015 r., poz. 233). Oznacza to, że w tej sprawie miały zastosowanie rygorystyczne postanowie-

nia o koniecznym zakończeniu działalności gospodarczej niewypłacalnego podmiotu gospodarczego. Dopiero niedawno ustawodawca zmienił swoje stanowisko w tej kwestii i podjął prace legislacyjne zmierzające do wprowadzenia odwrotnej reguły, polegającej na przyznaniu prymatu restrukturyzacji przedsiębiorstw, a nie ich likwidacji. W dniu 15 marca br. Sejm RP uchwalił *ustawę – Prawo restrukturyzacyjne*. Należy zatem wyrazić oczekiwania, że po wejściu w życie tej regulacji, w przyszłości możliwe będzie zachowanie przedsiębiorstwa po ukończeniu postępowania restrukturyzacyjnego, a zatem skutki tego postępowania nie będą aż tak dolegliwe dla przedsiębiorcy.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

**Oświadczenie senatorów Wojciecha Skurkiewicza,
Grzegorza Wojciechowskiego, Jana Marii Jackowskiego,
Roberta Mamąta, Bogdana Pęka, Marka Martynowskiego,
Andrzeja Pająka, Krzysztofa Słonia, Zdzisława Pupa,
Bohdana Paszkowskiego oraz Przemysława Błaszczyka**

skierowane do przewodniczącego Zespołu do spraw wyjaśniania opinii publicznej treści informacji i materiałów dotyczących przyczyn i okoliczności katastrofy lotniczej z dnia 10 kwietnia 2010 r. pod Smoleńskiem Macieja Łaska

Szanowny Panie Ministrze!

Dziękujemy za odpowiedź na oświadczenie z 24 kwietnia 2014 r. dotyczące badania elementów znalezionych w brzozie na miejscu katastrofy smoleńskiej. Prosimy jednak o doprecyzowanie tej odpowiedzi.

Napisał Pan o polskich specjalistach z kilku polskich placówek badawczych, którzy dotarli na miejsce katastrofy 10 i 11 kwietnia i pozostali w Smoleńsku do czasu zakończenia prac przez polskiego akredytowanego przedstawiciela Edmunda Klicha. O ile nam wiadomo, pan Klich był polskim przedstawicielem w komisji MAK, a zatem wskazani specjaliści uczestniczyli w badaniach prowadzonych przez MAK. Nie były to badania prowadzone w ramach prac komisji Millera.

Tymczasem nam chodzi o badania wykonywane w ramach prac polskiej komisji Millera. Pytaliśmy jasno i chcemy mieć jasną odpowiedź: czy Komisja Millera badała brzozę i znajdujące się w niej elementy? Prosimy o wskazanie daty i zakresu tych badań oraz osób je wykonujących. Prosimy o wyjaśnienie, na podstawie jakich badań komisja Millera miała pewność, że znalezione w brzozie elementy zostały w nią wbite wskutek katastrofy?

*Z poważaniem
Wojciech Skurkiewicz
Grzegorz Wojciechowski
Jan Maria Jackowski
Robert Mamąta
Bogdan Pęk*

*Marek Martynowski
Andrzej Pająk
Krzysztof Słoni
Zdzisław Pupa
Bohdan Paszkowski
Przemysław Błaszczyk*

Odpowiedź

Warszawa, 7 lipca 2014 r.

Szanowny Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na Oświadczenie z dnia 12 czerwca 2014 r. uprzejmie informuję, że specjaliści o których mowa pełnili równolegle dwie funkcje: byli członkami Komisji Badania Wypadków Lotniczych Lotnictwa Państwowego oraz doradcami akredytowanego przedstawiciela RP przy komisji MAK. Dodatkowo należy przypomnieć, że pan Edmund Klich do dnia 28 kwietnia 2010 r. pełnił również dwie funkcje: przewodniczącego Komisji Badania Wypadków Lotniczych powołanej do zbadania katastrofy samolotu Tu-154M nr boczny 101 oraz funkcję akredytowanego przedstawiciela RP przy komisji rosyjskiej Międzypaństwowego Komitetu Lotniczego, któremu strona rosyjska powierzyła przeprowadzenie badania technicznego tej katastrofy.

Jak widać z powyższego, strona polska podjęła wszelkie kroki, aby od początku zapewnić członkom polskiej komisji możliwość dostępu nie tylko do miejsca wypadku, ale również innych badań i informacji będących w posiadaniu rosyjskiej komisji. Członkowie tzw. Komisji Millera, pełniąc jednocześnie funkcje doradcy akredytowanego przedstawiciela RP, prowadzili równoległe swoje działania na potrzeby polskiej komisji. Tym samym obawy Państwa Senatorów są nieuzasadnione.

Jednocześnie pragnę poinformować, że informacje te zostały szeroko omówione i podane do publicznej wiadomości na stronie: faktysmolensk.gov.pl.

Z poważaniem

z-ca Przewodniczącego Zespołu
z up. Wiesław Jedynak

Oświadczenie senator Grażyny Sztark

skierowane do minister edukacji narodowej Joanny Kluzik-Rostkowskiej

W związku z ujawnieniem nowych okoliczności mogących mieć wpływ na podjętą przez Panią Minister Edukacji Narodowej decyzję z dnia 4 grudnia 2013 r. o odwołaniu pana Artura Gałęskiego z funkcji dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej proszę o wyjaśnienie następujących okoliczności.

Czy prawdą jest, że osobą kierującą kontrolą przeprowadzoną w CKE przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w okresie od 11 września 2013 r. do 15 listopada 2013 r. był pracownik, wobec którego toczyło się wówczas postępowanie prokuratorskie, w efekcie którego znalazł się on w grupie pięciu osób oskarżonych o poświadczenie nieprawdy oraz fałszowanie podpisów pod dokumentami w związku z zakupem sprzętu komputerowego? Proszę o wskazanie okoliczności dotyczących tej sprawy.

Jednocześnie wskazuję, iż w odpowiedzi otrzymanej na moje oświadczenie z dnia 18 grudnia 2013 r., skierowane do Pani Minister Edukacji Narodowej w sprawie odwołania ze stanowiska dyrektora CKE pana Artura Gałęskiego, podsekretarz stanu Joanna Berdzik napisała, że wobec ujawnienia w trakcie czynności kontrolnych okoliczności wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych kontrolę w dalszej części przeprowadzano w trybie zwykłym i sporządzono projekt wystąpienia pokontrolnego przewidziany dla kontroli przeprowadzanych w trybie zwykłym. W tym miejscu pragnę podkreślić fakt, iż kontrola prowadzona w CKE zakończona została w dniu 15 listopada 2013 r.

W dniu 27 listopada 2013 r. przewodniczący zespołu kontrolującego, pan Bogdan Bazan, przedstawił podsekretarz stanu Joannie Berdzik „Notatkę w sprawie ustaleń kontroli w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej”. Przedmiotowa notatka kończy się stwierdzeniem: „Przedstawiona notatka stanowić będzie podstawę do sporządzenia sprawozdania z kontroli. Zgodnie z ustawą o kontroli w administracji rządowej, sprawozdanie z kontroli podpisuje kierownik jednostki kontrolującej”.

Zarówno sprawozdanie, jak i obligatoryjny obowiązek przedstawienia sprawozdania do podpisu kierownikowi jednostki kontrolowanej są sformułowaniami, które zamieszczone są w rozdziale 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, poświęconym kontroli prowadzonej w trybie uproszczonym.

Z treści wskazywanej notatki wynika wprost, iż przewodniczący zespołu kontrolującego w dniu 27 listopada 2013 r., a więc dwa tygodnie po jej zakończeniu, pozostawał w przekonaniu, iż prowadzona kontrola była kontrolą w trybie uproszczonym, a ujawniony dokument wskazuje wprost, iż do dnia zakończenia kontroli nie została ona przekształcona w kontrolę w trybie zwykłym.

Ujawnione okoliczności, to jest fakt przygotowania przez przewodniczącego zespołu kontrolującego notatki zawierającej zapowiedź sporządzenia sprawozdania z kontroli, a nie projektu wystąpienia pokontrolnego, stoją w sprzeczności z treścią udzielonej mi uprzednio odpowiedzi, albowiem w świetle obowiązujących przepisów oczywiste jest, iż sprawozdanie przygotowuje się w trybie uproszczonym w przypadku braku stwierdzenia nieprawidłowości.

W kontekście przekształcenia, o jakim mowa w udzielonej mi uprzednio odpowiedzi, istotne jest to, iż przekształcenie kontroli z trybu uproszczonego w tryb zwykły następuje wyłącznie w trakcie czynności kontrolnych, vide art. 53 cytowanej ustawy, a w opisywanym przypadku kontrola była już zakończona.

Zatem skoro przewodniczący zespołu kontrolującego, pan Bogdan Bazan, w dniu 27 listopada 2013 r., czyli po dwóch tygodniach od zakończenia kontroli, pisze do pani podsekretarz stanu Joanny Berdzik w notatce o sporządzeniu sprawozdania, komisja nie mogła prowadzić kontroli w trybie zwykłym.

Ujawnione tu okoliczności budzą wątpliwości i stawiają pod znakiem zapytania przestrzeganie przepisów prawa w kierowanym przez Panią resorcie.

Z wyrazami szacunku
Grażyna Sztark

Odpowiedź

Warszawa, 10 lipca 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z pismem z dnia 16 czerwca 2014 r. (znak: BPS/043-56-2442/14), przekazującym oświadczenie złożone przez senator Grażynę Sztark podczas 56. posiedzenia Senatu RP w dniu 12 czerwca 2014 r., skierowane do Ministra Edukacji Narodowej, przedstawiam następujące stanowisko.

Pierwszą kwestią, którą pragnę wyjaśnić, jest zmiana trybu kontroli prowadzonej w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (CKE), tj. zmiana kontroli prowadzonej w trybie uproszczonym, kończącej się sporządzeniem sprawozdania z kontroli, na kontrolę prowadzoną w trybie zwykłym, kończąca się wystąpieniem pokontrolnym.

Kontrola w CKE została zarządzona przez Ministra Edukacji Narodowej na podstawie art. 51 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), jako kontrola w trybie uproszczonym, ze względu na potrzebę sporządzenia informacji dla kierownika jednostki kontrolującej, sprawdzenia informacji zawartych w skargach i wnioskach oraz dokonania analizy dokumentów otrzymanych z CKE.

Czynności kontrolne w jednostce kontrolowanej zostały przeprowadzone w okresie od dnia 11 września 2013 r. do dnia 15 listopada 2013 r.

Zakończenia czynności kontrolnych w jednostce kontrolowanej nie można jednak utożsamiać z zakończeniem kontroli. W świetle art. 52 ust. 4 ustawy o kontroli w administracji rządowej, kontrolę kończy podpisanie przez kierownika jednostki kontrolującej dokumentu pokontrolnego (sprawozdania z kontroli lub wystąpienia pokontrolnego). W przedmiotowej sprawie, po zakończeniu czynności kontrolnych prowadzonych w siedzibie CKE, postępowanie kontrolne było kontynuowane w siedzibie MEN i obejmowało analizę zgromadzonej dokumentacji i przygotowanie dokumentu pokontrolnego. W tym przypadku projekt wystąpienia pokontrolnego został podpisany w dniu 9 grudnia 2013 r., a następnie, po zakończeniu procedury rozpatrywania zastrzeżeń wobec projektu wystąpienia pokontrolnego, w dniu 10 lutego 2014 r. zostało podpisane wystąpienie pokontrolne.

Podczas prowadzonych czynności kontrolnych, kontrolujący zapewnili kierownikowi jednostki kontrolowanej możliwość udzielania odpowiedzi na zadawane przez kontrolujących pytania. Dyrektor CKE miał także możliwość zajęcia stanowiska wobec udostępnionych mu w dniu 14 listopada 2013 r. przez osoby kontrolujące notatek służbowych zawierających ustalenia z kontroli, w tym m.in. informacje wskazujące na możliwość naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Do ustaleń zawartych w tych notatkach służbowych CKE odniosła się w piśmie z dnia 21 listopada 2013 r.

Przed opracowaniem dokumentu pokontrolnego, mając na uwadze bieżące informowanie członków kierownictwa Ministerstwa o ustaleniach wynikających z przeprowadzonej kontroli, w dniu 27 listopada 2013 r. sporządzona została notatka dla Pani Podsekretarz Stanu w MEN Joanny Berdzik, w której przedstawiono ustalenia i wnioski z kontroli. Zawarte w notatce stwierdzenie, że „*Przedstawiona notatka stanowić będzie podstawę do sporządzenia sprawozdania z kontroli. Zgodnie z ustawą o kontroli w administracji rządowej, sprawozdanie z kontroli podpisuje kierownik jednostki kontrolującej*”, nie eliminowało możliwości dokonania zmiany trybu kontroli, gdyż kontrola CKE jeszcze się formalnie nie zakończyła – nie został sporządzony dokument pokontrolny i prowadzona była analiza stanowiska CKE odnośnie do ustaleń kontroli.

Kontrolujący na podstawie zebranych dokumentów z kontroli oraz analizy stanowiska CKE z dnia 21 listopada 2013 r. stwierdzili, że okoliczności wskazują na możliwość naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Mając na uwadze art. 53 ww.

ustawy, zgodnie z którym, *w przypadku ujawnienia w trakcie czynności kontrolnych okoliczności wskazujących na popełnienie przestępstwa, wykroczenia, przestępstwa skarbowego, wykroczenia skarbowego lub naruszenia dyscypliny finansów publicznych kontrolę w dalszej części przeprowadza się w trybie zwykłym*, tryb kontroli został zmieniony na tryb zwykły podczas nadal trwających czynnościach kontrolnych, prowadzonych w siedzibie MEN.

Zmiana trybu kontroli skutkowałą zmianą rodzaju dokumentu pokontrolnego, tj. zamiast sprawozdania z kontroli, sporządzono projekt wystąpienia pokontrolnego, który został przekazany do CKE w dniu 10 grudnia 2013 r.

Zgodnie z art. 39 ustawy o kontroli w administracji rządowej, kopia projektu wystąpienia pokontrolnego została przekazana również Panu Arturowi Gałęskiemu, byłemu kierownikowi jednostki kontrolowanej.

Po zakończeniu procedury odwoławczej, w dniu 10 lutego 2014 r. sporządzone zostało wystąpienie pokontrolne.

Należy przy tym podkreślić, że w ramach kontroli prowadzonej w trybie zwykłym kierownik jednostki kontrolowanej ma prawo przedstawienia zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego, które są następnie rozpatrywane przez kierownika komórki do spraw kontroli. W przypadku kontroli w trybie uproszczonym kierownik jednostki kontrolowanej, w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania, ma prawo przedstawić do niego stanowisko, co nie wstrzymuje realizacji ustaleń kontroli.

Pragnę przy tym sprostować zawartą w oświadczeniu Pani Senator opinię wskazującą na brak możliwości zawarcia w sprawozdaniu z kontroli – dokumencie kończącym kontrolę w trybie uproszczonym – nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli. W świetle obowiązujących przepisów sprawozdanie z kontroli zawiera opis ustalonego stanu faktycznego, jego ocenę, a także, w razie potrzeby, zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej. Przepisy ustawy o kontroli w administracji rządowej nie obligują do sporządzania sprawozdania z kontroli wyłącznie w przypadkach ustalenia pozytywnej oceny jednostki kontrolowanej.

Odnosząc się do zawartego w oświadczeniu Pani Senator zdania: *„Zatem skoro przewodniczący zespołu kontrolującego, pan Bogdan Bazan, w dniu 27 listopada 2013 r., czyli po dwóch tygodniach od zakończenia kontroli, pisze do pani podsekretarz stanu Joanny Berdzik w notatce o sporządzeniu sprawozdania, komisja nie mogła prowadzić kontroli w trybie zwykłym”*, uprzejmie wyjaśniam, że zgodnie z art. 52 ust. 1 ww. ustawy, kontrolę w trybie uproszczonym prowadzi się zgodnie z przepisami dotyczącymi kontroli w trybie zwykłym, z wyjątkiem przepisów dotyczących programu kontroli i sporządzania wystąpienia pokontrolnego.

Kontrolujący, zgodnie z tym przepisem, prowadząc kontrolę wszczętą w trybie uproszczonym zobligowani byli do przeprowadzania czynności kontrolnych tak jak w trybie zwykłym. Dokonana w trakcie trwania kontroli zmiana trybu kontroli nie miała żadnego wpływu na sposób przeprowadzania czynności kontrolnych w CKE.

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia, należy stwierdzić, że kontrola w CKE została przeprowadzona zgodnie z przepisami ustawy o kontroli w administracji rządowej.

Odnosząc się do zawartej w oświadczeniu Pani Senator prośby o wskazanie okoliczności dotyczących postępowania prokuratorskiego wobec kierownika zespołu kontrolującego, przedstawiam poniższą informację.

W 2006 r. Najwyższa Izba Kontroli na wniosek Ministra Edukacji i Nauki przeprowadziła kontrolę, której celem była ocena prawidłowości dostaw do szkół i placówek oświatowych zamówionego centralnie przez ministerstwo sprzętu komputerowego i oprogramowania. Kontrolą objęto lata: 2005 i I półrocze 2006 r. W związku z wykazanymi w trakcie postępowania kontrolnego nieprawidłowościami, Minister Edukacji Narodowej złożył w 2006 r. zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Prowadząc postępowanie w tej sprawie Prokuratura poinformowała w 2012 r. o wszczęciu śledztwa przeciwko ww. pracownikowi MEN. Pismem z 6 grudnia 2013 r. Prokuratura zawiadomiła Ministerstwo Edukacji Narodowej, że prowadzone śledztwo zostało zamknięte. W kolejnym piśmie z 20 grudnia 2013 r. Prokuratura zawiadomiła

Ministerstwo Edukacji Narodowej, że w omawianej sprawie został przesłany do Sądu Okręgowego w Warszawie akt oskarżenia przeciwko Jadwidze R. i innym.

Pragnę podkreślić, że ww. postępowanie prokuratorskie nie ma związku z kontrolą przeprowadzoną w CKE.

Na kierownika zespołu kontrolującego został wybrany urzędnik służby cywilnej posiadający wymagane kompetencje i doświadczenie, wynikające z wieloletniego stażu w Ministerstwie. Wysoka jakość pracy tego urzędnika znajdowała swoje odzwierciedlenie w najwyższych ocenach jakie osoba ta otrzymała podczas przeprowadzonych okresowych ocen członków korpusu służby cywilnej.

Sytuacja prawna ww. urzędnika nie ma żadnego związku z obowiązkami realizowanymi na zajmowanych przez niego stanowiskach pracy i nie można jej wiązać z kontrolą w CKE będącą przedmiotem oświadczenia Pani Senator.

Pragnę poinformować, że przedstawione przez Panią Senator w oświadczeniu kwestie dotyczące postępowania prokuratorskiego wobec kierownika zespołu kontrolującego, jak też zmiany trybu kontroli prowadzonej w CKE – wskazane jako nowe okoliczności – nie miały żadnego wpływu na decyzję z dnia 4 grudnia 2013 r. o odwołaniu Pana Artura Gałęskiego z funkcji dyrektora CKE.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA
EDUKACJI NARODOWEJ
Joanna Berdzik
Podsekretarz Stanu

**Oświadczenie senatorów Grzegorza Wojciechowskiego,
Jana Marii Jackowskiego, Bogdana Pęka,
Marka Martynowskiego, Andrzeja Pająka,
Krzysztofa Słonia, Bohdana Paszkowskiego,
Zdzisława Pupy oraz Wojciecha Skurkiewicza**

skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra gospodarki Janusza Piechocińskiego

Szanowny Panie Premierze!

Zwracamy się z uprzejmą prośbą o informację w zakresie stanu prac w resorcie gospodarki nad ustawą przesyłową. Prosimy także o wyjaśnienie, na jakich zasadach odbywała się powszechna elektryfikacja w latach 40., 50. i 60. ubiegłego wieku, a w szczególności jaki był udział rolników zarówno w formie pieniężnej, jak i w formie wykonania określonych robót. Czy za te prace lub za wyłożone środki pieniężne była jakaś rekompensata w późniejszym okresie? Według naszych ustaleń obowiązkiem rolników było wykonanie wykopów pod słupy elektryczne oraz użyczenie pod nie gruntu.

Z góry dziękujemy za przekazanie szczegółowych wyjaśnień.

*Z poważaniem
Grzegorz Wojciechowski
Jan Maria Jackowski
Bogdan Pęk
Marek Martynowski*

*Andrzej Pająk
Krzysztof Słoń
Bohdan Paszkowski
Zdzisław Pupa
Wojciech Skurkiewicz*

Odpowiedź

Warszawa, 10 lipca 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie złożone przez senatora Grzegorza Wojciechowskiego wspólnie z innymi senatorami podczas 56. posiedzenia Senatu RP w sprawie prac nad projektem ustawy o korytarzach przesyłowych (wystąpienie Marszałka Senatu z dnia 16 czerwca 2014 r., sygn. BPS/043-56-2443/14) przedstawiam następujące stanowisko wobec postawionych kwestii:

- 1. Prośba o informację w zakresie stanu prac w resorcie gospodarki nad ustawą przesyłową.*
- 2. Prośba o wyjaśnienie, na jakich zasadach odbywała się powszechna elektryfikacja w latach 40., 50. i 60. ubiegłego wieku, a w szczególności, jaki był udział rolników zarówno w formie pieniężnej, jak i w formie wykonania określonych robót. Czy za te prace lub za wyłożone środki pieniężne była jakaś rekompensata w późniejszym okresie?*

Prace nad projektem ustawy o korytarzach przesyłowych zostały podjęte z własnej inicjatywy przez Ministerstwo Gospodarki ponad 4 lata temu. W tym czasie przeprowadzono szereg spotkań i uzgodnień z resortami oraz partnerami społecznymi, w wyniku których powstawały nowe wersje przedmiotowej regulacji. W prace nad projektem ustawy zaangażowani byli nie tylko przedstawiciele administracji publicznej, ale także organizacje społeczne i zawodowe, których przywołana wyżej ustawa dotyczy.

W maju 2011 r. projekt został po raz pierwszy skierowany pod obrady stałego Komitetu Rady Ministrów. Następnie w styczniu 2012 r. Ministerstwo Gospodarki przesłało projekt do ponownych uzgodnień międzyresortowych i społecznych, po czym w grudniu 2012 r. projekt został ponownie skierowany pod obrady stałego Komitetu Rady Ministrów. Ze względu na szereg uwag, jakie zostały zgłoszone przez poszczególne resorty, nie został on rozpatrzony. Ponowne skierowanie poprawionego projektu pod obrady stałego Komitetu Rady Ministrów w 2013 r. spowodowało zgłoszenie kolejnych istotnych uwag, a tym samym konieczność dalszej ich analizy i uzgadniania.

Pragnę również podkreślić, że Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 11 lutego 2014 r., postanowiła, że ministrem właściwym w zakresie przygotowania projektu ustawy o korytarzach przesyłowych oraz przedstawienia projektu ustawy pod obrady Rady Ministrów będzie Minister Infrastruktury i Rozwoju. W związku z tym faktem, zakończono prace nad przedmiotowym projektem w Ministerstwie Gospodarki oraz całość sprawy została przekazana do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju.

W odniesieniu do kwestii powszechnej elektryfikacji w latach 40., 50. i 60. ubiegłego wieku, pragnę przekazać następujące wyjaśnienia.

Początki elektryfikacji na terenach Polski przypadają na koniec XIX w. Jednak dopiero w końcu lat dwudziestych ubiegłego wieku zaczęto doceniać szanse jakie może dać umasowienie korzystania z energii elektrycznej. Pierwszym aktem prawnym dotyczącym elektryfikacji było rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o popieraniu elektryfikacji¹. Przyznawano w nim ulgi przedsiębiorcom, którzy wybudowali lub rozbudowywali i eksploatowali wytwórcze zakłady elektryczne o określonej w rozporządzeniu mocy lub wybudowali i eksploatowali linie energetyczne o napięciu znamionowym co najmniej 30 kV. Spod działania przepisów wspomnianego rozporządzenia wyłączono teren województwa śląskiego.

Przed wybuchem II wojny światowej nie było państwowego planu elektryfikacji, opartego na wskazaniach gospodarczych i planach inwestycyjnych, zabezpieczonych odpowiednimi środkami finansowymi. W 1939 r. w granicach ówczesnej Polski zelektryfikowane były 1263 wsie, co stanowiło ok. 3% ogółu wsi polskich. W okresie okupacji zelektryfikowano ok. 500 wsi w granicach Polski sprzed 1939 r. Po zakończeniu II wojny światowej Polska przejęła na ziemiach zachodnich i północnych 1680 zelektryfikowanych wsi (z 8600 zarejestrowanych w ewidencjach niemieckich jako zelektryfikowane)².

Po zakończeniu wojny prace związane z elektryfikacją wsi rozpoczęto w 1945 r. Początkowo były one wykonywane siłami terenowych służb energetycznych – zakładów sieciowych. Ponadto zaczęto reelektryfikację wsi na ziemiach zachodnich i północnych oraz organizację energetycznych przedsiębiorstw budowlano-montażowych. W 1946 r. Centralny Zarząd Energetyki, Społeczne Przedsiębiorstwo Budowlane i Związek Samopomocy Chłopskiej ustaliły jednolity system finansowania, wykonawstwa i współpracy przy elektryfikacji wsi.

W jego ramach w Centralnym Zarządzie Energetyki został stworzony specjalny Wydział Elektryfikacji Wsi, a w Zjednoczeniach Energetycznych utworzono odpowiednie wydziały elektryfikacji wsi. W 1947 r. opracowano pierwszy plan inwestycyjny elektryfikacji wsi. Powstawały społeczne komitety elektryfikacji wsi, a państwo przeznaczyło na cel elektryfikacji środki finansowe równe 1/3 kwot wnoszonych przez użytkowników wiejskich. Podział prac i nakładów przedstawiał się następująco: zakłady sieciowe, podległe Centralnemu Zarządowi Energetyki zakładały w poszczególnych miejscowościach linie wysokiego i niskiego napięcia, sfinansowanie i wykonanie instalacji niskiego napięcia zostawiano użytkownikom wiejskim. W ówczesnych warunkach, przy braku materiałów, wykonawców, a nieraz również środków finansowych, bywało, że kosztowna instalacja wysokiego napięcia pozostawała niewykorzystana.

¹ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o popieraniu elektryfikacji (Dz. U. Nr 85, poz. 633).

² Stanisław Andrzejewski, Tadeusz Sapiński: *Rozwój energetyki w PRL*. Warszawa: Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, 1970 r.

Prace elektryfikacyjne prowadziły w tym czasie także Przedsiębiorstwa Robót Elektryfikacyjnych i Spółdzielnie Budownictwa Wiejskiego. W latach 1945–1949 zelektryfikowano 11456 wsi, co stanowiło ok. 27% ogólnej liczby wsi w Polsce.

Ustawa z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli³ była pierwszą i jedyną powojenną ustawą dotyczącą elektryfikacji. W myśl art. 1 pkt 1 tej ustawy powszechna elektryfikacja obejmowała „*doprowadzenie przewodów elektrycznych napięcia użytkowego do budynków mieszkalnych i gospodarczych oraz założenie w tych budynkach wewnętrznego urządzenia odbiorczego*”. Zadania kształtowania i realizacji polityki elektryfikacji wsi zostały przekazane Ministerstwu Rolnictwa i wydziałom rolniczym Prezydium Rad Narodowych. Dla realizacji tych zadań stworzono Centralny Zarząd Elektryfikacji Rolnictwa, przemianowany później w Zjednoczenie Elektryfikacji Rolnictwa i jego terenowe organy – Przedsiębiorstwa Elektryfikacji Rolnictwa.

29 września 1950 r. Minister Przemysłu Ciężkiego i Minister Finansów wydali rozporządzenie w sprawie świadczeń osobistych i rzeczowych na cele powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli⁴. Prezydium gminnych rad narodowych zostały upoważnione do wyznaczania spośród mieszkańców wsi i osiedli objętych powszechną elektryfikacją osób zobowiązanych do wykonywania prostych prac lub dostarczenia podwód, kwater dla pracowników lub pomieszczeń na sprzęt i materiały. Za te świadczenia należało się wynagrodzenie, płatne przez zjednoczenia energetyczne na podstawie wykazów przedstawianych przez prezydium gminnej rady narodowej.

Zagadnienie zakresu zakładania urządzeń odbiorczych w budynkach objętych powszechną elektryfikacją wsi i osiedli uregulowano zarządzeniem Ministra Rolnictwa w 1959 r.⁵ Gospodarstwa zostały podzielone na trzy kategorie według klucza dochodowości i odpowiednio przysługiwało zainstalowanie od dwóch do czterech punktów świetlnych, gniazda wtykowego w mieszkaniu i pomieszczeniu gospodarskim. W tym zarządzeniu wskazano również zakres elektryfikacji zagród – odległe od głównych linii mogły przy elektryfikacji być pominięte.

Kwestia odpłatności za doprowadzenie energii elektrycznej była doprecyzowana dwukrotnie uchwałami rady ministrów – w roku 1959⁶ i w 1988⁷.

W pierwszej kolejności elektryfikowane były miejscowości o zwartej zabudowie, natomiast w późniejszym czasie miejscowości o zabudowie rozproszonej. Dla przykładu: w 1956 r. długość linii niskiego napięcia, przypadająca na 1 gospodarstwo rolne, wynosiła średnio 61,4 m, podczas gdy w 1966 r. – 106 m. Z długością linii niskiego napięcia związana jest liczba stacji transformatorowych i linii średniego napięcia.

Elektryfikacja w poszczególnych rejonach Polski przebiegała z różną szybkością, co wynikało tak z różnego stopnia zelektryfikowania w 1945 r., jak i z różnego stopnia nasilenia prac elektryfikacyjnych w zależności od znaczenia poszczególnych województw w produkcji rolniczej. W 1967 r. ok. 740 tys. gospodarstw, głównie w województwach centralnych i południowo-wschodnich, nie miało jeszcze doprowadzonej energii elektrycznej. Wraz z gospodarstwami elektryfikowane były obiekty infrastrukturalne (szkoły, ośrodki zdrowia, kościoły itp.) oraz gospodarcze (np. młyny). Stopień ich zelektryfikowania w 1967 r. szacuje się na 85%. Państwowe Gospodarstwa Rolne (w liczbie ok. 8500), Powiatowe Ośrodki Maszynowe i Rolnicze Spółdzielnie Produkcyjne były zelektryfikowane praktycznie w 100%.

³ Ustawa z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli (Dz. U. Nr 28, poz. 256).

⁴ Rozporządzenie Ministrów Przemysłu Ciężkiego i Finansów z dnia 29 września 1959 r. w sprawie świadczeń osobistych i rzeczowych na cele powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli (Dz. U. Nr 45, poz. 420).

⁵ Zarządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 8 maja 1959 r. w sprawie zakładania urządzeń odbiorczych w budynkach objętych powszechną elektryfikacją wsi i osiedli (M. P. Nr 72, poz. 382).

⁶ Uchwała nr 480 Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 1959 r. w sprawie opłat elektryfikacyjnych pobieranych przy powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli (M. P. Nr 103, poz. 554).

⁷ Uchwała nr 32 Rady Ministrów z dnia 8 lutego 1988 r. w sprawie opłaty elektryfikacyjnej pobieranej przy powszechnej elektryfikacji wsi (M. P. Nr 9, poz. 74).

Tabela. Liczba zelektryfikowanych indywidualnych gospodarstw rolnych w poszczególnych latach

Rok	Liczba zelektryfikowanych gospodarstw	Procent ogółu gospodarstw [%]
1950	708 000	20,9
1956	1 407 000	36,9
1960	2 258 000	58,3
1966	3 073 000	79,2
1967	3 151 000	81,1

Źródło: Lech Bożentowicz: Wiejskie sieci elektroenergetyczne – budowa i doświadczenia użytkowania, Aktualne problemy elektryfikacji wsi i rolnictwa nr 153, Centralne Kolegium Sekcji Energetyki SEP, s. 17–28.

Pod koniec lat sześćdziesiątych uznano, że zakończono elektryfikację osiągając zelektryfikowanie około 96% ogółu gospodarstw. Pozostały niezelektryfikowane pojedyncze zagrody oddalone znacznie od głównych skupisk (enklawy leśne, obszary górskie, nadrzeczne)⁸.

Warto również zaznaczyć, że uczestnicy procesu elektryfikacji wsi i osiedli, zarówno organizatorzy, jak i monterzy w swych wspomnieniach z tego okresu często podkreślają otrzymywane poparcie mieszkańców i pomoc przy pracach elektryfikacyjnych. By przyspieszyć elektryfikację swojego osiedla często włączali się nie tylko radni z rad narodowych, ale także nauczyciele i księża. Powoływano komitety elektryfikacyjne, które zabiegały o możliwie najszybsze zbudowanie linii energetycznej i podłączenie rolniczych gospodarstw⁹. Podłączenie zasilania kończyło się bardzo często wioskowymi imprezami różniącymi się od dożynek tylko charakterem obrzędów¹⁰. We wspomnieniach energetyków nie odnotowano przypadków, aby na życzenie gospodarza omijano jego zagrodę, elektryfikowanie wsi przedstawia się jako radosne, wręcz entuzjastycznie przyjmowane wydarzenie.

Z poważaniem

MINISTER

z up. Tomasz Tomczykiewicz
Sekretarz Stanu

⁸ Lech Bożentowicz: Wiejskie sieci elektroenergetyczne – budowa i doświadczenia użytkowania, Aktualne problemy elektryfikacji wsi i rolnictwa nr 153, Centralne Kolegium Sekcji Energetyki SEP, s. 17–28.

⁹ Henryk Kiereta, Karol Dolata: Historia Rejonu Dystrybucji Września, Grupa Energetyczna ENEA SA Poznań, Września, 2003 r.; Zbigniew Bicki: Z energią przez życie, Energy Management and Conservation Agency SA, Warszawa, 2013 r.

¹⁰ Ryszard Drozd: Od Sasa do lasa, Lublin, czyli wspomnienia emeryta, Lublin 2011 r.

**Oświadczenie senatorów Grzegorza Wojciechowskiego,
Bogdana Pęka, Krzysztofa Słonia, Marka Martynowskiego,
Andrzeja Pająka, Bohdana Paszkowskiego, Zdzisława Pupy,
Jana Marii Jackowskiego, Wojciecha Skurkiewicza
oraz Przemysława Błaszczyka**

skierowane do ministra rolnictwa i rozwoju wsi Marka Sawickiego

Szanowny Panie Ministrze!

Według danych Komisji Europejskiej Polska ma zapłacić około 47 milionów euro kary za przekroczenie kwoty mlecznej w roku kwotowym 2013/2014. Kara ta obciąży rolników dostawców mleka. Konieczność zapłaty tak wysokiej kary będzie dla polskich rolników wielkim obciążeniem. Należy podkreślić, że system kwotowania produkcji mleka w UE dobiega końca i trudno pogodzić się z faktem, że polscy rolnicy miałoby w tym końcowym okresie kwotowania ponosić tak wielkie obciążenia.

W związku z tą sytuacją mamy do Pana Ministra następujące pytanie: czy podjął Pan działania polityczne i prawne zmierzające do anulowania wspomnianej kary i nieobciążania rolników trudnymi do udźwignięcia konsekwencjami finansowymi, a jeśli tak, to jakie?

*Grzegorz Wojciechowski
Bogdan Pęk
Krzysztof Słoń
Marek Martynowski
Andrzej Pająk*

*Bohdan Paszkowski
Zdzisław Pupa
Jan Maria Jackowski
Wojciech Skurkiewicz
Przemysław Błaszczyk*

Odpowiedź

Warszawa, 26 czerwca 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

W nawiązaniu do pisma z dnia 16 czerwca 2014 r. znak: BPS/043-56-2444/14, przekazującego tekst oświadczenia złożonego przez Senatora RP Pana Grzegorza Wojciechowskiego wspólnie z innymi senatorami podczas 56. posiedzenia Senatu RP w dniu 12 czerwca 2014 r. w sprawie podjętych działań politycznych i prawnych zmierzających do niepłacenia przez producentów mleka opłaty za przekroczenie kwot mlecznych w roku kwotowym 2013/2014, uprzejmie informuję, co następuje.

Obowiązek zapłaty opłaty z tytułu przekroczenia przez producenta mleka kwoty indywidualnej w sytuacji przekroczenia kwoty krajowej wynika wprost z przepisów wspólnotowych. Zgodnie z art. 78 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. *ustanawiającego wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”)* [Dz. Urz. UE L 299 z 16.11.2007, str. 1, z późn. zm.], za opłatę z tytułu nadwyżek wynikającą z przekroczenia kwoty krajowej, co stwierdzono na szczeblu krajowym, oddzielnie dla dostaw i dla sprzedaży bezpośredniej, państwa członkowskie odpowiadają przed Wspólnotą, i w okresie między dniem 16 października a dniem 30 listopada po upływie danego dwunastomiesięcznego okresu wpłacają ją, w 99% należnej sumy, do Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwa-

rancji (EFRG). Na podstawie art. 79 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 opłata z tytułu nadwyżek zostaje w całości rozdzielona pomiędzy producentów, którzy przyczynili się do przekroczenia. Przepisy wspólnotowe nie przewidują możliwości odstąpienia od nakładania opłaty za przekroczenie kwot krajowych.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi od końca 2012 r. podejmuje na forum UE działania ukierunkowane na niepłacenie lub zmniejszenie obciążeń finansowych za przekraczanie kwot indywidualnych przez producentów mleka poprzez zmianę obowiązujących przepisów prawnych regulujących kwotowanie produkcji mleka w sposób niepodważający funkcjonowanie tego systemu. W tym celu wystąpiono dwukrotnie do Komisji Europejskiej – w listopadzie 2012 r. oraz w listopadzie 2013 r. – o umożliwienie Polsce dokonania na szczeblu krajowym konwersji niewykorzystanej kwoty sprzedaży bezpośredniej w ilości 70 mln kg na kwotę krajową dostaw oraz prowadzono z Komisją dwustronne rozmowy w tym zakresie.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, mając na uwadze ryzyko przekroczenia przez Polskę krajowej kwoty mlecznej dostaw w roku kwotowym 2012/2013 oraz zachodzące procesy restrukturyzacyjne zarówno po stronie produkcji, jak i przetwórstwa mleka, wystąpiło do Komisji Europejskiej ze stosownym wnioskiem w listopadzie 2012 r. Komisja, odpowiadając na powyższy wniosek, wyraziła poparcie dla zachodzących w Polsce procesów restrukturyzacyjnych, niemniej jednak podkreśliła, że wprowadzenie takiej możliwości wiązałoby się ze zmianą rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007. Następnie, w styczniu 2013 r. – z uwagi na konieczność podjęcia wszelkich możliwych środków mających na celu zwiększenie krajowej kwoty dostaw w ramach limitu krajowej kwoty mlecznej – nawiązując do dotychczasowych konsultacji z Komisją w sprawie ww. konwersji, Ministerstwo wystąpiło do Komisji o zajęcie stanowiska, czy w świetle przepisów wspólnotowych państwo członkowskie może ustanowić zasady przydziału kwot z krajowej rezerwy, które umożliwiłyby dostawcy hurtowemu otrzymanie kwoty z krajowej rezerwy sprzedaży bezpośredniej, a następnie zawnioskowanie o dokonanie konwersji tej kwoty na dostawy (np. ze względu na fakt przekraczania/pełnego wykorzystywania indywidualnej kwoty dostaw). W odpowiedzi na powyższy wniosek Komisja wskazała, że ww. przyznanie kwot z krajowej rezerwy musi być ocenione na podstawie obiektywnych kryteriów (ustanowionych przez państwo członkowskie), a następnie należy upewnić się, że przedmiotowa konwersja przyznanej kwoty sprzedaży bezpośredniej na kwotę dostaw wynika z odpowiednio uzasadnionego wniosku producenta. Jednocześnie Komisja podkreśliła, że należy dopełnić staranności w ramach dwóch ww. etapów, tak aby uniknąć sytuacji, prowadzącej *de facto* do obejścia podziału pomiędzy kwotę dostaw a kwotę sprzedaży bezpośredniej w ramach kwoty krajowej.

W listopadzie 2013 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi ponownie zwrócił się do Komisarza UE ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Pana Daciana Ciolosa – przedstawiając stosowne uzasadnienie faktyczne i prawne – o podjęcie działań legislacyjnych umożliwiających Polsce dokonanie na szczeblu krajowym konwersji niewykorzystanej kwoty krajowej sprzedaży bezpośredniej w ilości 70 mln kg na kwotę krajową dostaw. We wniosku wskazano m.in., że od początku kwotowania produkcji mleka Polska po raz drugi – w roku kwotowym 2012/2013 – przekroczyła kwotę krajową dostaw (+0,14%), efektywnie wykorzystuje kwotę krajową dostaw przy jednoczesnym bardzo niskim – i corocznie malejącym – wykorzystywaniu kwoty krajowej sprzedaży bezpośredniej (na poziomie 46,8% w roku kwotowym 2012/2013), a procesy restrukturyzacyjne są kontynuowane. Podkreślono, że zamrożenie rezerwy krajowej sprzedaży bezpośredniej nie znajduje uzasadnienia i hamuje te procesy, a dokonanie na poziomie krajowym konwersji części kwoty pozostającej w rezerwie krajowej sprzedaży bezpośredniej do kwoty krajowej dostaw umożliwiłoby wykorzystanie przyznanej Polsce kwoty krajowej. W świetle powyższego zawnioskowano do Komisji o podjęcie – analogicznie jak w 2006 r. – działań legislacyjnych ukierunkowanych na zmianę rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007, a następnie usankcjonowanie w drodze rozporządzenia, podziału kwot dokonanego na wniosek Polski. W odpowiedzi na powyższy wniosek Komisja powtórzyła swoje stanowisko, w tym w zakresie ograniczeń czasowych związanych z przyjęciem odpowiednich przepisów, jak również w kontekście zniesienia systemu kwot mlecznych w 2015 r.

Od początku 2014 r. Polska podejmuje na forum Unii Europejskiej kolejne działania ukierunkowane na przyjęcie przez Komisję Europejską dodatkowych środków tzw. „miękkiego lądowania” w związku z wygaśnięciem kwot mlecznych w dniu 1 kwietnia 2015 r. Podczas posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 17 lutego 2014 r. Polska zawnioskowała o przyjęcie efektywnych rozwiązań – możliwych do realizacji pod względem ram czasowych – skutkujących ograniczeniem sankcji finansowych za przekraczanie kwot i przygotowujących producentów mleka do prowadzenia działalności po zniesieniu kwotowania produkcji mleka. Wskazano, że takim rozwiązaniem może być korekta współczynnika tłuszczowego wymagająca zmiany rozporządzenia Komisji nr 595/2004 z dnia 30 marca 2004 r. *ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1788/2003 ustanawiającego opłatę wyrównawczą w sektorze mleka i przetworów mlecznych* (Dz. Urz. UE L 94 z 31.03.2004, str. 22, z późn. zm.). Przyjęcie takiego rozwiązania skutkowałoby zmniejszeniem dostaw referencyjnych i miałyby znaczący wpływ na zmniejszenie stopnia wykorzystania przez Polskę kwoty krajowej dostaw. Podczas ww. posiedzenia Rady UE za korektą współczynnika tłuszczowego opowiedziało się także wiele pozostałych państw członkowskich.

Następnie, podczas posiedzenia Rady UE w marcu 2014 r. Polska, wspólnie z dwięcioma państwami członkowskimi, tj. Niemcami, Holandią, Austrią, Irlandią, Danią, Łotwą, Estonią, Belgią i Luksemburgiem, przedłożyła pisemny wniosek w sprawie potrzeby zapewnienia „miękkiego lądowania” dla sektora mleczarskiego przez dostosowanie tzw. współczynników korekty zawartości tłuszczu w związku z wygaśnięciem systemu kwot mlecznych w dniu 1 kwietnia 2015 r. Zastosowanie takiego rozwiązania ograniczyłoby sankcje finansowe za przekroczenie kwot, które są nieuzasadnione w sytuacji, gdy producenci dostosowują się do nowych warunków po zniesieniu kwot mlecznych. Przedłożony wniosek został poparty również przez Cypr. W następstwie dyskusji na forum Rady UE nt. dodatkowych środków „miękkiego lądowania”, prezydencja grecka podczas posiedzenia Rady UE w czerwcu 2014 r. przedłożyła *projekt konkluzji Rady na temat przyszłości sektora mleczarskiego*, w którym Rada zachęca Komisję do podjęcia określonych działań w kontekście zniesienia kwotowania produkcji mleka oraz przyszłych możliwości i wyzwań dla sektora mleczarskiego, obejmujących m.in. postulat Polski i pozostałych 10 państw. Konkluzje nie uzyskały jednak wymaganej większości kwalifikowanej (o co zabiegała Komisja), a sprzeciw wobec dostosowania współczynników korekty zawartości tłuszczu zgłosiło 11 państw członkowskich. Jest to grupa państw, które nie wykorzystują przyznaných kwot mlecznych a zgłaszany sprzeciw wobec dodatkowym środkiem „miękkiego lądowania” uzasadniają tym, że decyzje w powyższej sprawie zapadły już w 2008 r. podczas przeglądu WPR (wówczas podjęto m.in. decyzję o corocznym, przez okres pięciu kolejnych lat kwotowych od dnia 1 kwietnia 2009 r., jednoprocetowym zwiększaniu kwot mlecznych we wszystkich państwach członkowskich w związku z wygaśnięciem kwot mlecznych) i nie powinny być zmienione w kontekście zachowania pewności prawa. Ponadto wskazują, że dostosowanie współczynników korekty zawartości tłuszczu faworyzowałoby producentów przekraczających kwoty, a redukcja opłat za przekroczenie kwot skutkowałaby zmniejszeniem wpływów do budżetu unijnego. Dyskusja w tym zakresie będzie prawdopodobnie kontynuowana w lipcu 2014 r., gdy przewodnictwo w Radzie UE obejmą Włochy. Polska – tak jak do tej pory – będzie aktywnie zabiegała na forum Rady UE oraz w rozmowach bilateralnych z innymi państwami członkowskimi o poparcie propozycji dostosowania współczynników korekty zawartości tłuszczu, wychodzącej naprzeciw producentom mleka przygotowującym się do prowadzenia działalności po zniesieniu kwotowania produkcji mleka.

Z poważaniem

z up. MINISTRA ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI
Podsekretarz Stanu
Tadeusz Nalewajk

**Oświadczenie senatorów Grzegorza Wojciechowskiego,
Jana Marii Jackowskiego, Roberta Mamąta,
Bogdana Pęka, Marka Martynowskiego, Andrzeja Pająka,
Krzysztofa Słonia, Bohdana Paszkowskiego, Zdzisława Pupy,
Wojciecha Skurkiewicza oraz Przemysława Błaszczyka**

skierowane do ministra zdrowia Bartosza Arłukowicza

Szanowny Panie Ministrze!

Zwracamy się z prośbą o informację w zakresie stanowiska resortu zdrowia odnośnie do lokalizacji turbin wiatrowych, ich odległości od miejsca zamieszkania.

Z góry dziękujemy za przekazanie szczegółowych wyjaśnień.

*Z poważaniem
Grzegorz Wojciechowski
Jan Maria Jackowski
Robert Mamąta
Bogdan Pęk
Marek Martynowski*

*Andrzej Pająk
Krzysztof Słoń
Bohdan Paszkowski
Zdzisław Pupa
Wojciech Skurkiewicz
Przemysław Błaszczyk*

Odpowiedź

Warszawa, 2014.07.01

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na oświadczenie Pana Grzegorza Wojciechowskiego, Senatorsa Rzeczypospolitej Polskiej złożone wspólnie z innymi Senatorami podczas 56. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 12 czerwca 2014 r., w sprawie lokalizacji turbin wiatrowych, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Na wstępie pragnę zaznaczyć, że w 2004 r. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) w raporcie „*Energy, sustainable development and health*” z 4. Konferencji Ministrów Środowiska i Zdrowia, która miała miejsce w 2004 r., wskazała, że energia wiatrowa charakteryzuje się najniższym poziomem wpływu na zdrowie i środowisko spośród wszystkich analizowanych źródeł energii.

W przeciwieństwie do elektrowni konwencjonalnych (wykorzystujących proces spalania paliw kopalnych do produkcji energii), praca turbiny wiatrowej nie powoduje emisji zanieczyszczeń do atmosfery, w tym dwutlenku węgla (gazu cieplarnianego).

Identyczna ilość energii, wyprodukowanej przez elektrownie konwencjonalne i turbiny wiatrowe pokazuje wielkość potencjału redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza. Potencjał ten zależy, z jednej strony od rodzaju i jakości stosowanych paliw oraz rodzaju i skuteczności procesów spalania i usuwania zanieczyszczeń u źródła w elektrowniach konwencjonalnych, zaś z drugiej strony od liczby turbin wiatrowych i ich efektywnego czasu pracy.

Jedno z badań (BTM Consult 1999), sugeruje, że do roku 2025 energia wiatrowa może zapobiegać emisji 1,4–2,5 gigaton dwutlenku węgla rocznie. Niemniej jednak wzrost wykorzystania energii odnawialnej na terenie kraju, w tym dynamiczny rozwój

energetyki wiatrowej, przyczynia się do powstawania na obszarze i w sąsiedztwie lokalizacji ww. przedsięwzięć szeregu zjawisk, w tym uciążliwości dotychczas niespotykanych lub występujących w niewielkiej skali.

Największe wątpliwości budzą zagadnienia związane z potencjalnym szkodliwym oddziaływaniem generowanego przez turbiny wiatrowe hałasu, w tym hałasu infradźwiękowego oraz promieniowania elektromagnetycznego, występowania efektów migotania cieni i refleksów światła, możliwości odrywania się kawałków lodu z łopat wirnika, a także „zaśmiecanie” krajobrazu.

Ponadto, odczuwanie przez ludzi oddziaływania turbin wiatrowych uzależnione jest od wielu czynników, w dużej mierze od: liczby turbin składających się na jedną instalację (elektrownię wiatrową, np. tzw. farmy wiatrowe), odległości od zabudowań mieszkalnych, ukształtowania i zagospodarowania terenu, warunków meteorologicznych, od subiektywnego odczucia osób potencjalnie narażonych i przekonania o szkodliwym jego oddziaływaniu, a także od innych czynników.

Jednocześnie pragnę zwrócić uwagę, że przy ocenie wpływu na środowisko, w tym na zdrowie ludzi, instalacji wykorzystujących do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru, będących przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko, mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. Nr 1235, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą z dnia 3 października 2008 r.”.

W myśl art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. organem Państwowej Inspekcji Sanitarnej właściwym w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko jest:

- 1) Główny Inspektor Sanitarny – w przypadku dokumentów opracowywanych i zmienianych przez naczelne lub centralne organy administracji rządowej;
- 2) państwowy wojewódzki inspektor sanitarny – w przypadku dokumentów innych niż wymienione w pkt 1 i 3;
- 3) państwowy powiatowy inspektor sanitarny – w przypadku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

Stosownie do przepisów art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaga realizacja planowanych przedsięwzięć:

- 1) mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (art. 59 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r.),
- 2) mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko został stwierdzony na podstawie art. 63 ust. 1 tej ustawy (art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r.),
- 3) innych niż wskazane w art. 59 ust. 1 tej ustawy dla warunków określonych w art. 59 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r., w odniesieniu do oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000.

Natomiast zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397, z późn. zm.):

- 1) do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru o łącznej mocy nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW oraz lokalizowane na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej (§2 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia);
- 2) do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru inne niż wymienione w §2 ust. 1 pkt 5 ww. rozporządzenia z dnia 9 listopada 2010 r., lokalizowane na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 poz. 627, z późn. zm.), z wyłączeniem

instalacji przeznaczonych wyłącznie do zasilania znaków drogowych i kolejowych, urządzeń sterujących lub monitorujących ruch drogowy lub kolejowy, znaków nawigacyjnych, urządzeń oświetleniowych, billboardów i tablic reklamowych, oraz o całkowitej wysokości nie niższej niż 30 m.

W myśl art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko przeprowadza się w ramach:

- 1) postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- 2) postępowania w sprawie wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1, 10, 14 i 18 ustawy z dnia 3 października 2008 r., jeżeli konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko została stwierdzona przez organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz w przypadku, o którym mowa w art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r.

Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko sporządzany jest w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko stanowiącej część postępowania w sprawie wydania decyzji środowiskowej.

Jeżeli ocena oddziaływania planowanej inwestycji nie wykazała, iż inwestycja będzie powodować negatywne oddziaływanie na gatunki lub siedliska występujące na danym obszarze Natura 2000, inwestycja taka może być przeprowadzona.

Dla obszarów Natura 2000 nie ustanawia się zakazów, tak jak dla innych form ochrony przyrody, np. parków narodowych. Ochrona na obszarach Natura 2000 opiera się przede wszystkim na ograniczaniu podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.

Aktualnie obowiązujące przepisy m.in.: ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409, z późn. zm.), ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.), ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2012 r. poz. 647, z późn. zm.) ustawy *o ochronie przyrody*, rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r. poz. 112), rozporządzenia Rady Ministrów *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* oraz przepisy wykonawcze wydane na podstawie ww. ustaw określają zasady kwalifikacji i lokalizacji wszystkich przedsięwzięć inwestycyjnych, a więc kształtowania ładu przestrzennego z uwzględnieniem wszystkich zagrożeń dla środowiska, ludzi i krajobrazu.

Zdaniem Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny, jednym z podstawowych i bezpiecznych dla ludzi rozwiązań wydaje się wybór optymalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych i umieszczenie ich w odpowiednio dużej odległości od osiedli mieszkalnych i najbliższych zabudowań. Przy czym uwzględnienie mogących wystąpić różnych warunków meteorologicznych, które m.in. warunkują rozprzestrzenianie się fal dźwiękowych w środowisku, jest jedną z podstawowych kwestii. Wydaje się, że odległością gwarantującą zarówno dotrzymanie norm hałasu, jak i zminimalizowanie potencjalnych uciążliwości z nim związanych oraz ograniczającą do minimum wpływ emisji pola elektromagnetycznego i efektu migotania cieni dla mieszkańców przebywających w okolicach farm wiatrowych jest odległość nie mniejsza niż 2–4 km (w zależności od ukształtowania terenu i warunków pogodowych). Potwierdzają to wyniki badań naukowych, w których wskazano, że przy odległości zabudowań od farm wiatrowych zlokalizowanych powyżej 2 km liczba skarg odnośnie do hałasu jest znikoma.

Zalecana przez Instytut wartość została oszacowana przy uwzględnieniu wszystkich potencjalnych elementów ryzyka, w tym również często podawanego w ocenach oddziaływania na środowisko dystansu, dla którego poziomu hałasu spełnia obowiązujące obecnie wartości dopuszczalne (dBA). Poza tą odległością, uwzględniono ponadto odległości wynikające z poziomu ciśnienia akustycznego hałasu dla niskich częstotliwości (znacznie wyższego niż dla wyższych częstotliwości) oraz poziomu jego

uciażliwości dla mieszkańców (od 3% do 30% populacji przy hałasie 30–45 dBA). Przy szacunkach wzięto również pod uwagę możliwość zakłócenia snu i wystąpienia potencjalnych skutków psychofizycznych, z uwzględnieniem istotnych zmian w krajobrazie (odległość 2 km, przy której turbina wiatrowa jest dominującym elementem krajobrazu, a ruch obrotowy wirnika jest wyraźnie widoczny i dostrzegany przez człowieka z każdego miejsca), możliwość odrywania się kawałków lodu od wirników (efekt występujący przeciętnie do 600–800 m w zależności od kształtu i masy lodu) oraz odległość występowania efektu migotania cienia (1,2–2,1 km, dla przeciętnej łącznej wysokości turbin wiatrowych z wirnikiem w Polsce w granicach 120–210 m) i możliwość wystąpienia awarii turbiny w postaci upadku urwanej łopaty wirnika lub jego fragmentu (nawet w granicach 0,7–1,8 km, w zależności od wielkości fragmentu przy locie bez wibracji wokół własnej osi). W swoich opiniach Instytut wziął również pod uwagę rekomendowane odległości turbin wiatrowych od zabudowań podawane zarówno przez ekspertów, naukowców, jak i władze lokalne oraz centralne na świecie (maksymalne w granicach 1,0–3,2 km). Jednocześnie Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny zaznaczył, że zalecana odległość uzależniona jest od rodzaju, typu, wysokości i liczby turbin (np. sprzyjających nakładaniu się i interferencji fal dźwiękowych) oraz stopnia ukształtowania terenu i sposobie jego zagospodarowania (pochłanianie i odbijanie fal).

W celu zminimalizowania potencjalnego negatywnego wpływu farm wiatrowych na zdrowie ludzi, jednym z najważniejszych elementów dotyczących lokalizacji turbin wiatrowych, poza zachowaniem odpowiedniej odległości, jest maksymalne ograniczenie potencjalnego ryzyka zdrowotnego. Wydaje się to możliwe już na etapie planowania inwestycji, dzięki m.in. ścisłemu przestrzeganiu wszystkich etapów jej realizacji, obejmującego kontrolę poprawnego wykonania oceny ryzyka i oddziaływania na środowisko, użytych materiałów i jakości wykonania robót. Badania wskazują również na fakt, iż kwestia psychicznego nastawienia społeczeństwa do tego typu inwestycji pełni kluczową rolę i ma istotny wpływ na stan zdrowia mieszkańców żyjących w okolicy elektrowni tego typu. Dlatego też bardzo istotną kwestią jest uwzględnienie opinii społeczeństwa w trakcie planowania inwestycji i przeprowadzenie rzetelnej kampanii informacyjnej. Na całym świecie tysiące ludzi żyje w pobliżu turbin bez zauważalnych konsekwencji zdrowotnych. W wielu regionach Europy energia wiatrowa cieszy się znacznym poparciem społecznym, co nie oznacza, że nie posiada też krytyków.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
Podsekretarz Stanu
Igor Radziewicz-Winnicki

Oświadczenie senatora Jana Wyrowińskiego

skierowane do ministra kultury i dziedzictwa narodowego *Bogdana Zdrojewskiego*

23 maja 2014 r. podczas Warszawskich Targów Książki Anna Duńczyk-Szulc, wicedyrektor Departamentu Mecenatu Państwa w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, przedstawiła propozycję nowelizacji ustawy z dnia 7 listopada 1996 r. o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych. Jej istotą jest redukcja liczby obowiązkowych egzemplarzy drukowanych, z obecnie obowiązujących siedemnastu do pięciu.

Bezpośrednią przyczyną proponowanej nowelizacji była skarga złożona przez wydawców w lutym 2012 r. do rzecznika praw obywatelskich. Z treści skargi wynika, że zdaniem wydawców przyjęte rozwiązania prawne regulujące instytucję egzemplarza obowiązkowego mogą prowadzić do nieuzasadnionego względami ochrony wolności dostępu do dóbr kultury oraz ochroną dziedzictwa narodowego ograniczenia prawa własności podmiotów prywatnych. Kolejnym powodem mają być obciążenia finansowe wynikające z ponoszonych kosztów wydawania publikacji. W ocenie wnioskodawców sytuacja, w której polscy wydawcy zmuszeni są do nieodpłatnego przekazywania siedemnastu egzemplarzy książki, nie uzyskując w zamian prawa do rekompensaty, stanowi nieproporcjonalne obciążenie podmiotów prywatnych kosztem realizacji zadań publicznych.

W opinii środowiska bibliotekarskiego, którą podzielam, proponowane rozwiązanie uderzy przede wszystkim w duże, prestiżowe biblioteki uniwersyteckie. Strata egzemplarza obowiązkowego to nie tylko podkopanie budżetu tychże bibliotek, to również zaprzepaszczenie pewnych działań systemowych, które pozwalały największym bibliotekom naukowym gromadzić i upowszechniać dorobek wydawniczy kraju.

Egzemplarze obowiązkowe powinny być nadal udostępniane bibliotekom uniwersyteckim, w rozumieniu tradycyjnym, ze względu na pełnione przez te biblioteki funkcje społeczne, mianowicie funkcje uniwersalnych, publicznie dostępnych bibliotek naukowych, służących nie tylko społeczności lokalnej, ale przede wszystkim zainteresowanym.

Biblioteki przygotowane zarówno lokalowo – mają powierzchnie magazynowe i wyposażenie do przechowywania zbiorów, jak i kadrowo do gromadzenia, opracowywania, wieloletniego przechowywania i powszechnego udostępniania dziedzictwa piśmienniczego.

Katalogi biblioteczne, dostępne online z każdego miejsca na świecie, są dla autorów i wydawców stałym i darmowym miejscem promocji publikacji. Obecnie katalogi bibliotek otrzymujących egzemplarze obowiązkowe są najbardziej kompletnym źródłem informacji o polskim dorobku piśmienniczym. Koszt druku siedemnastu egzemplarzy obowiązkowych jest niższy niż koszt przygotowania materiałów reklamowych rozdawanych przez wydawców w ramach akcji promocji nowości wydawniczych.

Wiele publikacji naukowych jest dotowanych z pieniędzy publicznych, przez granty, dotacje, tym samym powinny być one bezpłatnie dostępne wszystkim zainteresowanym. Brak bieżącej literatury w bibliotekach uniwersyteckich utrudni dostęp do wiedzy, dorobku naukowego polskiego środowiska naukowego. Brak kompletności tytułów w bibliotekach naukowych przyczyni się także do załamania badań naukowych, obniży się również poziom studiowania.

Apeluję zatem o zaniechanie zmian prowadzących do redukcji liczby egzemplarzy obowiązkowych.

Jan Wyrowiński

Odpowiedź

Warszawa, 8 lipca 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z oświadczeniem Pana Senatora Jana Wyrowińskiego (sygn.: BPS-043-56-2446/14), w sprawie zmiany przepisów dotyczących obowiązkowych egzemplarzy bibliotecznych, proszę o przyjęcie następujących informacji.

Przede wszystkim pragnę potwierdzić, że w MKiDN trwają prace nad nowelizacją ustawy z dnia 7 listopada 1996 r. *o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych* i rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 6 marca 1997 r. *w sprawie wykazu bibliotek uprawnionych do otrzymywania egzemplarzy obowiązkowych poszczególnych rodzajów publikacji oraz zasad i trybu ich przekazywania* (Dz. U. z 1997 r. Nr 29 poz. 161 ze zm.), który został wpisany do wykazu Prac Legislacyjnych MKiDN.

Przygotowano projekt, który poddany został opinii prawnej i opinii w zakresie oceny skutków regulacji przez Zespół ds. Ocen Skutków Regulacji. Przygotowany projekt do tej pory nie uzyskał akceptacji. Zmiana przedmiotowych przepisów wymaga szczegółowych analiz, a także opinii eksperckich i prawnych. Przyjęta koncepcja nowelizacji rozporządzenia zostanie jeszcze poddana konsultacjom.

Nowelizacja rozporządzenia jest podyktowana potrzebą przywrócenia przedmiotowym przepisom właściwych proporcji pomiędzy duchem ustawy a interesem bibliotekarzy i wydawców. Zgodnie z upoważnieniem zawartym w ustawie liczba uprawnionych do egzemplarzy obowiązkowych podmiotów ma dążyć do zapewnienia zachowania dorobku wydawniczego kraju. Jest to zgodne z założeniami dotyczącymi egzemplarzy obowiązkowych w dokumentach międzynarodowych np. *Guidelines for Legal Deposit Legislations*, UNESCO, 1981 czy *Guidelines on Library Legislations and Policy in Europe*, Council of Europe, 2000.

Istotą przepisów o egzemplarzu obowiązkowym jest gromadzenie i zachowanie dorobku wydawniczego, a także jego wieczysta archiwizacja. Celem regulacji jest umożliwienie dostępu obecnym i przyszłym pokoleniom do zasobów dziedzictwa intelektualnego i kulturalnego swojego kraju. Natomiast nie powinno być celem przedmiotowych przepisów uzupełnianie i aktualizowanie zbiorów kilkunastu bibliotek o nowości wydawnicze. Przedmiotowe rozporządzenie wymaga również nowelizacji ze względu na niezgodność z przepisami ustawy w zakresie liczby przekazywanych egzemplarzy.

Jedną z podstawowych wad funkcjonujących obecnie przepisów jest fakt, że znakomita ilość przybytku z egzemplarza obowiązkowego nie odpowiada profilowi zbiorów bibliotek (głównie uniwersyteckich).

Pragnę Pana zapewnić, że MKiDN ma na względzie dobro bibliotek, co wyraża się w wielu działaniach do nich kierowanych, takich jak np. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, a zwłaszcza takie jego działania jak „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek”, „Biblioteka +. Infrastruktura bibliotek”, „Program szkoleń dla bibliotekarzy”, „MAK +” czy „Korpus Publikacji Polskich”. Pomoc ta trafia do bibliotek publicznych we wszystkich regionach Polski. Resort kultury jest zainteresowany rozwojem bibliotek, również w odniesieniu do funkcji pełnionej przez biblioteki akademickie.

Jako Minister KiDN dołożę wszelkich starań, by podjąć współpracę w tym zakresie, również z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie zbiorów bibliotek akademickich. Dlatego też, aby nie pozbawiać środowisk naukowych dostępu do najnowszej literatury specjalistycznej, w resorcie kultury rozważany jest projekt udostępniania elektronicznej wersji publikacji naukowych.

Mam nadzieję, że przedstawione powyżej wyjaśnienia zostaną uznane przez Pana Senatora Jana Wyrowińskiego za wystarczające.

Z wyrazami szacunku

MINISTER KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
prof. Małgorzata Omilanowska

Oświadczenie senator Alicji Zajęc

skierowane do ministra zdrowia Bartosza Arłukowicza

Szanowny Panie Ministrze!

Zgodnie z rekomendacjami Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 1350/2007/WE ustanawiającymi drugi program działań w dziedzinie zdrowia na lata 2008–2013 wydano zalecenie Rady UE o ustanowieniu i realizacji wśród państw członkowskich narodowych planów dotyczących rzadkich chorób. Działania te mają na celu doprowadzenie do kompleksowego zajęcia się problematyką chorób rzadkich, a co za tym idzie profesjonalną i niezbędną opieką medyczną i społeczną nad pacjentami.

W związku z powyższym zwracam się do Pana Ministra z następującymi pytaniami.

1. Czy Ministerstwo Zdrowia podjęło działania w celu realizacji wytycznych zawartych w zaleceniu Rady UE z dnia 8 czerwca 2009 r. (2009/C 151/02), a jeżeli tak, to jakie są to działania?

2. Czy przystąpiono do opracowania planu postępowania w przypadku rzadkich chorób?

Alicja Zajęc

Odpowiedź

Warszawa, 2014.07.07

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Panią Senator Alicję Zajęc, przekazane przy piśmie Pani Marii Pańczyk-Pozdziej, Wicemarszałka Senatu z dnia 16 czerwca 2014 r. (znak: BPS-043-56-2447/14), w sprawie rekomendacji Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 1350/2007/WE ustanawiającej drugi program działań w dziedzinie zdrowia na lata 2008–2013 oraz zaleceń Rady UE z dnia 8 czerwca 2009 r. (2009/C 151/02), w sprawie działań w dziedzinie rzadkich chorób, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji.

Minister Zdrowia, uznając działania w zakresie chorób rzadkich za jeden z kluczowych obszarów polityki zdrowotnej, już w 2008 r. powołał Zespół do Spraw Chorób Rzadkich. Głównym zadaniem Zespołu jest proponowanie kierunków polityki w zakresie opieki i terapii chorych na choroby rzadkie oraz opracowywanie i proponowanie rozwiązań opartych na dowodach naukowych, określających zasady, na jakich zapewnia się obywatelom równy dostęp do informacji, diagnostyki, terapii oraz opieki. W dotychczasowych działaniach Zespołu można wyróżnić działania o charakterze operacyjnym i działania o charakterze strategicznym. Celem działań o charakterze operacyjnym (krótkookresowym) było zapewnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej dla osób dotychczas takiego dostępu pozbawionych. W związku z powyższym, m.in. w wyniku rekomendacji Zespołu, od roku 2009 ze środków publicznych finansowane są (w ramach programów lekowych) terapie dotyczące następujących chorób, określanych jako ultra-rzadkie: choroby Gaucher'a, zespołu Maroteaux-Lamy, zespołu Huntera, choroby Hurler, choroby Pompego oraz leczenie ciężkich wrodzonych hiperho-

mocysteinemii (od 2012 r.). Należy również zauważyć, że na finansowanie ww. terapii w roku 2009 Narodowy Fundusz Zdrowia przeznaczył kwotę 51 869 560 zł, a w roku 2012 już kwotę 142 740 726 zł – jest to więc prawie trzykrotny wzrost finansowania w sytuacji braku analogicznego wzrostu przychodów Funduszu. Należy jednocześnie podkreślić, że terapie lekowe dotyczące innych chorób rzadkich są już od kilku lat finansowane ze środków publicznych. Finansowanie odbywa się:

- W ramach ww. programów lekowych (np.: choroba Leśnowskiego-Crohna, Zespół Prader-Willi, Turnera, leczenie przewlekłych zapaleń płuc u pacjentów z mukowiscydozą, leczenie niskorosłych dzieci z zespołem Turnera, leczenie szpiczaka plazmatyczno-komórkowego, leczenie nowotworów podścieliska przewodu pokarmowego, leczenie młodzieńczego idiopatycznego zapalenia stawów o przebiegu agresywnym, leczenie przewlekłej białaczki szpikowej). Wydatki Funduszu z tego tytułu w roku 2012 wyniosły ponad 490 mln zł.
- W ramach refundacji aptecznej leków i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego (np. mukowiscydoza, fenyloketonuria, akromegalia, stwardnienie zanikowe boczne, pierwotna dyskineza rzęsek, moczówka prosta, miastenia).

Tak więc priorytetem polityki zdrowotnej w zakresie chorób rzadkich było zapewnienie pacjentom dostępu do terapii lekowych.

Kolejnym zadaniem polityki zdrowotnej, tym razem o charakterze strategicznym (długookresowym), jest przygotowanie wspomnianego Narodowego Planu w zakresie chorób rzadkich. Pierwsza wersja Planu została przygotowana w 2012 r. i w roku 2013 r. przedstawiona na Kierownictwie Ministerstwa Zdrowia. Dokument ten przede wszystkim identyfikuje obszary, w ramach których powinny być podejmowane działania w zakresie chorób rzadkich. Podstawowe zidentyfikowane obszary to: – klasyfikacja i rejestr chorób rzadkich; – diagnostyka chorób rzadkich; – opieka zdrowotna dla pacjentów z chorobami rzadkimi; – zintegrowany system wsparcia społecznego dla pacjentów z chorobami rzadkimi i ich rodzin; – nauka, edukacja i informacja w zakresie chorób rzadkich.

Jednocześnie informuję, że w dniu 7 listopada 2013 r. został powołany nowy Przewodniczący do spraw chorób rzadkich, który obecnie przy udziale specjalistów i organizacji pacjenckich analizuje ww. obszary pod kątem możliwości podjęcia konkretnych działań o charakterze legislacyjnym lub organizacyjnym. Za priorytet w działaniach uznano zapewnienie osobom z chorobami rzadkimi równego dostępu do świadczeń zdrowotnych. Wyniki prac w ww. obszarach są spodziewane w przeciągu najbliższych kilku miesięcy.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
Sekretarz Stanu
Sławomir Neumann

Oświadczenie senator Alicji Zając

skierowane do prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Adama Jassera

Szanowny Panie Prezesie!

Rozporządzenie Komisji (WE), zmieniające wcześniejsze nr 800/2008, w art. 41 mówi m.in. o tym, że pomoc w formie subsydiów płacowych na zatrudnianie pracowników niepełnosprawnych jest zgodna ze wspólnym rynkiem, jeżeli intensywność tej pomocy nie przekracza 75% kosztów kwalifikowalnych, czyli kosztów płacy za cały okres zatrudniania pracownika niepełnosprawnego. W związku z powyższym bardzo proszę o udzielenie szczegółowych informacji na następujące pytania.

1. Jak Komisja Europejska wyliczyła, że ww. wysokość subwencji (zachęty) wynosić ma do 75% kosztów płacy, a nie na przykład do 90% czy 50% tych kosztów?

2. Czy można przyjąć, że ww. subwencja mająca zachęcić pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych jest pochodną mniejszej sprawności, mobilności, zdrowotności, wytrzymałości itp. takich pracowników, to jest czynników zmniejszających ich wydajność?

3. Czy zapis, iż subwencja dotyczy całego okresu zatrudniania tych osób, należy rozumieć jako obligatoryjny i że w żadnym kraju WE nie można ograniczyć wypłacania subwencji tylko do na przykład pierwszego roku pracy osoby niepełnosprawnej czy też tylko do wybranych stopni niepełnosprawności?

4. Czy subwencja może być realizowana jedynie w formie gotówkowego dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych, tak jak to ma miejsce w Polsce, czy też subwencja ta może być udzielona w formie na przykład ulgi podatkowej sumarycznie nieprzekraczającej 75% kosztów płacy za cały okres zatrudniania tych osób?

Alicja Zając

Odpowiedź

Warszawa, 8 lipca 2014 r.

Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na pismo Pani Marszałek z dnia 16 czerwca 2014 r. (znak: BPS/043-56-2448/14), dotyczące oświadczenia złożonego przez Panią Senator Alicję Zając na 56. posiedzeniu Senatu w dniu 12 czerwca 2014 r., w sprawie rozporządzenia Komisji uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych), pragnę przedstawić następujące wyjaśnienia.

Przede wszystkim pragnę poinformować, że rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre kategorie pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu zostało opublikowane w dniu 26 czerwca br.¹ Zastąpiło ono rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia

¹ Dz. Urz. UE L 187 z 26 czerwca 2014.

6 sierpnia 2008 r.¹ Szczegółowe warunki dopuszczalności pomocy na zatrudnienie pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji oraz pracowników niepełnosprawnych zawarte zostały w Sekcji 6 przedmiotowego rozporządzenia (art. 32 do 35). Warunki, na jakich może zostać udzielona pomoc w formie subsydiowania wynagrodzeń na zatrudnienie pracowników niepełnosprawnych, szczegółowo zostały opisane w art. 33.

Ad 1.

Zaproponowany w art. 33 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 poziom intensywności pomocy w formie subsydiowania wynagrodzeń na zatrudnienie pracowników niepełnosprawnych jest identyczny jak w obowiązującym w latach 2008–2014 rozporządzeniu Komisji (WE) nr 800/2008. Odnosząc się do sposobu obliczenia wysokości subwencji (poziomu intensywności pomocy), pragnę zauważyć, że Komisja ustanawiając warunki dopuszczalności pomocy (np. poziom intensywności lub zakres kosztów kwalifikowanych) kieruje się z jednej strony sytuacją na rynku pracy pracowników niepełnosprawnych i wciąż istniejącymi trudnościami tych osób z wejściem na ten rynek (wynikającymi m.in. z ich obniżonej sprawności czy mobilności), z drugiej natomiast – istotne jest dla niej, aby pomoc na zatrudnienie pracowników niepełnosprawnych miała pozytywny wpływ na poziom zatrudnienia, a nie tylko umożliwiała przedsiębiorstwom ograniczenie kosztów, które musiałyby ponieść w przypadku nieotrzymania pomocy. Pomoc ta ma charakter operacyjny, dlatego zdaniem Komisji, odpowiedni poziom intensywności pomocy (w tym przypadku na poziomie maksymalnie 75% kosztów kwalifikowanych) jest niezbędny dla zapewnienia, że pomoc ta nie narusza konkurencji i nie wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi w sposób sprzeczny ze wspólnym interesem. Należy również zwrócić uwagę, że w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 2204/2002 z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy państwa w zakresie zatrudnienia² (rozporządzenie poprzedzające rozporządzenie Komisji nr 800/2008) intensywność pomocy na subsydiowane zatrudnienie pracowników niepełnosprawnych wynosiła 60% i w trakcie prac nad rozporządzeniem Komisji nr 800/2008, na wniosek państw członkowskich, została ona podniesiona. Jednocześnie informuję, że UOKiK nie jest w posiadaniu bardziej szczegółowych informacji na temat metodologii wykorzystanej do ustanowienia poziomu intensywności przedmiotowej pomocy.

Ad 2.

Uzasadniając wprowadzenie do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 przeznaczenia pomocy ukierunkowanego na wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych, Komisja wyjaśniła, że ta kategoria pracowników nadal ma trudności z wejściem na rynek pracy i pozostaniem na nim. Komisja odwołała się również do *Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Gospodarczego i Komitetu Regionów – Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010–2020: Odnowione zobowiązanie do budowania Europy bez barier*³, podkreślając, że główne elementy strategii UE w sprawie niepełnosprawności łączą przeciwdziałanie dyskryminacji, promowanie równych szans i środków aktywnej integracji oraz odzwierciedlają Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych, do której przystąpiła UE i większość państw członkowskich. Komisja wskazała również, że rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 powinno odnosić się do pomocy dla pracowników niepełnosprawnych w rozumieniu art. 1 Konwencji, a zatem do pracowników, którzy mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów, co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami.

¹ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (Dz. Urz. UE L 214 z 9 sierpnia 2008).

² Dz. Urz. UE L 337 z 13 grudnia 2002.

³ COM(2010) 636 z 15 listopada 2010.

Ad 3.

Kosztami kwalifikowanymi pomocy w formie subsydiowania wynagrodzeń na zatrudnienie pracowników niepełnosprawnych są koszty płacy w **danym okresie zatrudnienia** (ang. *over any given period during which the worker with disability is employed*). Jednocześnie, w art. 33 ust. 4 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 określono, że pracownik niepełnosprawny jest uprawniony do nieprzerwanego zatrudnienia przez minimalny okres zatrudnienia zgodny z przepisami krajowymi lub porozumieniami zbiorowymi prawnie wiążącymi dla przedsiębiorstwa i regulującymi zawieranie umów o pracę. Z powyższych przepisów wynika, że subwencje płacowe mogą być wypłacane przez okres, na jaki pracownik niepełnosprawny został zatrudniony, bez względu na to, czy jest to przykładowo okres 4 miesięcy czy 36 miesięcy. Pragnę równocześnie wyjaśnić, że przepisy rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 określają warunki maksymalne, których państwo członkowskie nie może przekroczyć. **Możliwe jest natomiast zaostrzenie przez państwo członkowskie warunków udzielania pomocy** (stosowanie warunków surowszych niż określonych w rozporządzeniu Komisji) – przykładowo możliwe jest udzielanie pomocy o intensywności 50% (pomimo że rozporządzenie Komisji dopuszcza maksymalną intensywność na poziomie 75%). Na gruncie przepisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 państwo członkowskie ma także możliwość wprowadzenia warunku, który przykładowo zobowiązywałby pracodawców do zatrudnienia pracowników niepełnosprawnych na okres 36 miesięcy i jednocześnie ograniczył wypłacanie subwencji jedynie do pierwszych 12 miesięcy zatrudnienia.

Jednocześnie pragnę zauważyć, że rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 nie wprowadza żadnych przepisów szczegółowych uzależniających wysokość subwencji od stopnia niepełnosprawności, ale jednocześnie nie zakazuje wprowadzania takich środków przez państwa członkowskie, pozostawiając im swobodę kształtowania środków pomocowych.

Ad 4.

Przepis art. 33 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 nie wprowadza ograniczeń w zakresie formy pomocy. Możliwe jest zatem udzielanie pomocy na subsydiowanie wynagrodzeń na zatrudnienie pracowników niepełnosprawnych w dowolnej formie (dotacja, ulga podatkowa itp.).

Z poważaniem

Adam Jasser

Oświadczenie senator Alicji Zajac

skierowane do sekretarza stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej,
pełnomocnika rządu do spraw osób niepełnosprawnych Jarosława Dudy

Szanowny Panie Ministrze!

W związku z ukazaniem się założeń do ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji przedstawionych przez Polską Organizację Pracodawców Osób Niepełnosprawnych na konferencji zorganizowanej 8 maja w Senacie bardzo proszę Pana Ministra o zajęcie stanowiska w następujących kwestiach.

Czy sytuacja finansowa PFRON pozwala na:

a) wygenerowanie środków na finansowanie dodatkowych dopłat dla pracodawców osiągających wysoki wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych;

b) zrezygnowanie z części wpływów z tytułu proponowanej w założeniach nowej zasady podziału zaliczek na podatek dochodowy (PIT-4) od osób fizycznych (dla ZPChr 80% zaliczki na ZFRON i 20% na PFRON);

c) wyrażenie zgody na to, iżby wszystkie pieniądze z wpłat obowiązkowych wracały do pracodawców w postaci na przykład dofinansowań czy refundacji;

d) utworzenie ZFRON w zakładach otwartego rynku pracy posiadających wymagany wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych (25 lub 15 etatów i WZON = 25% minimum)?

Czy Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych podjęło lub planuje podjąć prace legislacyjne w kierunku stworzenia nowych rozwiązań prawnych umożliwiających wprowadzenie w życie ww. propozycji POPON?

Alicja Zajac

**Odpowiedź
MINISTRA PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

Warszawa, 3.07.2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na przekazane przez Pana Marszałka przy piśmie z dnia 16 czerwca 2014 roku, znak: BPS/043-56-2449/14 oświadczenie złożone podczas 56. posiedzenia Senatu przez Panią Alicję Zajac – Senatorkę Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie przedstawionych przez Polską Organizację Pracodawców Osób Niepełnosprawnych założeń do zmiany ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, uprzejmie informuję, że:

- 1) Wygenerowanie dodatkowych środków na wypłaty wynagrodzeń nie jest obecnie możliwe zarówno ze względu na sytuację finansową Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jak i na obowiązujące przepisy wspólnotowe, które nie różnicują wysokości wsparcia od rodzaju pracodawcy. Z merytorycznego punktu widzenia różnicowanie wsparcia na zatrudnienie pracownika niepełnosprawnego z powodów innych niż stopień i rodzaj jego nie-

pełnosprawności (np. z powodu statusu jego pracodawcy) nie znajduje uzasadnienia, może natomiast budzić wątpliwości co do przestrzegania konstytucyjnej zasady równego traktowania;

- 2) Nie przewiduje się zmian w zakresie zrezygnowania z części wpływów z tytułu proponowanej nowej zasady podziału zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT-4) ze względu na zmniejszającą się liczbę pracodawców zobowiązanych do wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a tym samym mniejsze wpływy niż zakładano do tego Funduszu;
- 3) Z ogólnej kwoty 3.633 mln zł pochodzących z obowiązkowych wpłat dokonywanych przez pracodawców na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z tytułu nieosiągnięcia wymaganego wskaźnika zatrudniania osób niepełnosprawnych 74% środków jest przekazywana na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, a zatem jedynie 26% z tych wpływów przeznaczana jest na pozostałe ustawowe zadania. W tej sytuacji nie wydaje się możliwe wdrażanie zmian proponowanych przez Polską Organizację Pracodawców Osób Niepełnosprawnych.

Przy powyższym informuję, że prace nad zmodernizowaniem polskiego systemu wspierania zatrudnienia osób niepełnosprawnych znajdują się w fazie analiz. Rozważane są różne warianty docelowe. Brane są również pod uwagę doświadczenia krajów europejskich, które wskazują, że kierowanie pomocy bezpośrednio do osób niepełnosprawnych jest najbardziej efektywnym sposobem jej udzielania.

Z szacunkiem

MINISTER

z up. Jarosław Duda
Sekretarz Stanu

Oświadczenie senator Alicji Zajęc

skierowane do sekretarza stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej,
pełnomocnika rządu do spraw osób niepełnosprawnych Jarosława Dudy

Szanowny Panie Ministrze!

W związku z informacjami, iż w Biurze Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych trwają prace nad nowelizacją ustawy o rehabilitacji mającej na celu złagodzenie wymogów, jakie prowadzącym ZPChr stawia art. 28 tej ustawy, a także w związku z ukazaniem się założeń do ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji przedstawionych przez Polską Organizację Pracodawców Osób Niepełnosprawnych na konferencji zorganizowanej 8 maja w Senacie, bardzo proszę Pana Ministra o zajęcie stanowiska w następujących kwestiach.

Czy zasadne są obawy środowiska osób niepełnosprawnych, iż obniżenie poziomu wymaganych wskaźników zatrudnienia, o których jest mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 lit. a i b, może spowodować zmniejszenie zatrudnienia osób z najcięższymi schorzeniami?

Czy zrezygnowanie z wymogu pełnego dostosowania obiektów zakładu do potrzeb osób niepełnosprawnych, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 2 lit. a i b, na rzecz racjonalnych dostosowań według art. 23a wymienionej ustawy (w zależności od schorzeń zatrudnionych osób) może spowodować zmniejszenie zatrudnienia osób z najcięższymi schorzeniami?

Czy zrezygnowanie z wymogu zapewnienia doraźnej i specjalistycznej opieki medycznej, poradnictwa i usług rehabilitacyjnych, o których jest mowa w art. 28 ust. 1 pkt 3, może spowodować zmniejszenie dostępności do nich, a pogorszenie zdrowotnego komfortu wykonywania pracy sprawi, że z rynku chronionego zostaną wyeliminowane osoby z najcięższymi schorzeniami?

Czy w świetle obowiązującego prawa możliwe jest finansowanie wyżej wymienionej opieki medycznej i rehabilitacyjnej z zakładowego funduszu rehabilitacji z pominięciem rygorów i limitów pomocy *de minimis*, a jeżeli nie, to czy rząd podjął lub podejmie prace w celu umożliwienia tego finansowania?

Alicja Zajęc

Odpowiedź

Warszawa, 3.07.2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na przekazane przez Pana Marszałka przy piśmie z dnia 16 czerwca 2014 roku, znak: BPS/043-56-2450/14 oświadczenie złożone podczas 56. posiedzenia Senatu przez Panią Alicję Zajęc – Senatora Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie nowelizacji ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych uprzejmie wyjaśniam, że:

- 1) Niezasadne są obawy środowiska osób niepełnosprawnych w zakresie obniżenia poziomu wymaganych wskaźników zatrudnienia, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt. 1 lit. a i b ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.), bowiem zmiany w tym zakresie nie są obecnie planowane.

- 2) Przepis art. 23a *ustawy o rehabilitacji (...)* nakłada na pracodawcę obowiązek zapewnienia niezbędnych usprawnień dla osoby niepełnosprawnej pozostającej z nim m.in. w stosunku pracy, uczestniczącej w procesie rekrutacji lub odbywającej szkolenie, staż, przygotowanie zawodowe albo praktyki zawodowe lub absolwenckie. Niezbędne racjonalne usprawnienia polegają na przeprowadzeniu koniecznych w konkretnej sytuacji zmian lub dostosowań do szczególnych, zgłoszonych pracodawcy potrzeb wynikających z niepełnosprawności danej osoby, o ile przeprowadzenie takich zmian lub dostosowań nie skutkowałoby nałożeniem na pracodawcę nieproporcjonalnie wysokich obciążeń. Niedokonanie niezbędnych racjonalnych usprawnień uważa się za naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu w rozumieniu przepisów art. 18^{3a} §2–5 *Kodeksu pracy* i jest obłożone sankcją. Osoba, wobec której pracodawca naruszył zasadę równego traktowania w zatrudnieniu, ma prawo do odszkodowania w wysokości nie niższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę, ustalone na podstawie odrębnych przepisów.
- Tak więc w obecnym stanie prawnym każdy pracodawca zamierzający zatrudnić lub zatrudniający osoby niepełnosprawne ma ustawowy obowiązek stworzenia warunków pracy dostosowanych do potrzeb wynikających z jej niepełnosprawności.
- Wymóg pełnego dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych określony w art. 28 ust. 1 pkt 2 *ustawy o rehabilitacji zawodowej (...)* został wprowadzony art. 19 ustawy z dnia 9 maja 1991 r. o zatrudnianiu i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, kiedy to infrastruktura zakładów pracy wymagała gruntownej modernizacji pod kątem potrzeb osób niepełnosprawnych. Ta sytuacja uległa zmianom, dlatego też celowe jest rozważenie odstąpienia od tak sformułowanego obowiązku, ponieważ dotyczy on obecnie wszystkich pracodawców.
- 3) Zrezygnowanie z obligatoryjnego wymogu zapewnienia doraźnej i specjalistycznej opieki medycznej, poradnictwa i usług rehabilitacyjnych nie oznacza, że pracodawca nie będzie mógł przeznaczyć środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych na ten cel. Pomoc taka będzie nadal udzielana w miarę istniejących potrzeb pracowników niepełnosprawnych.
- 4) Opublikowanie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2014 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 820) umożliwia udzielanie tego rodzaju wsparcia zarówno w ramach pomocy de minimis jak i poza rygorami tej pomocy – w przypadku, gdy jest ona udzielana w ramach pomocy indywidualnej.

Z szacunkiem

Jarosław Duda